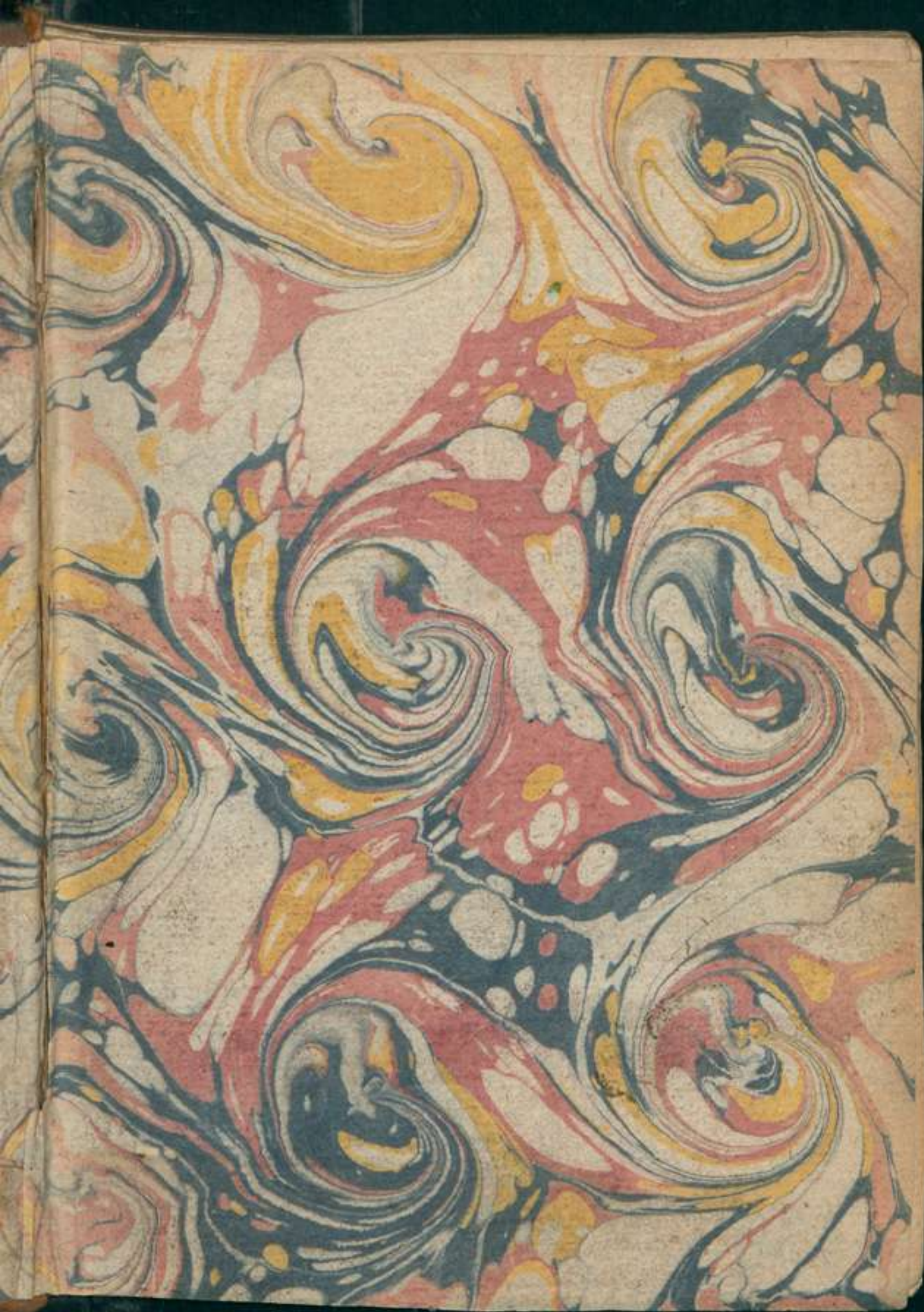

Esta y otras varias obras,
de todas clases, se hallarán
en Cádiz en la librería de Hor-
tal y Compañía, plazuela de
San Agustín.

84

M

no 55-

Hain, 9096.

634.

Imitatione Christi
actore
Kempfi

10
Montebianco
L. 10
L. 10
L. 10

Incipit liber s^m Joānis
gerson cācellarij parisiensis.
De imitatiōe xp̄i et de mēptu
oīuz vanitatu mūdi. Cap. i.

Qui sequitur me non
ambulat in tene
bris: sed habebit
lumen vite dicit
dñs. Hec sunt uerba xp̄i qui
bus amonemur q̄tenus uitā
ei⁹ et mores imitemur: si ve
lim⁹ ueraciter illuminari et
ab oī cecitate cordis liberari
Sūmā igit studiū nostrū sit
in uita iesu xp̄i meditari. Do
ctrina xp̄i oēs doctrinas san
ctorū p̄cellit: et q̄ sp̄m haberet
abscōditū: ibi manna inueni
ret. Sed cōtingit q̄ multi ex
frequēti auditu euāgelij puū
desideriū sentiūt: quia sp̄m
xp̄i non habēt. Qui aut vult
pl̄ne et sapide xp̄i v̄ba itelligē
oportet ut totam uitam suā
illi studeat cōformare. Quid
prodest tibi alta de trinitate
disputare: si careas humili
tate unde displicias trinita
ti: Vere alta uerba non faci
unt sanctum et iustum: s; uir
tuosa uita efficit deo charū.
Opto magis sentire compūc
tionem: q̄ scire eius diffini
tionem. Si scires totā bibliā

exteri⁹ et oīum philosophorū
dicta: quid totum p̄desset si
ne charitate dei et gr̄a. Vanitas
vanitatu et oīa uanitas: p̄ter
amare deū et illi soli ser
uire. Ista est sūma sapia per
cōtemptū mūdi tēdere ad ce
lestia regna. Vanitas igitur
est diuitias perituras q̄rere
et in illis sperare. Vanitas
quoq; est honores ambire et
in altum se extollere. Vanitas
est carnis desideria seq̄:
et illud desiderare: unde post
modū grauitet oportet puni
ri. Vanitas est longā uitā op
tate: et de bona uita parū cu
rare. Vanitas ē presente; ui
tā solū attēdere: et q̄ futura
sunt non p̄uideere. Vanitas
est diligere quod cum oī cele
ritate transit: et illuc nō festi
nare ubi sempiternum gau
diū manet. Memento illius
frequēter p̄uerbij: qz nō sa
tiat̄ oculus visu: nec auris
implet̄ auditu. Stude ergo
cor tuū ab amore visibilium
abstrahere: et ad inuisibilia
te trāsferre. Nam sequentes
suā sensualitatē: maculat̄ cō
sciētā et p̄dūt dei gratiam.

De humili sentire sui
ipsius

Cap. ij.

a

*Plura
vanitatis*

*longa
uita:
bona
uita.*

Omnis homo naturaliter scire desiderat: sed scire sine timore dei quid importat. Melior est profecto humilis rusticus qui deo seruit: quam superbus philosophus qui se neglecto cursu celi considerat. Qui bene seipsum cognoscit: sibi ipsi vilescit: nec laudibus delectatur humanis. Si scire omnia quae in mundo sunt et non esse in charitate: quid me iuuaret coram deo: qui me iudicaturus est ex facto: quiesce a nimio sciendi desiderio: quia magna ibi inuenitur distractio et deceptio. Scientes libenter volunt videri et sapientes dici. Multa ergo sunt quae scire parum uel nihil anime prosunt. Et valde insipiens est qui alijs intendit quam his quae salutis suae deseruiunt. Multa uerba non satiat animam: sed bona uita refrigerat mentem: et pura conscientia magnam praestat ad deum confidentiam. Quanto plus et melius scis: tanto grauius inde iudicaberis nisi sanctus uixeris. Noli ergo extolli de ulla arte uel scientia: sed potius time de data tibi noticia. Si tibi uidetur quod multa scis et satis bene intelligis: scito tamen quod sunt mul-

Multa uerba in solam animam

to plura quae nescis. Nolle autem sapere: sed ignorantiam tuam magis fatere. Quid uis te alicui preferre: cum plures doctiores te inueniant: et magis in lege periti. Si uis utiliter aliquid scire et discere: ama nesciri et pro nihilo reputari. haec est altissima et utilissima lectio: sui ipsius uera cognitio et despectio. De seipso nihil tenere: et de alijs se bene et alte sentire: magna sapientia est et perfectio. Si uideris aliquem apte peccare uel aliqua graua perpetrare: non debes te tamen meliorem estimare: quia nescis quam uis possis in bono stare. Quis fragilis sumus: sed tu neminem fragiliorem teipso tenes.

De doctrina ueritatis.

Cap. iij.

Relix quae ueritas per se docet non per figuras et uoces transientes: sed sensu se habet. Nostra opinio et nostrum sensum sepe nos fallit et modicum uidet. Quid prodest magna cauillatio de occultis et obscuris rebus: de quibus nec arguemur in iudicio quia ignorauimus. Gratias insipientia quod neglectis utilibus

Sicut
aliquid
De se
apertum
plurimum
et

per ueritas
per se
sensu
fallit
modicum
occul
obscuris
iudicio
ignora
insipientia
neglectis

et necessarijs: ultro intendi
 mus curiosis et dānosus. oculo
 habentes non videmus
 Et quid cure nobis de gene
 ribus et speciebus: Cui eter
 nū uerbu loquit: a multis
 opinionibus expeditur. Ex
 uno uerbo aīa et unum lo
 quit oīa: et h̄ ē p̄ncipiū qđ et
 loquit nobis Nemo sine illo
 intelligit: aut recte iudicat.
 Cui omnia unū; sūt et oīa ad
 v̄ num trahit et oīa in vno vi
 det. pōt stabilis corde esse et
 in deo pacificus permanere
 O veritas deus fac me unū;
 tecum ī charitate ppetua.
 Ledet me sepe multa legere
 et audire. In te est totum qđ
 volo et desidero. Taceāt oēs
 doctores sileāt v̄niuerse cre
 ature in cōspectu tuo: tu mi
 bi loq̄re solus. Quāto aliq̄s
 magis v̄nit sibi et iterū sim
 plicat⁹ fuerit: tāto plura et
 altiora sine labore intelligit:
 qz de sup lumen intelligētie
 accipit Purus simplex et sta
 bilis spūs ī multis opib⁹ non
 dissipat qz oīa ad dei honorē
 opat: et ī se ociosus ab oī p
 pria exquisitiōe ēē nititur.
 Quis te magis īpedit et mo
 lestatur: quā tua īmortificata
 affectio cordis. Bonus et de

uot⁹ hō opa sua pri⁹ int⁹ aīa
 ponit: q̄ forte agere debet.
 Nec illa trahūt eū ad deside
 ria uulose īclinatiōis: s; ipse
 infligit ea ad arbitriū recte
 rōnis. Quis habet forti⁹ cez
 tamē quā q̄nitit viceī scipm
 Et hoc dēret ēē negociū n̄m
 vincē videt; scipm: et q̄tidie
 seipso fortiorē fieri atq; ī me
 li⁹ aliqd pficē. Oīs pfectio ī
 hac uita quādā ipfectionē sibi
 annexā: et oīs sp̄ cultō
 nra q̄dam caligie nō caret
 humit sui cognitio cercior
 uia ē ad deum: quā p̄funde
 scientie īq̄sitiō. Non ē cul
 pāda scia: aut glib; simplex
 rei noticia: que bona ē in se
 considerata et a deo ordina
 ta s; preferēda est sp̄ bona
 cōscia et uirtuosa uita. Quis
 v̄o plures magis student sci
 re quā bene uiuere: iō sepe
 errāt: et pene nullū uel modū
 cum fructum ferūt. O sitā
 tam adhiberent diligētā ad
 extirpanda uitia et v̄tutes in
 ferendas: sicuti ad mouen
 das q̄stioēs: nō fierent tā
 tā malā et scādala in populo
 nec tāta dissolutio ī cenobijs
 Certe adueniēte die iudicij
 nō q̄ret a nob qđ legim⁹: sed
 qđ fecim⁹: nec qđ bñ dixim⁹

 s; q̄ religiose viximus. Dic
 mihi ubi sunt, nō oēs illi do
 mini z m̄gri quos bene novi
 sti dum adhuc uiuerent z in
 studijs flozerēt. Jam eorum
 prebēdas alij possident: z ne
 scio vtrū de cis recogitant.
 In vita sua aliquid uidebāt
 z mō de illis tacetur. O quā
 cito trāsit gl̄ia mūdi. Utinā;
 vita eorū scie iporū cōcordas
 set: tūc bene studuissent z le
 gisset. Quā multi peūt p̄ va
 nam sciam ī hoc sc̄lo q̄ parū
 curāt de dei seruitio. Et quia
 magis eligūt magni eē q̄ hu
 miles: ideo euanescent in
 cogitatioib⁹ suis. Vere ma
 gnus ē qui magnā habet cha
 ritatē. Vere magn⁹ est qui ī
 se paruus est: z p̄ nihilo oē
 culmē honoris ducit. Vere
 prudens est q̄ oīa terrena az
 bitraē ut stercora: ut xpm
 lucrifaciat. Et uere bñ doct⁹
 ē: q̄ dei uoluntatem facit: z
 suā uoluntatem relinquit.

De prudentia in agendis.

Cap. iij.

Non est credendum oī
 uerbo nec instinctui
 s; caute z lōganimit̄ res est
 sm̄ deum ponderanda. Pro
 dolor sepe malū facilius q̄
 bonū de alio credit̄ z dicit̄:

Non e
 credendū
 s;

ita infirmis sumus. Sed per
 fecti uiri nō facile credūt oī
 enarrātū: qz sciūt infirmitā
 tē humanā ad malū p̄cliuā
 z in uerbis satis labilē. Ma
 gna sapia est nō esse p̄cipitē
 in agēdis: nec p̄tinaciter in
 p̄prijis sensib⁹ stare. Ad hāc
 etiā p̄tinet nō quibuslib; ho
 minū uerbis credere: nec au
 dita uel credita mox ad aliorū
 aures effundere. Cū sapiētē
 z cōsciētioso uiro cōsiliū habeat
 et quere poti⁹ a meliore in
 strui: q̄ tuas adinuentioēs
 sequi. Bona uita facit hoīez
 sapientem sm̄ deum z exper
 tum in multis. Quanto gō
 in se humilior fuerit z deo
 subiectior: tāto in omnibus
 erit sapientior z pacatior.

De lectione sanctarū scriptu
 rarum Cap. v.

Q̄ritas est in scriptu
 ris sc̄is q̄renda: non
 eloquentia. Dis scriptura sa
 cra eo spū debet legi quo fac
 ta est. Querere poti⁹ debem⁹
 utilitatē in scripturis q̄ subti
 litatem sm̄onis. Ita libentē
 deuotos z simplices libros
 legere debem⁹ sicut altos z
 p̄fidos. Non te offendat aue
 toritas scribentis utrum p̄

Quid
 faciat
 in
 hoc
 hif.

ue uel magis litterature fue-
rit: s; amor pure ueritatē te-
trahat ad legendum. Non
queras q; hoc dixerit: sed
qd dicatur attende. hoies
trāseūt: s; uitas dñi manet i
eternū. Sine personarū acce-
ptioē uarijs modis loquitur
nobis deus. Curiositas nra
sepe nos impedit in lectioē
scripturarū: cū uolum⁹ itelli-
gē z discutē: ubi simplicitē
esset trāseundū. Si uis p̄fec-
tū haurire: lege humilit̄ s̄ m-
p̄r z fideliter nec unq; uelis
habē nōm sciētie. Interroga
libenter z audi tacēs uerba
scōrū: nec displiceāt tibi para-
bole senierū sine cā enī non
p̄feruntur.

De inordinat. affectioibus.
Cap. vi.

Quando cūq; hōi aliqd
in ordinate appetit:
statim in se inquiet⁹ fit. Sup-
bus et auar⁹ nūq; quiescūt.
Pauper z humilis spū i mul-
titudine pacis uersant̄. hō
q; necdū p̄fecte in se mortu⁹
est cito tentat̄ z uincitur: in
quis z uilibus reb⁹. Infirm⁹
spū z quodāmodo adhuc car-
nalis z ad sēsibilia iclinat⁹.
difficulter se pōt a terrenis

desiderijs ex toto abstrabe-
re. Et iō sepe habet tristitiā
cū se subtrahit: leuiter eti-
am indignatur si quis ei resi-
stet. Si autē p̄secut⁹ fuerit
qd̄ cupiscit: stat in exreatu
cōsciētie grauāt: qz secutus
ē passionē suā: q̄ nihil uiuat
ad pacem quā quesuit. Resi-
stēdo igit̄ passioib⁹ iū. nif ue-
ra pax cordis: n̄ aut seruien-
do eis. Nō est ergo pax i corō
hois carnalis: nō in hoie ex-
terioribus dedito: s; in serui-
do spūali.

De uana spe z elatione fugi-
enda. Cap. vii.

Quanus est q; spe; suā
ponit i hoibus aut in
creaturis. Nō te pudeat alijs
seruire amore iesu xp̄i: z pa-
uperem in hoc seculo uideri
Nō stes sup teip̄sū: s; in deo
spem tuā cōstitue. Fac qd̄ in
te est z de⁹ aderit bone uolū-
tati tue. Nō cōfidas i tua sciē-
tia uel. cuiusq; astutia uiuēt
s; magis in dei grā que aciu-
uat hūiles z de se presumen-
tes humiliat. Ne gloriaris in
diuitijs si adsūt nec in ami-
cis qz potētes sūt: s; in deo q̄
oia p̄stat z seip̄sū; sup oia de-
re desiderat. Nō te extollas

Interea
ya lib-
entra
5.

Reuista
de patris
ribur 8.

id
Superbur
Stava
aut 65.

de magnitudine ut pulchritu-
dine corporis: q̄ modica infirmitate
corruptū z defecat. Nō placeas
tibi ipsi de habilitate aut ingenio
tuo ne displiceas deo: cuius est
totum qcquid boni naturaliter
habueris. Non te reputes alijs
meliorē ne forte coram deo deterior
habearis: q̄ scit quid est in
hoīe. Non supbias de opib⁹
bonis: qz aliter sunt iudicia
dei q̄ hoīum: cui sepe displicet
quod hoībus placet. Si aliquid
boni habueris: crede de alijs
meliora ut hūilitatem confues.
Nō nocet si oībus te supponas:
nocet aut plurimum si uel uni te
p̄ponas. Iugis pax cū hūili:
i corde aut supbi zelus z indignatio
frequēs.

De cauenda nimia familiaritate.
Cap. viij.

Non omni homī reuelas
cor tuum: s; cū sapiente z timente
deum age causam tuam. Cū iuuenib⁹
z extraneis rarus esto. Cum
diuitibus noli blandiri: z coram
magnatis non libentē appareas.
Cū hūilibus z simplicibus: cū
deuotis z morigeratis sociare: z
que edificatiōis sūt ptracta. Nō sis

familiaris alicui mulieri: sed in
communi omnes bonas mulieres
deo commendanda. Soli deo z
angelis eius opta familiaris eē: z
hoīum noticiam deuota. Caritas
habenda est ad oēs: s; familiaritas
non expedit. Quāq; accidit ut
persōa: ignota ex bona fama
lucescat. cuius tñ p̄sentia oculos
intuētū obfuscat. Putamus
aliqui alijs placere ex cōiunctiōe
nra: z incipimus magis displicere
ex morū improbitate in nobis
considerata.

De obedientia z subiectione.
Cap. ix.

Quide magnum ē in
obediētia stare: subplato uiuē z
sui iuris nō eē. Multo tuti⁹ ē stare
in subiectione q̄ in prelatura. Multū
sūt sub obediētia magis ex necessitate
q̄ ex charitate: z illi penā habēt z
leuē murmurāt: nec libertatem
mentis acquirēt: nisi ex toto corde
ppter deum se subiiciāt. Luxuriam
ibi: nō inuenies getē nisi i hūili
subiectione sub plati regimē. Imagi-
natio locor z mutatio mltos
fellit. Uex ē q̄ unusq; libēter agit
p̄ se suū: z inclinat

*Iudicia
dei, et
hominum.*

*quid
noct.
h.*

*Non
omni
homini
reuelas
cor tuum.*

*Cum
hūilibus
et simplicibus.*

ad eos magis q̄ secū sentiūt.
S; si de⁹ ē iter nos : necesse
ē ut relinq̄m⁹ ē t̄ q̄nq̄ nostrū
sentire p̄pter bonum pacis.
Quis ē ita sapiēs q̄ oia plene
scire potest. Ergo noli nimis
in sensu tuo cōfidere: sed ve
lis ēt libēter aliorum sensus
audire. Si bonum est tuum
sentire: t̄ hoc ipsum propter
deum dimittis t̄ aliū seq̄ris.
magis exide proficies. Audi
ui enim sepe securi⁹ eē audiri
t̄ accipe cōsiliū q̄ dare. Pōt
enim contingere ut bonū sit
vniuscuiusq̄ sentire s; nolle
alijs acq̄scescē cū id ratō aut
causa postulat: signūz est su
perbie t̄ p̄tinacie.

De castenda super fluitate
verborum. Cap. x.

Quæas tumultū hoīuz
q̄tū potes: multū enī
īpedit tractat⁹ seculariū ge
storū etiam si simplici intētio
ne p̄ferant. Luto. n. i. quina
mur vanitate t̄ captiuamur
Uellez me pluries tacuisse t̄
iter hoīes nō fuisse. S; q̄re
tā libēter loq̄mur t̄ inuicem
fabulamur cuz t̄ raro sine
lesioē scie ad silētiū redim⁹
Tō tā libēter loq̄mur: qz per
mutuas locutiōes ab inuicēz
consolari q̄rim⁹: t̄ cor diuer

sis cogitatiōib⁹ fatigatū op
tamur releuare. Et multuz
libenter de his que multum
diligimus uel cupimus: uel
que nobis contraria sentim⁹
libet loqui t̄ cogitare Sed p̄
dolor sepe inaniter t̄ frustra
Nam hec exterior cōsolatio
interior s; t̄ diuine cōsolatiōis
nō modicū detrimētū est. Tō
vigilādū ē t̄ orandum ne tē
pus ociose transeat. Si loq̄
licet t̄ expedit: q̄ edificabilia
sūt loquere. Malus vsus t̄
negligētia profect⁹ n̄rī mul
tum facit ad incustodiā oris
n̄rī. Iuuat t̄ nō parē ad pro
fectum spūales; deuota spūs
lium zerū collocutō maxime
vbi pares n̄o t̄ spū in deo si
bi sociantur.

De pace acquirenda t̄ zelo
proficiendi. Cap. xi.

Quam possim⁹ pacē
habere: si nō vellem⁹
nos cuz altoz dictis t̄ factis
q̄ ad nostrā curā nō spectāt
occupare. Quō pōt ille diu ī
pace manere q̄ alienis curis
se itermiscet: qui occasiōes
forisec⁹ querit: q̄ parum uel
raro se intrinsecus colligit.
Vti simplices: qm̄ multam
pacem habebūt. Quare qui
dam scōz tā p̄fecti t̄ cōple

Securū
e audire
senilis
quom
dare

Signūz
Superfluitate

quy nobis
Contraria
intimūz

Ad inuicem
tūdig dūz

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

tuū fuerit. Quia oīo seipso
mortificare ab oībus terre
nis desiderijs studuerunt: z
iō totis medullis cordis deo
inherere atq; libere sibi va
care potuerunt. Nos quide;
nimis; occupamur proprie
passionibus: z de trāsitorijs
nimis sollicitamur. Raro ē
vnum vitium perfecte vinci
mus: z ad quotidianum pro
fectum non accendimur: iō
frigidi z tepidi remanem⁹.
Si essem⁹ nobisipsis pfecte
mortui: z interius minime ī
plicati tunc possemus etiam
diuina sapere: z de celesti cō
templatione aliquid experiri
Locum z maximum impedi
mentum est quia non sumus
a passionibus z concupiscen
tijs liberi: neopfectam sac
torum viam conamur ingre
di. Quādo etiam modicam
aduersitatis occurrit: nimis
cito deijcitur: z ad huma
nas cōsolatiōes cōuertimur
Si niteremur sicut viri for
tes stare in prelio: profecto
auxilium domini viderem⁹
super nos de celo. Ipse enim
certantes z de gratia sua spe
rantes paratus est adiutare
qui nobis certādi occasiōes
procurat: ut vincam⁹. Si tñ

in istis exterioribus obseruā
tibus profectum religionis po
nimus: cito finem habebit
deuotio nostra. Sed ad radi
cem securi ponamus: ut pur
gati a passionibus pacificam
mentem possideamus. Si oī
anno vnum vitium extirpa
remus: cito viri perfecti effi
ceremur. Sed mō ecōtrario
sepe sentimus ut meliores z
puriores in initio conuersio
nis nos fuisse inueniamus:
q̄ post multos annos profes
sionis. Feruor z profectus
nr̄ quotidie deberet crescere
sed nunc pro magno videt:
si quis primi feruoris partē
posset retinere. Si modicaz
violentiam faceremus ī prī
cipio: tunc postea cūcta posse
mus facere cum leuitate et
gaudio. Braue est assueta di
mittere: sed grauius est cōtra
propriam voluntatem ire.
Sed si non vincis parua et
leuita: quādo supabis diffici
liora. Resiste in prīcipio īclī
natiōi tue z malam desiste
consuetudinem ne forte pau
latim ad maiorem te ducat
difficultatem. O si aduerte
res quātam tibi pacem z ali
is leticiam faceres: te ipsum
bene habendo: puto q̄ solli

etior esses ad spiritualem
profectum.

De utilitate aduersitatis.

Cap. xij.

Bonum est nobis quod
aliquando habemus
aliquas grauitates & contra
rietates quia sepe hominem
ad cor reuocant: quatenus se
in exilio esse cognoscant: nec
spem suam in aliqua re mundi
ponat. Bonum est quod patiamur
quibus contra dictores & quod male
& imperfecte de nobis sentiantur
etiam si bene agimus & inten
dimus. Ista sepe iuuant. ad
humilitatem: & a uana gloria
nos defendunt. Tunc enim
melius interiorum testem deum
querimus: quam foris vilipendi
mur ab hominibus: & non bene
nobis creditur. Ideo deberet se
homo in deo totaliter firmare:
ut non esset ei necesse multas
consolationes querere. Quia
homo bone voluntatis tribula
tur uel tentatur: aut malis cogi
tationibus affligitur: tunc de
um sibi magis necessarium
intelligit: sine quo nihil bo
ni se posse deprehendit. Tunc
etiam tristatur: gemit & orat
pro misericordia quam patitur. Tunc te
det cum diuini viuere: mor

tem optat inuenire: ut possit
dissolui & cura christi esse. Tunc
etiam bene aduertit perfectam se
curitatem & plenam pacem
in mundo non posse constare
De tentationibus resi
stendis Cap. xij.

Quandiu in mundo ui
uimus sine tribula
tione & tentatione esse non possu
mus. Unde in iob scriptum est.
Tentatio est vita hominis super
terram. Ideo unusquisque solli
citus esse deberet circa tenta
tiones suas & vigilare in omni
bus ne diabolus locum inueni
ret decipiendi: qui nunquam dormi
tat: sed circuit querens quem de
uoret. Nemo tam perfectus est
& sanctus qui non habeat aliquam
tentationem: & plene eis ca
rere non possumus. Sunt
tamen tentationes hominis sepe ualde
utiles licet molestae sint & gra
ues: quia in illis homo humiliatur:
purgatur & eruditur. Deus scilicet
per multas tribulationes &
tentationes transierit & profecerunt.
Et qui bene tentationes susti
nere nequiverunt: reprobi
facti sunt & defecerunt. Non
est aliquis ordo tam sanctus nec
locus tam secretus: ubi non sint
tentationes uel aduersitates
Non est homo securus a tentatione

Juuant
ad humi
litate.

nibus totaliter cōditu uixē
rit: qz in nobis est unū tenta
mur: ex q̄ in concupiscētia
nati sumus. Una tentatioē
scu tribulatioē recedēte alia
superuenit: z sp̄ aliquid ad
patiendum habebimus. Nāz
bonum felicitatis nostre pez
didimus. Multi querunt tē
tationes fugere: z grauius ī
cidunt in eas. Per solam fu
gam non possumus vincere
s; p̄ patientiam z veram hu
militatem oībus hostibus ef
ficimur fortiores. Qui tāuz
modo exterius declinat nec
radicem euellit: parū pficiet
immo citius ad cū tētatioēs
rediet z peius sentiet. Pau
latim z p̄ patientiā cum lon
ganimitate deo iuuāte me
lūs supabis: q̄ cū duritia et
importunitate pp̄ria sepius
accipe consiliū in tētatioē: z
cū tētato noli duriter agere
s; cōsolationē īgere: sic tibi
optāres fieri. Initiū oīum
malazum tentationum in
constantia animi z pua ad
deū confidētia: qz sicut na
uiguis sine gubernaculo hicide
a fluctibus īpellit: ita homo
remissus z suū p̄positū dese
rēs uarie tētāf. Ignis p̄bat
ferrū: z tentatio hoīē iustū

Nescim⁹ sepe quid possum⁹
sed tētato aperit qd sumus.
Uigilandum ē tñ p̄cipue cir
ca initium tētatiois: qz tūc
facilius hostis uincitur: si
ostium mētis nullatenus in
trare sinit: s; extra limen
statim ut pulsauerit illi ob
uiaf. Unde quidam dixit.
Principijs obsta: sero medi
cina paratur. Cuz mala per
lōgas cōualuere moras. Nā
primo occurrit mēti simplex
cogitatio: deinde fortis ima
ginatio: postea delectatio et
mot⁹ p̄rau⁹ z assensio. Sicqz
paulatim ingreditur hostis
malignus ex toto: dum illi
non resistit in principio. Et
quāto diuti⁹ quis ad resisten
duz torpuerit: tāto in se quo
tidie debilior fit: z hostis cō
tra eum potentior. Quidam
in p̄cipio conuersionis sue
grauiiores tentationes patiū
tur: quidam autem in fine:
quidam uero quasi per totā
vitam suam male habent.
Nōnulli satis leuiter tētāt
fm̄ diuine ordinationis sa
pientiam z equitatem: quē
statū z merita hoīum p̄sāt:
z cūcta ad electoz suozum
salutem p̄ordinat. Jō nō de
benus d̄sperare cū tētamur

Vermed.
ad tēta
tioē
vniuers
das. 5.

Centm
tentatio

Naug
sine p̄
ben
culo 5.

Ving
Lijit.
Fortis
imagi
postea
d. h. d.
m. h. d.
p̄rau
et alia

si eos feruētī deū exorare: q̄-
ten⁹ nos in oī tribulatiōe di-
gnetur adiuuare: qui vtiq̄
In dictum pauli talem faci-
et cum tētatiōe. puētum: ut
possim⁹ sustinere. humilie-
mus ergo aīas n̄ras sub ma-
nu dei in oī tētatiōe ⁊ tribu-
latiōe: qz humiles spū salua-
bit ⁊ exaltabit. In tētationi-
bus ⁊ tribulatiōib⁹ probat⁹
hō quantum profecit: ⁊ ibi
mai⁹ meritum existit: ⁊ uir-
tus meli⁹ patet. Nec ma-
gnū ē si homo deuotus sit
⁊ feruid⁹ cum gravitatē nō
sentit: sed si tempore aduer-
sitatis patienter se sustinet:
spes magni profectus erit.
Quidam a magnis tentatio-
nibus custodiuntur: ⁊ in par-
uis quotidianis sepe vincūt
ut humilitati nunq̄ de seipsis
in magnis confidāt: qui in
tam modicis infirmantur.

De temerario iudicio vitā
do. Cap. xiiij.

Ad teipsum oculos re-
flecte: ⁊ aliorum fac-
ta caueas iudicare. In iudi-
cando alios hō frustra labo-
rat sepius errat: ⁊ leui⁹ pec-
cat. Scipsum vō iudicando
⁊ discutiēdo sp̄ fructuose la-
borat. Sicut nobis res cordi

+ Sicut nobis h̄.

est: sic de ea frequenter iudi-
camus. Nā uex iudiciū pp̄
puatum amorem faciliter p̄-
dimus. Si de⁹ semp eēt pura
intētiō nostri desiderij: nō tā
faciliter turbaremur p̄ resi-
stētia sensus nostri. S; sepe
aliquid ab intra latet: uel
etiam ab extra concurrat:
quod nos etiam pariter tra-
hit. Multi occite seipsos q̄-
rūt in rebus quos agunt ⁊
ne sciūt. Uidentur etiam in
bona pace stare: qm̄ res pro-
corū pelle fuit ⁊ sentire. Si
aut̄ aliter sit q̄ cupiūt: cito
mouentur ⁊ tristes fiunt.
Propter diuersitatem sen-
suū ⁊ opinionum: satis fre-
quenter oriunt̄ dissensiones
inter amicos ⁊ ciues inter
religiosos ⁊ deuotos. Anti-
qua cōsuetudo difficulter re-
linquitur ⁊ vltra pp̄rium ui-
dere nemo libenter ducitur.
Si rationi tue magis imite-
ris uel industrie q̄ uirtuti
subiectiue iesu xp̄i raro ⁊ tar-
de eris hō illuminatus: quia
deus uult nos sibi perfecte
subijci: ⁊ omnem rationem
per inflammatum amorem
transcendere.

De operibus ex carita-
te factis. Cap. xv.

Pro nulla re mundi & pro nullius hoīs delectatione aliquod malum est faciendum; sed pro utilitate tū indigentis opus bonū aliquā intermittendum est: aut etiā pro meliori mutandum. hoc enim factū opus bonum non destituit: sed in melius commutat. Sine charitate opus externum nihil prodest: quicquid autem ex charitate agitur quātūcūq; etiam paruum sit & despectum totū efficiū fructuosum. Magis siquidē despiciat ex quāto quis agit: quā quam quis facit: Multum facit qui multū diligit. Multum facit qui bene facit. Bene facit qui magis cogitati quā sue voluntati seruit. Sepe videt eē charitas: & eē magis carnalitas: quā carnalis inclinatio propria voluntas: pro retributionis: affectus comoditatis raro abesse volūt. Qui veram & perfectam charitatem habet in nulla re seipsum querit: sed dei solummodo gloriā in oībus fieri desiderat. Nulli etiam invidet: quia nullum priuatum gaudium amat nec in seipso vult gaudere: sed in deo super oīa bona optat beatifica

ri. Nemini aliquid boni attribui: sed totaliter ad deum refert: a quo finaliter oīa procedunt in quo finaliter omnes sancti fruibiliter gaudent. O qui semilla; haberet vere charitatis: profecto omnia terrena sciret plena fore vanitatis.

De sufferentia defectuum aliorum. Cap. xvi.

Quemendare non ualet debet patienter sustinere: donec deus aliter ordinet. Cogita quā forte sic melius est pro tua probatione & patientia: sine qua non sunt multū ponderanda merita nostra. Debes tamen pro talibus impeditis supplicare ut deus tibi dignetur subuenire: & possis benigne portare. Si quis semel aut bis admonitus non acquiescit: noli cum eo contendere: sed totum deo committe ut fiat voluntas eius & honor in omnibus seruis suis: qui scit bene mala in bonum conuertere. Stude patienter esse in tolerando aliorum defectus et qualescumque infirmitates: quia et tumultu habes: que

ab alijs oportet tolerari Si non poteste talem facere q̄le; vis quō poteris alium habere ad tuū bñplacitū: Libēter habemus alios p̄fectos: et tñ p̄prios non emendam⁹ defectus. Uolumus q̄ alij stricte corrigant: et ipsi corrigi nolumus. Displicet larga aliorū licētia: et tñ nobis nolumus negari q̄d petimus. Alios restringi per statuta uolumus. et ipsi nullaten⁹ patimur ampli⁹ cohiberi. Sic ergo patet q̄ raro p̄ximū sic nos ipsos pensamus. Si eēnt oēs p̄fecti: q̄d tūc haberemus ab alijs p̄ deo pati: Nūc autem deus sic ordinauit: ut discamus alter alteri⁹ onera portare: qz nemo sine defectu: nemo sine onere: nemo sibi sufficiens: nemo sibi satis sapiēs s; o; nos iuicē pōtar iuicē solari pariter adiuuare instruere et ad monere Quante autem uirtutis quis q̄ fuerit: melius patet occasione aduersitatis. occasioēs nāq; hoīem fragilem non faciūt: sed q̄lis sit ostendūt.

De monastica uita Ca. xvij.

Oportet ut discas te ipsū i multis frāgere si

vis pacē et concordiaz cū alijs tenere. Non est parū in monasterijs uel in congregatiōe habitare: et ibi sine querela conuersari: et usq; ad mortē fidelis perseuerare. Beatus quidem qui ibi bene vixit: et feliciter consumauit. Si uis debite stare et proficere teneas te tāq; exulem et pegrinū super terraz. Oportet te stultum fieri propter xpm: si uis religiosam ducere vitam. habitus et tonsura modicuz conferunt: sed mutatio morū et integra mortificatio passionum uerū faciūt religiosū. Qui aliud querit q̄ pure deum et aīe sue salutē nō iueniet nisi tribulatōez et dolorē. Nō pōt etiam diu stare pacificus: q non nititur esse minimus: et oibus subiectus. Ad seruiēdum uenisti: non ad regendum. Ad patiendū et laborandū scias te uocatum: non ad ociandū uel fabulandū. hic ergo pbantur hoīes sic aurum in fornace. hic nemo pōt stare: nisi ex toto corde se uoluerit p̄pter deum humiliare.

De exemplis sanctoruz p̄trum. Cap. xvij.

Intuere sanctorū pa-
trū viuīda exempla:
in quibus uera perfectio re-
fulsit et religio: et uidebis quā
modicum sit et pene nihil quod
nos agimus. heu quid est ui-
ta nostra si illis fuerit cōpa-
ta. Sci et amici xpī dño serui-
erunt in fame et siti in frigore
et nuditate: in labore et fatiga-
tione: in uigilijs et ieiunijs: in
orōnibus et scis meditationi-
bus: in persecutiōibus et oppro-
brijs multis. Quā multas et
graues tribulationes passi
sunt apostoli martires cōfes-
sores: uirgines: et reliqui oēs
qui xpī uestigia uoluerunt
sequi. Nam aīas suas in hoc
mundo oderunt: ut in eternā
uitam eas possiderent. Quā
strictā et abdicatam uitā; sci
patres in heremo duxerunt:
quā longas et graues tētatiōes
protulerunt: quā frequenter ab
inimico uexati sūt quā crebras
et feruidas orōnes deo obtu-
lerunt: quā rigidas abstinentias
pegerunt: quā magnum zelus
et feruore; ad spūalem perfec-
tum habuerunt: quā forte bel-
lum aduersus edomationes
uiciorum gesserunt: quā puras
et rectam intentionem ad de-
um tenuerunt. Per diem la-

horabant: et noctibus oratio-
ni diuine uacabant quāq; labo-
rādo ab orōne mentali minis-
ime cessarent. Omne tempus
utiliter expēdebāt: oīs hora
ad uacādu; deo breuis uide-
batur: et pre magna dulcedi-
ne cōtemplationis etiam ob-
liuioi tradebatur necessitas
corporal' refectionis. Diuis
diuitijs dignitatibus: honore
bus: amicis et cognatis renū-
ciabant: nil de mundo habe-
re cupiebant: uix necessaria
uite sumebant: corpori ser-
uire etiam in necessitate do-
lebāt. Pauperes igitur erāt
rebus terrenis: sed diuites ual-
de in grā et uirtutibus. Foris
egebant: sed intus grā et con-
solatione diuina reficiebāt.
Mundo erant alieni: sed deo
proximi ac familiares amici.
Sibi uidebantur tanquā
nihil et huic mundo despec-
ti: sed erāt in ocul' dei precio-
si et electi. In uera humilita-
te stabāt in simplici obedi-
entia uiuebāt: in charitate et pa-
tientia ambulabāt: et iō quot-
tidie in spū proficiebant: et
magā apud deū grām obti-
nebāt. Dati sunt in exemplū
oībus religiosis et plus prouo-
care nos debent ad bene p-

ficiendū : q̄ tepidorū numer⁹
ad relaxadum O quātus fer
tor oīum religiosorū in p̄nci
pio suescē institutiōis fuit:
O quanta deuotio orōnis:
quanta emulatio uirtutis: q̄
magna disc̄ plina uiguit : q̄
ta reuerentia ⁊ obedientia
sub regula m̄gri in oībus
effloruit . Testantur adhuc
uestigia derelicta q̄ uere uizi
sci ⁊ p̄fecti su . rūt : grā stre
nu: militātes mū dum sup
peditauerunt . Jā magnus
putat̄ s̄ quis trāsgressor nō
fuerit: si quis quod accepit
cum patiētia tolerare potue
rit . Ob temporis ⁊ negligē
tie status nostri: q̄ tā cito de
clinamus a pristino feruore
⁊ iam tedet uiuē p̄ lassitudi
ne ⁊ tempore . Ultimam in te
penitās non dormitet p̄fec
tus uirtutū: qui multa sc̄p̄
exempla uidisti deuotorum .

De exercitijs boni
religiosi. Ca. xix.

Quia boni religiosi oī
bus uirtutibus pol
lere debet: ut sit talis interi⁹
qualis uidef̄ hoībus exteri⁹
Et merito multo plus debet
q̄sse int⁹ quā q̄d cernit̄ foris
quia inspector n̄r est deus:

quē sūmōpe reuereri debe
mus ubicumq̄ fuerimus: ⁊
tanquā angeli in conspectu
eius mundi incedere . Omni
die renouare debemus p̄po
situm nostrum ⁊ ad feruorē
nos excitare quasi hodie p̄
mum ad cōuersionem uenit̄
semus: atq̄ dicē Adiuua me
dne deus meus in bono p̄po
sito ⁊ sc̄o fuitio tuo ⁊ da mi
hi nūc hodie p̄fecte incipere
qz nihī est quod hactenus
fecit . Sc̄dm p̄positum no
strum cursus p̄fectus nostri
⁊ muta diligentia opus est
bene p̄ficere uolenti . Qd̄ si
fortiter p̄ponens sepe defi
cit: quid ille q̄ raro aut nun⁹
fixe aliquid p̄ponit : Varijs
tū modis contingit desertio
p̄positi nostri : ⁊ leuis omis
sio exercitiorum uix sine ali
quo dispendio transit . Justo
rum p̄positum in grā dei po
tius quam in propria sapien
cia pendet in quo ⁊ semper
confidunt quequā arripūt
Nam homo p̄ponit s̄ deus
disponit: nec est in hoīe uia
eius . Si pietatis causa aut
fraterne utilitatis proposito
quandoc̄q̄ consuetum omit
titur exercitium : facile po
tēca poterit recuperari .

*Adiuua
me Dne
Et.*

*Homo
p̄ponit
Et.*

Si autem; tedio animi aut ne-
gligentiā facilliter relinquit
satis culpabile est et nociuum;
sentiet. Conemur quātum
possimus: adhuc leuiter de-
ficiemus in multis. Semper
tamen aliquid certi proponē-
dum est: et illa precipue que
amplius nos impediūt. Exte-
riora pariter nobis scrutan-
da sunt et ordinanda: quia utra
expediūt ad profectum. Si
non cōtinue te uales colligere
saltē interdum et ad minus
semel in die: mane uidelicet
aut uespe. Mane propone:
uespe discute mores tuos quā-
lis hodie fuisti in uerbo ope
et cogitatione: quia in his sepius
forsit an deū offendisti et pro-
ximum. Accinge te sicut uir
cōtra diabolicas nequitiās:
frena gulā et oēm carnis in-
clinationem facilius frena-
bis. Nūquid sis ex toto ociosus
sed aut legens aut scribens
aut orans aut meditās aut
aliquid utilitatis pro cōi labo-
rans. Corporalia exercitia
discrete sunt agenda: nec oī-
bus equaliter assumenda.
Quae cōia non sunt: non sunt
foris ostendenda: nam in se-
creto tutius exercentur priuata
Lauidi; tamē ne piger sis

ad cōia et ad singularia prop-
tior sed expletis integre et fide-
liter debitis et iniunctis: si iam
ultra uacat. redde te tibi pro-
ut deuotio tua desiderat. Non
possunt oēs habere unum exer-
citiū: sed aliud isti: aliud
illi magis deseruit. Etiam pro
temporū cōgruētia diuersa
placent exercitia: quia alia in
festis: alia in feriatis magis
sapiūt diebus. Alijs indige-
mus tempore tētationis: et alijs
tempore pacis et quietis. Alia cui-
tristamur libet cogitare: et
alia cum leti in dño fuerim.
Circa principalia festa reno-
uanda sunt bona exercitia: et
scōrum suffragia feruentius
implozanda. De festo in festū
proponere debemus quāsi tūc
de hoc seculo migraturi sumus
et ad eternum festum peruē-
turi. Ideoque sollicite nos pre-
parare debemus in deuotis
temporibus: et deuotius cōuersari
atque omnem obseruantiam
strictius custodire tāquam in bre-
ui p̄m̄iū laboris nostri a deo
percepturi. Et si dilatus fue-
rit credamus nos minus bene
preparatos atque indignos tante
adhuc glorie: que reuelabitur
in nobis tempore presinito: et
studeamus nos melius ad exitū.

Corpora

Expeditur
ad profectum

Non
ociosus

Corpora
lia
haec

Le
mo
ria

Folia
p̄m̄iū
patio

preparare. Beatus seruus autem
euangelista lucas: quem cum
uenerit dominus inuenerit
vigilantem. Amen dico uo-
bis super omnia sua bona con-
stituet eum.

De amore solitudinis et si-
lentij. Cap. xx.

QUere aptum tempus
vacandi tibi: et de be-
neficijs dei frequenter cogi-
ta. Relinque curiosa. Tales
per lege materias que con-
punctionem magis prestent quam
occupationem. Si te subtraxe-
ris a superfluis locutionibus et
ociosis circuitionibus: necnon
a nouitatibus et rumoribus
audiendis inuenies tempus
sufficiens et aptum pro bonis
meditationibus insistendis.
Maximi sanctorum humana con-
fortia: ubi poterant vitabant:
et deo in secreto uiuere elige-
bant. Dixit quidam: Quoties
inter homines fui: minor homo
redij. hoc quippe sepius expi-
mur: quando diu confabula-
mur. Facilius est otio tacere
quam uerbo non excedere. Faci-
lius est domi latere: quam foris
se posse sufficienter custodiri.
Qui igitur intendit ad iterio-
ra et spiritualia peruenire:

oportet eum cum iesu a tur-
ba declinare. Nemo secure
apparet: nisi qui libenter la-
tet. Nemo secure preest nisi qui
libenter subest. Nemo secu-
re precipit: nisi qui libenter obe-
dire didicit. Nemo secure gau-
dat: nisi qui bonae conscientie testimonium
habet. Nemo secure loquitur:
nisi qui libenter tacet. Sem-
per tamen sanctorum securitas
plena timoris dei extitit. Nec
cominus solliciti et humiles
in se fuerunt: quia magnis uir-
tutibus et gratia emicuerunt.
Pruorum autem securitas
ex superbia et presumptione
oritur et in fine in deceptionem
sui uertitur. Numquam promittas
tibi securitatem in hac uita
quamuis bonus uidearis: neobi-
ta aut deuotus heremita.
Sepe meliores in estimatio-
ne hominum grauius periclitati
sunt propter suam nimiam
confidentiam. Unde multis
utilius est ut non penitus te-
tationibus careant: sed sepius
impugnentur: ne nimium se-
cui sint: ne forte in superbi-
am eleuentur: ne etiam ad
exteriora consolationes li-
centius declinent. O qui nunquam
quam transitoriam letitiam que-
reret: qui nunquam cum mundo

*Nemo
secure
preest*

*Securi-
tas pro
uoluntate
est.*

*utilius
si peni-
tus laxa-
tentationi-
bus.*

*Lege
materias
et:*

*et
alio*

se occuparet: q̄ bonā cōsciam
suaret. O qui omnem uanā
solicitudinem amputaret: et
dūtaxat salutaria ac diuina
cogitaret: et totam spem suā
in deo constitueret: q̄ magnā
pacem et quietem possideret
Nemo dignus est celesti con-
solatiōe nisi diligenter se exer-
cuerit in scā compunctiōe.
Si uis corde tenus cōpungi:
intra cubile tuum et excludere
tumultus mundi: sic scriptū
est: In cubilibus uestris cō-
pungimini. In cella inuenies
q̄ de foris sepius amittes.
Cella continuata dulcescit: et
male custodita tedium gene-
rat. Si in principio conuersio
nistue bene eam incolueris
et custodieris: erit tibi postea
dilecta amica et gratissimum
solatiū. In silētio et quiete p̄-
ficit anima deuota et discit
abscondita scripturarū: ibi in-
uenit flūta lachrymarū: qui-
bus singulis noctibus se la-
uet et mundet: ut conditori
suo tanto familiarior fiat:
quanto longius ab oī secula-
ri tumultu degit Qui ergo se
abstrahit a notis et amicis: ap-
propinquabit illi deus cum
angelis scis Melius est late-
re et sui curam agere: q̄ se ne-

glecto signa facere. Laudā-
bile est hoī religioso raro fo-
zas ire: fugere uideri: nosse
etia; homines uideri. Quid
uis uideri: quod non licet ha-
bere. Trāsit mundus et cōcu-
piscētia eius. Trahūt deside-
ria sensualitatis ad spaciā-
dum s; cum hora transierit
quid nisi grauitatem consci-
entiae et cordis disperisionem
importas. Letus exitus tri-
stem sepe reditum parit. et le-
ta uigilia serotina triste ma-
ne facit. Sic oē carnale gau-
dium blande intrat: sed in fi-
ne mordet et perimit. Quid
potes alibi uideri: quod hic
non uides. Ecce celum et ter-
ram et omnia elementa: nā
existis omnia sunt facta.
Quā potes alibi uideri:
quod diu potest sub sole perma-
nere. Credis te forsitan sati-
ari: s; non poteris pertigere
Si cuncta uideres presentia
quid eēnt nisi uisio uana.
Leua oculos tuos ad deum
in excelsis et ora p̄ peccis tuis
et negligentijs. Dimitte uana
uana: tu autē intende illis q̄
tibi precepit deus. Claude
super te ostium et uoca ad te
ih̄m dilectum tuū Mane cum
eo in cella quia non inuenies

Cella

sancti

alibi tantā pacem. Si non
exisses: nec quicquid de rumori-
bus audisses: melius in bo-
nā pace permāsisses. Ex quo
nona delectat aliqui audire:
oportet te exinde turbationē
cordis tolerare.

De compunctione cordis.

Cap. xxi.

Suis aliquid proficere
conserua te in timore
dei: Noli esse nimis liber
sed sub disciplina cohibe omnes
sensus tuos nec ineptete tra-
das leticie. Da te ad cordis
compunctionem: et inuenies
deuotionem. Compunctio multa
bona aperit: que dissolutio
citoperdere consuevit. Mirum
est quod homo possit unquam per-
fecte letari in hac uita: qui
suum exilium et tam multa pi-
cula anime sue considerat et
pensat. Propter leuitatem
cordis et negligentiam defe-
ctuum nostrorum non sentimus
anime nostre dolores: sed sepe
vane ridemur quando merito
flere deberemus. Non est ve-
ra libertas nec bona leticia
nisi in timore dei cum bona
conscientia. Felix qui abijce-
re potest omne impedimentum

distraktionis: et ad unionem
se redigere scilicet compunctio-
nis. Felix qui a se abdicat quicquid
conscientiam suam mac-
ulare potest uel grauare.

Lerta uiriliter: consuetudo
consuetudine vincit. Si tu
scis homines dimittere: ipsi
te dimittent tua facta facerent
Non attrahas tibi res aliorum
nec te implices causis maio-
rum. habe semper oculum
super te primum: et admone
as te ipsum specialiter pre-
omnibus tibi dilectis. Si
non habes fauorem homi-
num: noli ex hoc tristari: sed
hoc sit tibi graue: quia non
habes te satis bene et circum-
specte sicut deceret dei ser-
uum et deuotum religiosum
conuersari. Utilius est sepe
et securius quam homo non ha-
beat multas consolationes in
hac uita secundum carnem
precipue: tamen quam diuinas
non habemus: aut rari sentimus.
nos in culpa sumus: quia
compunctionem cordis non
querimus nec uanas et
externas omnia abijcimus. Co-
gnosce te indignum diuina
consolatione: sed magis di-
gnum multa tribulatione.
Quando homo perfecte

*Conserua
tudo &**Oculus
super te
primum**Utilius
et securius*

est cōpunctus : tunc grauis
et amarus est ei totus mun-
dus. Bonus hō sufficientem
inuenit materiam dolendi et
flendi. Siue enim se conside-
rat: siue de p̄rio pensat scit
q̄ nemo sine tribulatiōe hic
uiuit. Et quanto strictius se
se considerat: t̄to ampli⁹ do-
let. Materie iusti doloris et
interne cōpunctiōis sūt peccā
et uicia nostra: quibus ita in-
uoluti iacemus ut raro cele-
stia cōtemplari ualeamus.
Si frequentius de morte
tua q̄ de lōgitudine uite tue
cogitares: non dubium quin
feruentius te emendares.
Et etiam futuras inferni si-
ue purgatorij penas cordiali-
ter perpēderes: credo quod
libenter laborem et dolorem
sustineres: et nihil rigoris
formidares. Sed quia ad cor-
ista non transeūt et blādime-
ta adhuc amamus: iō frigi-
di et ualde pigri remanemus.
Sepe est inopia spūs: un̄ tam
leuiter conqueritur miserū
corpus. Ora igitur humiliter
ad dñm ut det tibi cōpunctio-
nis spm̄: et dic cum p̄pheta:
Tiba me dñe pane lacrymarum
et potū da mihi ī lacrymis in
mensura.

Janij }
lacry- }
marum }

De consideratiōe humane
miserie. Cap. xxij.

Quīser es ubicumq̄ fue-
ris et quotiq̄ te uer-
teris: nisi ad deum te conuer-
tas. Quid turbaris q̄ non
succedit tibi sic uis et deside-
ras. Quis est qui habet oīa
s̄m suam uoluntatem. Nec
ego: nec tu: nec aliquis homi-
num super terram. Nemo ē
in mundo sine aliq̄ tribula-
tiōe ut angustia: q̄uis rex sit
uel papa. Quis est qui meli⁹
h̄: utiq̄ qui p̄ deo aliquid pa-
ti ualet. Dicūt multi imbecil-
les et infirmi Ecce q̄ bonam
uitam ille hō habet: q̄ diues
q̄ potens: q̄ excelsus: quam
magnus: et q̄ pulcher. Sed at-
tende ad celestia bona: et uis-
bis q̄ oīa ista t̄ralia nulla
sūt: s̄ ualde incerta et magis
grauantia: q̄ nunq̄ sine sol-
licitudine et timore possiden-
tur. Non est hominis felici-
tas habere t̄ralia ad abun-
dantiā: s̄ sufficienti mediocritas.
Uere miseria ē uiuere super
terrā. Quāto hō uoluerit eē
sp̄ualior: tanto presens ui-
ta fit ei amarior: quia sentit
melius et uidet clarius hūa-
ne corruptionis defectus.
Nam comedere et bibere uigē

Iare dormire quiescere labo
 rare et ceteris necessitatibus
 nature subiaceret: vere ma-
 gna miseria est et afflictio ho-
 mini deuoto: qui libenter es-
 set absolutus et liber ab om-
 ni peccato. Valde enim grauat in-
 terior homo necessitatibus
 corporalibus in hoc mundo.
 Unde propheta deuote rogat quod
 tenus liber ab istis esse ualeat
 dicens: De necessitatibus me-
 is erue me domine. Sed uere non
 cognoscentibus suam mise-
 riam: et amplius uere illis qui
 diligunt hanc miseriam et cor-
 ruptibilem uitam. Nam in-
 tantum quidam hanc amplec-
 tuntur: sed etiam uix necessa-
 ria laborando aut meditan-
 do habeant: ut si habissent
 sepius uiuere de regno dei nihil
 curarent. O insani et infide-
 les corde: quod tam profunde in-
 terius iacent ut nihil nisi carna-
 lia sapiant. Sed miseri adhuc
 in fine grauiter sentient quam
 uile et nihil uerum quod ama-
 uerunt. Sci autem dei et omnes
 deuoti amici christi non attende-
 runt quod carni placuerunt: nec
 que in hoc tempore floruerunt: sed to-
 ta spes eorum et intentio ad
 eterna bona anhelabat: fere-
 bant totum desiderium eorum

ad mensura et inuisibilia: ne
 amore uisibilium traherentur
 ad infima. Noli frater amitte-
 re confidentiam proficien-
 di ad spiritualia: adhuc habes
 tempus et horam. Quam uis
 peccata facere propositum tuum
 Surge et in instanti incipe et
 dic: Nunc tempus est facien-
 di: nunc tempus est pugnan-
 di: nunc tempus aptum est
 emendandi. Quando male ha-
 bes et tribularis: tunc tem-
 pus est promerendi. Oportet
 transire per ignem et equas
 antequam uenias in refrigerium
 Nisi tibi uim feceris: uictus
 non superabis. Quoad istud
 fragile corpus gerimus: sine
 peccato esse non possumus: nec
 sine tedio et dolore uiuere.
 Libenter haberemus ab om-
 ni miseria quietem: sed quia
 per peccatum perdidimus innocentiam
 amissam etiam ueram beati-
 tudinem. Ideo oportet nos tene-
 re patientiam: et dei expecta-
 re misericordiam: donec tran-
 seat iniquitas haec: et mortali-
 tas absorbeat a uita. O
 quanta fragilitas humana est
 sepius per peccata ad uitia: hodie con-
 fiteris peccata tua: et cras uerum
 perperas confessa. Nunc propo-
 nis cauere: et per horam agis quod

nam propositis. Merito
ergo nos ipsos humiliare pos-
sumus: nec unquam aliquid magni
de nobis sentire: quia tam fra-
giles et instabiles sumus. Ci-
to etiam potest perire per negli-
gentiam: quod multo labore
ut tandem acquisitum est per-
gram. Quid fiet de nobis
adhuc in fine: qui te pes-
simam mane. Ute nobis si sic uo-
lumus declinare ad quietem
quasi iam pax sit et securitas: cum
neccum appareat uestigium
uere scitatis in nostra conuersa-
tione. Bene opus est quod ad-
huc iterum institueremur
tamquam boni nouitij ad mores
optimos si forte spes esset de
aliqua futura emendatione et
maiori spirituali profectu.

De meditatione mortis.
Cap. xxiii.

Ualde cito erit tecum
hoc factum. Uide ali-
ter quomodo te habeas: hodie homo
est et cras non compareret. Cum
autem sublatus fuerit ab oculis
cito etiam transit a mente.
O hebetudo et duritia cordis
humani quod solum presentia meditat
et futura non magis prouidet.
Sic te in omni facto et cogitatu

deberes tenere quasi statim esse
moriturus. Si bonam con-
scientiam haberes: non multum
mortem timeres. Melius
est peccata cauere: quam mortem
fugere. Si hodie non es para-
tus: quomodo cras eris. Cras est
dies incerta: et quid scis si cras
solum habebis. Quid prodest diu
uiuere: quasi tam parum emenda-
mur. Ab longa uita non speremur
dat: sed sepe culpa magis au-
get. Utinam per unam diem be-
ne essemus conuersati in hoc mun-
do. Multi annos computant con-
uersionis: sed sepe prius est
fructus emendationis. Si for-
midolosum est mori: forsitan
periculosum est diu uiuere.
Beatus quod horam mortis sue
sepe ante oculos habet: et ad mo-
riendum se quotidie dispo-
nit. Si uidisti aliquem hominem
mori: cogita quia et tu per eam-
dem uiam transibis. Cum ma-
ne fuerit: puta te ad uesperum
non perueniturum. Uespe autem
facto mane non audes tibi
polliceri. Semper ergo paratus
esto: et taliter uiue: ut nunquam te
impatum mors inueniat. Mul-
ti subito et improuise moriuntur
nam hora quam non putant filius
hominis uenturus est. Quasi illa ex-
tremam horam uenerit: nullus

aliter sentire incipies de tota
 vita tua preterita & valde do-
 lebis quod tam negligens & re-
 missus fuisti. Quam felix & pru-
 dens & talis nunc nititur esse in
 vita: qualis optat inueniri in
 morte. Dabit namque magnam
 confidentiam feliciter morien-
 di perfectus contemptus mundi:
 feruens desiderium in virtu-
 tibus proficiendi: amor disci-
 pline: labor penitentiae: prompti-
 tudo obedientiae: abnegatio
 sui: & supportatio cuiuslibet
 aduersitatis pro amore christi.
 Multa bona potes operari dum
 sanus es: sed infirmus nescio
 quid poteris. Pauci ex infir-
 mitate emendantur: sic & qui
 multum peregrinantur raro sac-
 rificantur. Noli confidere su-
 per amicos & proximos nec in
 futuris salutem tuam differas
 quia citius obliuiscuntur tui ho-
 mines quam estimas. Melius est
 nunc tempestiue prouideri
 & aliquid boni premittere: quam
 super aliorum auxilio sperare.
 Si non es pro teipso sollicitus
 modo: quis erit pro te sollicitus
 in futuro. Nunc tempus est
 valde preciosum: sed probo-
 loz quod hoc inutiliter expendis: in
 quo pro mereri uales unde

eternaliter uiuas. Venies
 quando unum diem seu horas
 pro emendatione desiderabis
 & nescio an impetrabis. Eya cha-
 rissime de quanto periculo te
 poteris liberari: de quo magno
 timore eripe: si modo impetora-
 tus fueris & de morte suspec-
 tus. Stude nunc taliter uiue-
 re: ut in hora mortis ualeas
 potius gaudere quam timere. Di-
 sce nunc mori mundo: ut tunc in-
 cipias uiuere cum christo. Dicce
 nunc omnia contemere ut tunc
 possis libere ad christum pergere.
 Castiga nunc corpus tuum: pro
 penitentiam: ut tunc ualeas
 certam habere confidentiam.
 Ah stulte quid cogitas te dis-
 tricturum cum nullum diem
 habbas securum. Quam mul-
 ti decepti sunt: & insperate
 de corpore extracti. Quoties
 audisti a dicentibus: quia il-
 le gladio cecidit: ille submer-
 sus est: ille ab alto ruens cer-
 uicem fregit: ille manducan-
 do obrigit: ille ludendo si-
 nem fecit: alius igne: alius
 ferro: alius peste: & alius la-
 trocinio perijt: & sic omnium
 finis mors est: & uita homi-
 nuum: tamquam umbra subito per-
 trahit. Quis memorabit tui

post mortem: et quod orabit pro
te. Age age nunc charissime
quicquid agere potes: quod nescis
quoniam morieris: nescis etiam
quid tibi post mortem seque-
tur. Dum tempus habes con-
grega tibi diuitias immorta-
les. Preter salutem tuam ni-
hil cogites: solum quod dei sunt
eures. Fac nunc tibi amicos
uenerando dei sanctos et eorum
actus imitando: ut cum dese-
eris in hac uita illi te recipi-
ant in eterna tabernacula.
Seruate tanquam peregrinum
et hospitem super terram: ad
quem nihil spectat de mundi
negocijs. Serua cor liberum
et ad deum sursum erectum
quod non habes hic manentem
ciuitatem. Illuc preces et ge-
mitus quod idianos cum lachry-
mis dirige: ut spiritus tuus me-
reatur post mortem ad do-
minum feliciter transire.
Amen.

De iudicio et penis pec-
catorum. Cap. xxliij.

In omnibus rebus respi-
ce finem: et oblitera ante
districtum iudicem stabis:
cui nihil est occultum: quod mu-
neribus non placatur: nec
excusationes recipit: sed quod

iustum est iudicabit: O miser-
rime et insipiens peccator quod
respondebis deo omnia mala
tua sciendi: qui interdum for-
midas uultum hominis irati. Ut
quid non preuides tibi in die
iudicij: quoniam nemo poterit per
alium excusari uel defendi:
sed unusquisque sufficiens onus
erit sibi ipsi: Nunc labor tuus
est fructuosus: fletus accep-
tabilis: gemitus exaudibilis
dolor satisfactorius et pur-
gatiuus. habet magnum et
salubre purgatorium patiens
homo qui suscipiens iniurias
plus dolet de alterius mali-
cia: quam de sua iniuria: qui pro
contrariantibus sibi libenter
orat: et ex corde culpas indul-
get: qui ueniam ab alijs pe-
tere non retardat: qui facilius
miseretur quam irascitur: qui
sibi ipsi uiolentiam frequenter
facit: et carnem suam omnino spi-
ritui subiugare conatur. Me-
lius est modo purgare peccata
et uicia resecare: quam in futuro
purganda reseruare. Uere
nos ipsos decipimus per in-
ordinatum amorem quem ad
carnem habemus. Quid aliud
ille ignis deuorabit nisi peccata
tua. Quanto amplius tibi ipsi
nunc peccas: et carnem seque-
ris: tan-

+ salubre purgatiuus

to durius postea lues: et maior materia; comburendi referuas: in quibus homo peccauit: in illis grauius punietur. Ibi accidiosi ardentibus stimulis purgabuntur: et gulosi in genti fame ac siti cruciabuntur. Ibi luxuriosi et voluptatum amatores ardenti pice et fetido sulphure profundentur. Et sicut furiosi canes pro dolore inuidiosi plulabunt. Nullum vitium erit quod suum proprium cruciatum non habeat. Ibi superbi omni confusione replebuntur: et avari miserima egestate artabuntur. Ibi erit una hora grauior in pena: quam hunc centum anni in amarissima penitentia. Ibi nulla requies est et nulla consolatio dantur. hic tamen interdum cessat a laboribus atque amicorum fruitur solatijs. Esto modo sollicitus et dolens pro peccatis tuis: ut in die iudicij sis securus cum beatis. Tunc enim iusti stabunt in magna constantia aduersus eos qui se angustiauerunt et depresserunt. Tunc stabit ad iudicandum: qui modo se subiecit humiliter iudicij hominum. Tunc magna fiduciam habebit pauper et humilis: et pauebit vniuersos superbos.

Tunc videbitur sapiens in hoc mundo fuisse: qui pro christo didicit stultus et despectus esse. Tunc placebit omnis tribulatio patienter propeffa: et omnis iniqtas oppilabit os suum. Tunc gaudebit omnis deuotus et merebit omnis religiosus. Tunc plus exultabit caro afflicta: quam si in delitijs fuisset semper nutrita. Tunc splendet habitus utilis: et obtenebrescet uestis subtilis. Tunc plus laudabitur pauper culum domicilium: quam deauratum palatium. Tunc plus iuuabit constantis patientia: quam omnis mundi potentia. Tunc amplius exaltabitur simplex obedientia: quam omnis secularis astutia. Tunc plus letificabit pura et bona conscientia quam docta philosophia. Tunc plus ponderabit contemptus diuitiarum: quam totus thesaurus terrigenarum. Tunc magis consolaberis super deuota oratione quam super delicata comestione. Tunc potius gaudebis de seruato silentio quam de longa fabulatio. Tunc plus ualebunt sancta opera: quam multa pulchra uerba. Tunc plus placebit stricta vita et arduus penitentia quam omnis

delectatō terrena. Disce nūc
in modico pati: ut tunc a gra-
uoribus valeas liberari.
hic primo proba quid possis
pati: postea. Si nūc tam pa-
rum non uales sustinere:
quomodo poteris tunc exter-
na tormenta sufferre. Si mo-
do modica passio iam impa-
tientem efficit: quid gehēna
tunc faciet: Ecce vere nō po-
tes duo gaudia haberi: delec-
tari h in mundo: et postea re-
gnare in celo cum xp̄o. Si us-
q̄ in hodiernum diem semp
in honoribus et voluptatib⁹
vixisses: quid totum tibi pro-
fuisset si iam in instanti mori
contingeret. Dia ergo vani-
tas preter amare deum: et il-
li soli seruire. Qui enim deū
ex toto corde amat: nec mor-
tem nec supplicium: nec iu-
diciū nec infernū metuit:
quia perfectus amor securū
accessū ad deum facit. Quē
autem adhuc peccare delec-
tat: non mirum si mortem et
iudiciū timeat. Bonum ta-
mē est: ut si necdum amor a
malo terrenocet: saltē timor
gehēnalis coherceat. Qui ue-
ro timores dei postponit: diu
stare in bono nō ualebit: sed
diaboli laqueos citius in-

curret.

De seruenti emēdatione to-
tius uite nr̄e. La. xxv.

Esto vigilās et diligēs
in dei seruitio: et cogi-
ta frequēter ad quid venisti:
et cur seculum reliquisti. Nō
ne ut deo uiueres: et spūalis
homo fieres. igit̄ ad perfec-
tum serueas: quia mercede;
laborum tuorum in breui re-
cipies: nec erit tunc amplius
timor aut dolor in fūibus tu-
is. Modicum nunc labora-
bis et magnam requie;: imo
p̄petuam leticiam inuenies.
Si tu p̄māseris fidelis et ser-
uidus i agēdo: deus p̄culdu-
bio erit fidelis et locuplex in
retribuendo. Spem bonam
retinere debes q̄ ad palma;
peruenies: sed securitate; ca-
pere non oportet: ne torpeas
aut elat⁹ fias. Luz enim qui-
dam anxius inter menū et spē
frequēter fluctuaret et qua-
dam vice merore cōfectus i
ecclesia ante quoddam altare
se in orōne p̄strauisset: hec
inter se reuoluit dicens: O
si scirem q̄ adhuc perseue-
raturus essem. statimq; au-
diuit intus diuinum respon-

sum. Quid si hoc scires face
re uelles. Fac nunc quod te face
uelles et bene securus eris.
Ad hoc consolatus et confortatus
diuine se commisit uoluntati
et cessauit anxiosa fluctua
tio: noluitque curiose inuesti
gare ut sciret quae sibi essent
futura: sed magis studuit in
quirere quae esset uoluntas dei
beneplacens et perfecta ad omne
opus bonum inchoandum et perficiendum.
Spera in domino et fac boni
tatem ait propheta: et inha
bita terram et pascaris in di
uitijs eius. Unum est quod
multos a profectu et feruen
ti emendatione retrahit: hor
ror difficultatis seu labor ce
raminis. Enim uero illi maxi
me pre alijs in uirtutibus per
ficiunt qui ea quae sibi magis
graua et contraria sunt uiri
bus uincere nituntur. Nam
tibi homo plus proficit et graui
meretur ampliore ubi ma
gis se ipsum uincit et in spiritu
mortificat. Sed non omnes
habent eque multum ad uin
cendum et moriendum. Dili
gens tamen emulatio ualen
tior erit ad proficiendum eti
am si plures habeat passiones
quam alius bene morigeratus:

minus tamen feruens
ad uirtutes. Duo tamen spe
cialiter ad magnam emendationem
iuuans uidelicet subtra
here se uolenter ad quod na
tura uisio se inclinatur: et fer
uenter instare pro bono
quo amplius quis indiget.
Illa etiam studeas magis ca
uere et uincere quae tibi fre
quentius in alijs displicent.
Ubi profectum tuum capi
as ut si bona exempla uideas
uel audias: ad imitandum
accendaris. Si quid autem
reprehensibile consideraue
ris: caue ne idem facias: aut
si aliquando fecisti citius emen
dare te studeas. Sicut oculi
tuus alios considerat: sic ite
rum ab alijs notaris. Quae
iocundum et dulce est videre
feruidos et deuotos fratres be
ne morigeratos et disciplina
tos. Quam triste est et graue
videre inordinate ambulantes:
qui ea ad quae uocati sunt
non exercent. Quam nociuum
est negligere uocationis
sue propositum et ad non
commissa sensu inclinare.
Memor esto arrepti propositi:
et imaginem tibi propone
crucifixi. Bene uerecundaris

*ad mag.
nam em.
Liddahong*

potes inspecta vita iesu xpi:
quia necdu; magis illi te cō
formare studuisti: licet dū i
via dei fuisti. Religiosus q
se intēte z deuote i sanctissi
ma vita z passione dñi exer
cet: omnia vtilia z necessa
ria sibi: abūdanter ibi inue
niet: nec opus est ut extra ie
sum aliqd melius querat. O
si iesus crucifixus in cor no
strum veniret: q̄ cito z suffi
cienter docti essemus. Reli
giosus seruid⁹ omnia bene
portat z capit q̄ illi iubent.
Religiosus negligens z tept
dus habet tribulationem su
per tribulationem: z ex oi
parte patit angustiam: quia
interiori cōsolatione caret:
z exteriorē querere probi
bet. Religiosus extra disci
plinam viuens: graui ruine
patet. Qui laxiora querit et
remissiora: sp̄ in angustijs
erit: quia aut vnum aut reli
quum sibi displicebit. Quō
faciunt tā; multi alij religio
si: qui satis arti sunt sub di
sciplina claustrali: Raro ex
eant: abstracte viuūt: pau
perrime comedūt: grosse ve
stiūt: multum laborant: pa
rum loquūt: diu vigilant:
mature surgūt: orōnes plō

gant: frequēter legūt: z se i
omni disciplina custodiunt.
Attēde carthusienses: cister
cienses: z diuerse religionis
monachos ac moniales: qua
li: er omni nocte ad psallen
dum domino assurgunt. Et
ideo turpe ē ut tu deberes in
tā scō ope pigritare vbi tan
ta multitudo religiosorum i
cipit deo iubilare. O si nihil
aliud faciendum incūberet
nisi dominum deum nostrū
toto corde z ore laudare.
O si nunq̄ indigeres come
dere nec bibere nec dormire
sed sp̄ posses deum laudare:
z solū modo spiritualib⁹ stu
dijs vacare: tunc multo feli
cior esses: quam modo cum
carni ex qualicunq̄ necessi
tate seruis. Utinam non es
sent iste necessitates: s; solū
modo spirituales anime re
fectiones: quas heu satis
raro degustamus. Quando
homo ad h̄ peruenit q̄ d̄ nul
la creatura consolationem
suam querit: tunc ei deus p̄
mo perfecte s̄ape incipit: tūc
etiā bene cōtēus de omni
euentu rerum erit: tunc nec
pro magno letabitur: nec
pro modico contristabitur:
sed ponit se integre z fidu

claliter in deo: qui est ei oia
in omnibus: cui nihil vtiq;
perit nec moritur: sed oia ei
viuunt & ad nutu incuctanter
deseruiunt. Memento sp si
nis: & quia p. litum no redit
tempus. Sine sollicitudie &
diligentia nuq; acquies vir
tutes. Si incipis tepescere: i
cipies male habere. Si aute
dederis te ad feruorem: inue
nies magnam pacem: & sen
ties leuiozem laborem ppter
dei gram & vtutis amorem.
ho feruidus & diliges ad om
nia epatus. Maior labor est
resistere vitijs & passioibus
q; corporalibus insudare la
boribus. Qui puos non vi
tat defectus: paulatim labit
ad maiores. Gaudebis semp
vespe: si diem expendas fru
tuose. Vigila super teipsum:
excita teipsum: admone teip
sum: & quicquid de alijs sit
non negligas teipsum. Tan
tum proficies: quatum tibi
ipsi vim intuleris.

Explicit liber primus.

Incipit secundus.

De materna conuersatio
ne. Cap. 1.

Regnum dei intra
vos est dicit domi
nus. Conuerte te
ex toto corde tuo
ad dnm & relinque huc mise
rum mundum: & inueniet aia
tua requiem. Disce exteriora
stenerere: & ad interiora te da
re: & videbis regnum dei in
te venire. Est enim regnum
dei pax & gaudium in spiritu
scō: quod non datur impijs.
Veniet ad te xps ostendens
tibi consolationem suam: si
dignam illi ab intus paraue
ris mansionem. Omnis gloria
eius & decor ab intra est: et
ibi complacet sibi. Freques
illi visitatio cum hoie inter
no: dulcis sermocinatio: gra
ta consolatio: multa pax: fa
miliaritas stupenda nimis.
Eya anima fidelis prepara
huic sponso cor tuum quate
nus ad te venire & in te habi
tare dignetur. Sic enim dic
Si quis diligit me sermone;
meum seruabit & ad eum ue
niemus: & mansionem apud
eum faciemus. Da ergo xpo
locum: & ceteris omnibus
nega introitum. Cum xpm
habueris diues es & sufficit
tibi. Ipse erit procurator tuus:
& fidelis procurator in om

Regnum
dei 82

nibus ut non sit opus tibi in
hominibus sperare. homi-
nes enim cito mutatur: et de-
ficiunt velociter: xpus autē
manet in eternum et astat us-
que in finem firmiter. Non ē
magna fiducia ponenda in
homine fragili et mortali:
etiam si utilis sit et dilectus
neque tristitia multa capiēda
ex hoc si interdum aduerse-
tur et contradicat. Qui ho-
die tecum sunt: cras contra-
rari possunt: et econverso
sepe ut aura vertunt. Pone
totam fiduciam tuam in dño:
et sit ipse timor tuus et amor
tuus. Ipse pro te respondebit
faciet bene sicut melius fue-
rit. Non habes hic manentē
ciuitatem: et ubicūque fueris
extraneus es et pegrinus: nec
requiem aliquā habebis: nisi
xpo intime fueris vnitus.
Quid h̄ circūspicis: cum iste
non sit locus tue requietōis
In celestibus debet eē habi-
tatio tua: et sicut in transitu
cūcta terrena sunt aspiciēda
transeunt omnia et tu cū eis
pariter. Uide ut nō ibereas
ne capiaris et peas. Apud al-
tissimum sit cogitatio tua: et
deprecatio tua ad xpm sine in-

termissione dirigatur. Si ne-
scis alta speculari et celestia
requiesce in passione xpi: et
in sacris vulneribus eius li-
benter habita. Si enim ad
vulnera et preciosa stigmata
iesu deuote cōfugis: magnā
in tribulatione confortatio-
nem senties: nec multus cu-
rabis hoīus despectiones fa-
ciliterque verba detrahētium
pferes. Xps fuit etiam in mū-
do ab hominibus despectus:
et in maxima necessitate a
noī et amicis inter opprobria
derelictus Christus pati vo-
luit et despici: et tu audes de
aliquo conqueri: Christ⁹ ha-
buit aduersarios et oblocuto-
res: et tu vis omnes habere
amicos et benefactores. Un-
de coronabitur patientia tua
si nil aduersitatis occurrerit
Si nihil contrarium vis pa-
ti: quō eris amicus christi:
Sustine te cum christo et p
christo: si vis regnare cum
xpo. Si semel perfecte intro-
isses in interiora iesu et modū
cum de ardente eius amore
sapuisses: tunc de proprio
comodo uel incomodo nihil
curares: sed magis de oppro-
brio illato gauderes: quia

* Christus fuit etiam in
mundo ab hominibus despectus

amor iesu facit hominem se
 ipsum cōtinere. Amator ihu
 & verus internus & liber ab
 affectionibus inordinatis po
 test se ad deum libere conuer
 tere & eleuare se supra seip
 sum in spiritu: ac fruiue ge
 scere. Cui sapient omnia pro
 ut sunt non ut dicuntur aut
 estimantur: h̄ vere sapiens ē
 & doctus magis a deo q̄ ab
 hominibus. Qui ab itra scit
 ambulare & modicus; res ab
 extra ponderare: non requi
 rit loca: nec tempora expec
 tat ad habenda deuota exer
 citia. homo internus cito se
 recolligit: quia nūq̄ se totus
 ad exteriora effūdīt. Nō illi
 obest labor exterior aut occu
 patio ad tempus necessaria
 sed sicut res eueniunt sic se
 illis accōmodat. Qui intus
 bene dispositus est & ordina
 tus: non curat mirabiles et
 peruersos hominum gestus
 Tantum homo impeditur &
 distrahitur: quantum sibi res
 attrahit. Si recte tibi esset &
 bene purgatus esses omnia
 tibi in bonum cederent & p
 fectum. Ideo multa tibi dis
 placent: & sepe conturbant:
 quia ad hoc non es tibi ipsi p

fect: mortuus nec segregatus
 ab omnibus terrenis.
 Nihil sic maculat & implicat
 cor hominis sicut impurus
 amor i creaturis. Si renuis
 consolari exteri⁹ poteris spe
 culari celestia: & frequenter
 interius iubilare.

De humili submissiōe sub
 prelati regimine. Cap. ij.

Non magnopendas q̄
 prote uel cōtra te sit
 sed hoc age & cura ut deus
 tecum sit in omni re quam
 facis. habeas conscientiam
 bonam: & deus bene te defē
 sabit. Quem enim adiuuare
 voluerit: nulli⁹ peruersitas
 nocere poterit. Si tu scis ta
 cere & pati: videbis pculdu
 bio domini auxiliu; . Ipse no
 uit tempus & modum libera
 di te: & ideo debes te illi re
 signare. Dei est adiuuare &
 ab omni confusione libera
 re. Sepe valde prodest ad
 maiorem humilitatem con
 seruandam: quod defectus
 nostros alij sciunt & redar
 guunt. Quando homo pro d
 fectib⁹ suis se humiliat: tūc
 faciliter alios placat & leuē.

satisfacit sibi irascentibus.
humilem deus protegit et libera-
rat: humilem diligit et solat-
ur: humili homini se inclinat:
humili largitur gratiam magnam;
et post suam depressionem le-
uat ad gloriam: humili sua se-
creta revelat et ad se dulciter
trahit et inuitat. Humilis ac-
cepta contumelia et confusione
satis bene est in pace quia stat-
im in deo et non in mundo. Non
reputeste aliquid profecisse:
nisi omnibus inferiorem te
esse sentias.

De bono pacifico homine
Cap. liij.

Pone te primo in pace
et tunc alios poteris
pacificare. homo pacificus
plus prodest quam bene doctus.
homo passionatus etiam bonum
in malum trahit et facilliter
malum credit. Bonus pacifi-
cus homo omnia ad bonum conuer-
tit. Qui bene in pace est de
nullo suspicatur: qui autem ma-
le contentus est et commotus varijs
suspitionibus agitatur: nec
ipse gescit: nec alios gescere
permittit. Dicit sepe quod non de-
cere deberet et omittit quod
sepe sibi magis facere expedi-
ret. Considerat quod alij facere

tenentur: et negligit quod ip-
se facere tenetur. habe ergo
primum zelum super te met-
ipsum: tunc zelare poteris et
iuste proximum tuum. Tu be-
ne facta tua scis excusare et
tolerare: et aliorum non vis
recipere excusationes. Justius
est ut te accusares: et fratres
tuos excusares. Si portari
vis porta et alium. Vide quomodo
longe es adhuc a vera chari-
tate et humilitate quam nulli no-
uit indignari uel irasci nisi
sibi ipsi. Non est magnum
cum bonis et mansuetis con-
uersari: hoc enim omnibus
naturaliter placet: et unusquisque
quod libenter pacem habet: et se-
cum sentientes magis diligit.
Sed cum duris aut peruer-
sis et indisciplinatis aut no-
bis contrariantibus pacifice
posse vivere: magna gratia est
et laudabile nimis virile factum.
Sed sunt qui seipsum in
pace tenent: et cum alijs etiam
pacem habent. Et sunt qui
nec pacem habent: nec alios
in pace dimittunt. Alijs sunt
graves: sed sibi sunt graui-
ores. Et sunt qui seipsum in pa-
ce retinent: et ad pacem alios
reducere student. et tamen to-
ta pax nostra in hac misera

*Homo
pacificus
liij.*

Vita potius in humili sufferē
tia ponēda est q̄ in nō sentiē
do contraria. Qui meli⁹ scit
pati: pacem tenebit maiorē;
Iste est victor sui: z dñs mū
di: amic⁹ xp̄i: z heres celi.

De pura mente z simplici in
tentione. Cap. iij.

Dubius alis homo s̄
leuat̄ a terrenis: sim
plicitate sc̄z z puritate. Sim
plicitas debet eē in intētionē
puritas in affectōne. Simpli
citas itēdit deum: puritas ap
prehendit z gustat. Nulla bo
na actio te impediet: si liber
intus ab oī inordinato affec
tu fueris. Si nihil aliū q̄ dei
beneplacitum z proximi vti
litatem intēdis z queris in
terna libertate frueris. Si
rectum cor tuum esset: tunc
omnis creatura speculu⁹ vi
te: z liber scē doctrine esset
Non est creatura tam pua z
vtilis que bonitatem dei non
representet. Si tu eēs intus
bonus z purus: tunc omnia
sine impedimento videres z
capes bene. Cor puruz pene
trat celuz z infernum. Qua
lis vnusq̄sq̄ intus est: taliter
iudicat exterius. Si est gau
dium in m̄do hoc vtiq̄ pos

sidet puri cordis homo. Et si
est alicubi tribulatio z angu
stia: hoc melius nouit mala
scia. Sicut ferrum missum
in ignem amittit rubiginem
z totuz candēs efficit: sic ho
mo ad deuz se integre cōuer
tens a torpore exiit z in no
uum hominem transmutat̄.
Quādo homo icipit tepescē
tunc puum metuit laborem
z libenter externam accipit
cōsolationem. Sed qñ p̄fec
te icipit se vincere z viriliter
in via dei ambulare: tūc mi
nus ea reputat: que sibi pri⁹
grauia esse sentiebat.

De propria consideratione
Cap. v.

Non possumus nobis
ipsis nimis credere:
quia sepe nobis gr̄a deest et
sensus. Modicu⁹ lumē ē in nob̄
z hoc cito p̄ negligētiaz amittimus.
Sepe etiam nō aduer
timus q̄ tam ceci intus sum⁹
Sepe male agimus: z peius
excusamus: z passione inter
dum mouemur z zelum pu
tamus. Parua ī alijs rep̄hē
dimus: z n̄ra maiora pertrā
simus satis cito sentimus z
ponderamus quod ab alijs
sustinemus: sed quātum alijs

Simplicitas, et puritas

notas
a nobis sustinet non aduertimus. Qui bene et recte sua ponderaret: non esset quod de alio grauer iudicaret. Internus homo sui ipsius curam omnibus curis anteponit: et qui sibi ipsi diligentur intendit faciliter de alijs tacet. Nunc eris internus et deuotus nisi de alienis silueris et ad tempus specialiter respexeris. Si tibi et deo totaliter intendis modicum te mouebit quod foris percipis. Ubi es quam tibi ipsi presens non es: quam omnia percuristi: quid te neglecto profecisti. Si debes habere pacem et unionem ueram: oportet quod totum adhuc post ponas et te solum pro oculis habeas. Multum proinde proficies si te feriatum ab omni temporali cura conserues. Ualde deficientes si aliquid temporaliter reputaueris. Nil altum nil magnum nil gratum: nil acceptum tibi sit nisi purum deum aut de deo sit. Totum uanum estimat quicquid consolationis occurrit de aliqua creatura. Amas deum anima sub deo despicit uniuersa. Solus deus eternus et immensus implens omnia solatium est anime: et uera cordis leticia.

De leticia bone conscientie. Cap. vi.

Gloria boni hominis testimonium bone conscientie est. habe bonam conscientiam et sepe habebis leticiam. Buona conscientia ualde multa potest portare et ualde leta est inter aduersa. Mala conscientia sepe timida est et inquieta. Suauiter requiesces si te cor tuum non reprehenderit. Noli letari nisi cum benefeceris. Mali nunquam habent ueram leticiam nec internam sentiunt pacem: quia non est pax impijs dicit dominus. Et si dixerint: in pace sumus non uentent super nos mala et quis nobis nocere audebit. Ne credas eis quonia; repente exurget ira dei et in nihilum redigentur actus eorum; et cogitationes eorum peribunt. Gloriarum in tribulatione non est graue amanti: sic enim gloriari est in cruce domini gloriari. Breuis gloria que ab hominibus datur et accipitur. Mundi gloriam sepe comitatur tristitia. Bonorum gloria in conscientijs eorum et non in ore hominum. Justorum leticia de deo et in deo est: et gaudium eorum de ueritate. Qui ueram

& eternam gloriam deside-
 rat temporalem non curat.
 Et qui temporalem querit
 gloriam aut non ex animo cō-
 tēnit: minus amare cōvinci-
 tur celestem. Magnam ha-
 bet cordis tranquillitatem:
 qui nec laudes curat: nec vi-
 tuperia. Facile erit content⁹
 & pacat⁹: cuius conscientia
 munda est. Non est sanctior
 si lauderis nec vilior si vitu-
 pereris. Quod es hoc es: nec
 maior dici vales q̄ deo teste
 sis. Si attēdis quid apud te
 sis intus: non curabis quid
 de te loquāt homines foris.
 Homo videt in facie: deus
 autem in corde. Homo consi-
 derat ectus: de⁹ pensat intē-
 tiones. Bene semper agere
 & modicus de se tenere humi-
 lis anime indicium est. Nol-
 le cōsolari ab aliqua creatu-
 ra. magne puritatis & inter-
 ne fiducie indicium est. Qui
 nulluz extrinsecus pro se te-
 stimonium querit: liquet q̄
 se deo totaliter cōmisit. Nō
 .n. qui seipsum cōmēdat ille
 probatus est ait beatus pau-
 lus: sed quem deus cōmen-
 dat. Ambulare cum deo in-
 tus nec aliqua affectione te-
 neri foris: status est interni

hominis.

De amore iesu super om-
 nia. Cap. vij.

Q Beatus qui itelligit
 quid sit amare iesū:
 & cōtēnere seipsum propter
 iesum. Oportet dilectum p̄
 dilecto relinquere: quia ies⁹
 vult solus super oīa amari.
 Dilectio creature fallax & in-
 stabilis: dilectio iesu fidelis
 & pseuerabilis. Qui adheret
 creature: cadet cum labili q̄
 amplectit̄ ihm firmabitur ī
 eum. Illum dilige & amicus
 tene tibi: qui omnib⁹ recedē-
 tibus te nō derelinq̄t nec pa-
 tietur in sine perire. Ab ho-
 minibus oportet te aliquan-
 do separi siue uelis siue nol-
 teneas te apud ihm viuens
 & moriens: & illius fidelitati
 te cōmitte q̄ omnibus deficiē-
 tibus solus pōt te iuuare.
 Dilectus tuus talis est natu-
 re ut alienum non velit ad-
 mittere: sed solus vult cor-
 tuum habere: & tāq̄ rex in p̄-
 prio throno sedere. Si scies
 te bene ab omni creatura
 euacuare: iesus deberet libē-
 ter tecum habitare. Peneto-
 tum perditum inuenies: q̄-
 quid extra iesum in homini-
 bus posueris. Non cōfidas

quam.

nec initaris super calamum
uentosum: quia omnis caro
fenum et omnis gloria eius
ut flos feni cadet. Lito deci
pieri si ad externam homi
num apparentiam tui aspe
xeris. Si enim tuum in alijs
queris solatium et lucrum:
senties sepe detrimentum.
Si queris in omnibus ihu:
inuenies utique ihu. Si autem
queris te ipsum: inuenies eti
am te ipsum: sed ad tuam per
nitiam. Plus enim homo noct
uior sibi si ihu non querit:
quam totus mundus et omnes sui
aduersarij.

De familiari amicitia iesu
Cap. viij.

Quando ihu adest: to
tum bonum est nec
quicquam difficile uidetur.
Quando uero ihu non adest
totum durum est. Quando
ihu intus non loquitur: conso
latio uilis est. Si autem iesus
unum uerbum loquitur tui:
magna consolatio sentitur.
Nonne maria magdalena sta
tim surrexit de loco in quo
fleuit quando martha illi dixit
Magister adest et uocat te.
Felix hora quando ihu uocat
de lachrymis ad gaudium

spus. Quam aridus et durus
es sine iesu. Quam insipiens
et uanus si cupis aliquid ex
tra ihu. Nonne hoc est maius
dandum quam si totum perderes
mundum. Quid potest mundus
conferre sine ihu: Esse sine
ihu grauis est infernus: et
esse cum iesu dulcis paradisi
sus. Si fuerit tecum ihu: nul
lus poterit nocere inimicus
Qui inuenit iesum: inuenit
thesaurum bonum: immo bo
num super omne bonum. Et qui
perdit iesum: perdit nimis
multum: et plus quam totum mu
dum. Pauperrimus est qui uult
sine ihu. Ditissimus qui bene est
cum iesu. Magna ars est scire
conuersari cum ihu: et scire
iesum tenere magna pruden
tia. Esto humilis et pacificus
et erit tecum iesus. Sis deuo
tus et quietus: et permanebit
tecum ihu. Potes cito fuga
re iesum et gratiam eius perde
re: si uolueris ad exteriora decli
nare. Et si illum effugaueris
et perdidideris: ad quem tunc fu
gies. et quem tunc queres ami
cum. Sine amico non potes
diu uiuere: et si ihu non fuerit
tibi pro omnibus amicus: eris nimis
tristis et non solatus. Fatue igitur
agis si in aliquo altero confidis et

letatis. Eligendū est magis totū mūdū habere extrariū q̄ iesum offensū. Ex oib⁹ ergo charis sit iesus dilect⁹ sp̄alis. Diligant̄ oēs p̄pter ihm: ihs̄ aut̄ p̄ seipsū. Solus ihs̄ xp̄us singulariter est amād⁹: q̄ sol⁹ bon⁹ et fidelis inuenit̄ p̄ oī b⁹ amicis. Propter ipsū et ī ipso tā amici q̄ inimici tibi sunt chari: et pro oībus his exorād⁹ est ut omnes ipsū cognoscant et diligāt. Nūq̄ cupias singulariter laudari et amari: q̄ hoc sol⁹ dei est: q̄ similem sibi nō habet. Nec velis q̄ aliquis in corde suo tecum occupet: nec tu cum alicuius occuperis amore: sed sit iesus in te et in oī bono homine. Esto purus et liber ab intus sine alicuius creature īplicamento. Oportet te esse nudū: et purū cor ad iesum gerere si vis vacare et videre q̄ suavis ē dñs. Et reuera ad hoc non puenies nisi gr̄a eius fueris puenius et intractus: ut omnib⁹ euacuatis et licētiatis solus cum solo vn̄iatis. Quā enim gr̄a dei venit ad hoīem: tūc potens fit ad omnia: et quā recedit tunc paup̄ et infirmus erit et q̄si tm̄ ad flagella relic

tus. In his nō debes deijci nec desperare sed ad voluntatem dei equanimiter stare: et cūcta supueuentia tibi ad laudem ihu xp̄i p̄peti: q̄ post hyemē sequit̄ estas: et post nocē redit dies: et post tempestatē serenitas magna.

De carentia omnis solatiij.

Cap. ix.

Non est graue humanum tēnere solatiū cum adest diuinus. Magnū est et valde magnum tā humano q̄ diuino posse carere solatio: et pro honore dei libēter exilium cordis velle sustinere: et in nullo seipsū querere nec ad p̄rium meritū respicere. Quid magni es si hilaris sis et deuot⁹ adueniēte gr̄a: optabilis cūctis hec hora. Satis suauit̄ equitate quem gr̄a dei portat. Et q̄ mirū si onus non sentit qui portat̄ ab oīpotente et ducit̄ a sūmo ductore. Libēter habemus aliquid pro solatio et difficulter hō exiit̄ a seipso. Uicit sc̄us martyr laurenti⁹ seculum cum suo sacerdote quia omne, quod in mundo delectabile videbatur desepit: et dei summi sacerdotez.

Sextum quem maxime dili-
gebat pro amore xpi etiam a
se tolli clementer ferebat.
Amore igitur creatoris amo-
rem hominis superavit: et pro
humano solatio diuinum be-
neplacitum magis elegit. Ita
et tu aliquem necessarium et
dilectum amicum pro amo-
re dei discere relinquere. Nec
grauiter feras cum ab ami-
co derelictus fueris: sciens
quoniam oportet nos omnes tam-
dem ab inuicem separari. Mul-
tum et diu oportet hominem
in seipso certare: antequam dis-
cat seipsum plene superare: et
totum affectum suum plene
in deum trahere. Quando homo
stat super seipso facile labitur
ad consolationes humanas.
Sed verus christi amator et stu-
diosus sectator virtutum non
cadit super illas consolationes
nec querit tales sensibiles
dulcedines: sed magis fortes
exercitationes et pro christo duros
sustinere labores. Cum igitur
spiritualis consolatio a deo dat
cum gratiarum actione accipe-
eam: sed dei munus intellige
esse non tuum meritum et no-
li extolli. Noli nimium gau-
dere nec inaniter presumere sed
esto magis humilior ex dono

cautior quod et timorator in
cunctis actibus tuis: quoniam tra-
sibit hora illa et sequetur teta-
tio. Cum ablata fuerit conso-
lacio non statim desperes: sed
cum humilitate et patientia
expecta celestem visitationem
quia potens est deus amplius
rem tibi redonare gratiam
et consolationem. Istud non
est nouum nec alienum viam
dei expertis: quia in magnis
sanctis et in antiquis prophe-
tis fuit talis sepe alternatio-
nis modus. Unde quidam pre-
sents iam gratia dicebat. Ego
dixi in ebundantia mea non
mouebo in eternum. Absen-
te autem gratia quid in se
fuerit expertus adiungit di-
cens. Auertisti faciem tuam
a me et factus sum conturba-
tus. Inter hec tamen nequa-
quam desperat sed instantius do-
minum rogat et dicit. Ad te
domine clamabo et ad deum
meum deprecabor. Denique
orationis sue fructum repor-
tat et se exauditum testatur
dicens. Audiuit dominus et
misertus est mei: dominus
factus est adiutor meus. Sed
in quo. Conuertisti inquit
placitum meum in gaudium
mihi et circumdediti me. leti-

etiā . Et si sic actum ē cū ma-
gnis scis non est desperan-
dum nobis infirmis ⁊ paupi-
bus si interdum in frigiditate
⁊ interdum in feruore
sumus : qm̄ spūs uenit ⁊ re-
cedit fm̄ sue uoluntatis bñ
placitum . Unde, bt̄us Job
ait : Uisitauit eum diluculo ⁊
subito probas illum . Super
quid igitur sperare possū aut
in quo cōfidere debeo nisi in
sola magna misericordia dei
⁊ in sola spe gratie celestis .
Sive enim ad sint hoies bo-
ni siue deuoti fratres ⁊ ami-
ci fideles siue libri sancti ut
tractat⁹ pulchri siue dulcis
cār⁹ ⁊ hymni : oīa hec modicū
iuuant ⁊ modicū sapiunt : qm̄
desertus sū grā : ⁊ in propria
paupertate relictus . Tunc
non est melius remedium q̄
patientia ⁊ abnegatio mei in
uoluntate dei . Nunq̄ inue-
ni aliquem religiosum q̄ non
habuerit interdum gratie
subtractionem : aut non sen-
serit feruoris diminutionem
Nullus sanctus fuit unq̄ tā
alte raptus ⁊ illuminatus
qui prius uel postea non fuit
tentatus . Non enim dignus
est alta dei contemplatione :
qui pro deo non est exercita-

tus aliqua tribulatione . Es-
let enim sequentis consolati-
onis : tentatio precedēs esse
signum . Nam tentationib⁹
probatis celestis promittit
consolatio . Qui uicerit inq̄
dabo ei edere de ligno uite .
Datur etiam consolatio diui-
na ut homo fortior sit ad su-
stinendum aduersa . Sequi-
tur etiā tēratio ne se eleuet
de bono . Non dormit diabo-
lus : nec caro adhuc mortua
est iō non cesses p̄pare te ad
certamen : quia a dextris ⁊ a
sinistris sunt hostes qui nū-
quā quiescunt .

De gratitudine pro gratia
dei. Cap. x.

Quid queris getes; cū
natus sis ad laborē .
Pone te ad patientiam ma-
gis q̄ ad consolationē; ⁊ ad
crucem portādā magis q̄
ad leticiam . Quis enim se-
cularium non libenter con-
solationem ⁊ leticiam spūa-
lem acciperet : si sp̄ obtinere
posset . Excedunt enim spūa-
les consolationes omnes mū-
di delicias ⁊ carnis volupta-
tes . Nam omnes delitie mū-
dane aut turpes sūt aut uac-

Spūales v̄o delitie sole iō: n̄
de ⁊ honeste ex v̄tutibus pro
genite ⁊ a deo puris infuse
mentibus. Sed istis diuinis
consolationibus nemo sp̄ p
suo affectu frui ualet: quia
tempus tērationis nō diu ces
sat. Multum contrariā su
perne visitatiōi falsa liber
tas animi ⁊ magna confidē
tia sui. Deus bene facit con
solationis gratiam dando:
sed homo male agit non to
tum deo cum gr̄arum actio
ne retribuēdo. Et iō nō pos
sunt in nobis dona gr̄e auer
re quia iūgrati sumus aucto
ri: nec totum refundimus fō
tali origini. Semper enim de
betur gr̄a: digne gr̄as referē
ti: auferetur ab elato quod
dari solet humili. Nolo cōso
lationem que mihi aufert cō
punctionem: nec affecto cōtē
plationem que ducit in elatio
nem. Non enim oē altū san
ctum nec oē desiderium purū
nec oē dulce bonum nec oē
charit̄ gratum deo. Libent̄ ac
cepto gr̄a: un̄ hūillior ⁊ tiora
tior iueniar atq; ad r̄liquēdū
me paratior fiaz. Doctus do
no gr̄e ⁊ eruditus subtracti
onis uerbere non sibi aude
bit quicq; boni attribuere: s;

potius se pauperem ⁊ nudū
confitebitur. Da deo quicq;
dei est: ⁊ tibi ascribe quod tu
um ē: hoc est deo gr̄as p̄ gr̄a
tribue: tibi aut̄ soli culpam:
⁊ dignam penā p̄ culpa debe
ri sentias. Pone te sp̄ ad in
finum ⁊ dabit tibi sūmum:
nam sūmum non stat sine infī
mo. Sūmi sc̄i apud deū: mi
nimi sunt apud se: ⁊ quāto
gloriosiores tāo in se humi
liores pleni veritate ⁊ gloria
celesti: nō uane gl̄ie cupidi.
In deo fundati ⁊ cōfirmati
nullo mō p̄nt esse elati: ⁊ qui
deo totum ascribūt quicq;
boni acceperunt: gloria; ab
inuicem non querūt: sed glo
riam que a solo deo ē volūt:
⁊ deum in se ⁊ in oībus sc̄is
laudari sup̄ oīa cupiūt: ⁊ sp̄
in idipsum tēdūt. Esto igitur
gratus in minimo: ⁊ eris di
gn⁹ maiora accipe. Sit tibi
minimum etiam p̄ maximo
⁊ magis cōtemptibile p̄ spe
ciali dono. Si dignitas dato
ris inspicit: nullum datum
parū aut minus vilē vide
bitur. Nō enim primum est qđ
a sūmo deo donatur etiam si
penas ⁊ verbera donauerit
gratum esse debet: quia sp̄
pro salute nostra facit quicq;

quid nobis aduenire pmittit. Qui grām dei retinere desiderat sit gratus pro grā dei data: patiens pro sublatoz et ut redeat: cautus sit et humilis ne amittat.

De paucitate amatorum crucis iesu. Cap. xi.

Habet ih̄s nunc multos amatores regni sui celestis: sed paucos baiulatores sue crucis. habet multos desideratores cōsolationis: sed paucos tribulatiōis. Plures iuenit socios mēse: sed paucos abstinentie. Dēs volūt cum xp̄o gaudere: sed pauci volūt pro ipso aliquid sustinere. Multi sequūtur ih̄m vsq; ad fractionem panis: s; pauci ad bibēdum calicem passionis. Multi miracula eius venerāt: s; pauci ignominiam crucis sequūt. Multi iesum diligūt: q̄ diu aduersa non coniūgūt. Multi illum laudāt et b̄ndicūt: q̄ diu cōsolationes aliquas ab ipso recipiūt. Si autē se ih̄s absconderet et modicum eos relinqueret: aut in querimonia aut in deiectionem nimiam cadūt. Qui autem ih̄s propter ih̄m et non propter

suam aliquam consolationem propriam diligunt: ipsum in tribulatione et in angustiis cordis sicut in summa consolatione benedicunt. Et si nunc eis cōsolationem dare uellet: ipsum tr̄ sp̄ laudarent et sp̄ grās agē uellent. Quātum pōt amor ih̄u purus nullo pprio comodo uel amore permixtus. Nōne oēs mercenarij sūt dicēdi: q̄ consolationes sp̄ querūt. Nōne amatores sui magis q̄ xp̄i p̄bant: qui sua comoda uel luera sp̄ meditāt. Ubi iueniet talis qui uelit deo seruire gratis. Raro iuenitur tā sp̄ alis aliquis q̄ oibus sit nudatus. Nā uerū sp̄ pauperem et ab oī creatura nudū quis inueniet. Procul et de ultimis finibus precii eius. Si dederit hō omnē substantiam suā: ad huc nihil est: et si fecerit penitentiā magnā adhuc exiguū est: et si apprehenderit omnem scientiam adh̄ lōge est: et si habuerit uirtutem magnam et deuotionem nimis ardentem: adhuc multum sibi deest vnum scilicet quod sibi summe necessariū est. Quid illud. Ut omnib; relictis se relinquat et a se

totaliter exeat: nihilq; de p[er]uato amore retineat. • Cum omnia fecerit, que facienda mouerit: nihil se fecisse, sentiat. Non grande ponderet q; grandis estimari possit: s; in ueritate seruū in utilē se pronunciet: sic ueritas ait: Cum feceritis oīa q̄ precepta uobis sunt: adhuc dicite quia, serui inutiles sumus. • Tunc uero pauper et nudus spū esse, poterit et cum p[ro]ph[eta] dicere: quia unicus et pauper sum ego. Nemo isto ditior: nemo t[ame]n liberior: nemo potētior illo qui scit se et omnia relinquere et ad infimum se ponere.

De regia uia scē crucis.

Cap: xij.

DUrushic multis uideatur sermo. Abnega te in ipsum: tolle crucē tuā et sequere ih̄m. S; multo durius erit audire illud extremum uerbum. Discedite a me maledicti in ignē eternū. Qui enim nō libenter audiunt et sequuntur uerbum crucis: tunc non timebunt ab auditiōe mala eterne damnatiōis hoc signum crucis erit in celo cum dominus ad iudicandum uenerit. Tunc oēs

serui crucis qui se crucifixo conformauerunt in uita. ad xp̄m accedent iudicem cū magna fiducia. Quid igitur times tollere crucem per quā itur ad regnum. In cruce salus: in cruce uita: in cruce p[ro]tectio ab hostibus in cruce infusio superne suauitatis: in cruce robur mētis: in cruce gaudium spūs: in cruce uirtus sūma in cruce perfectio sanctitatis. Nō est salus aīe nec spes eterne uite nisi in cruce. Tolle ergo crucem et sequere ih̄m et ibis in uitam eternam. Precessit ille baulans sibi crucem: et mortu[us] est pro te in cruce ut tu etiam portes crucem et mori affectes in cruce: quia si cōmortuus fueris etiam cum illo pariter uiues et si socius fueris pene: socius eris et glorie. Ecce in cruce totum constat et in moriendo totum iacet et non est alia uia ad uitam et ad ueram internam pacem nisi uia scē crucis et quotidiane mortificationis. Ambula ubi uis: q̄re q̄d cūq; uolueris: et non inuenies altiozem uiam supra: nec securiozem uiam infra nisi uiam sancte crucis. Dispone et ordina om

nta secundum tuum; uelle et vi-
 dere: et non inuenies nisi sp-
 aliquid pati debere: aut sp-
 te aut inuite: et ita crucem sp-
 inuenies. Aut enim in corpore
 dolorem senties: aut in aia
 sp- tribulationem sustine-
 bis. Interdum a deo relinq-
 ris: interdum a proximo ex-
 ercitur: et quod amplius est
 sepe tibi metipsum grauis eris:
 nec tamen aliquo remedio
 uel solatio liberari seu alle-
 uiari poteris: sed donec deus
 uoluerit oportet quod sustineas.
 Uult enim deus ut tribulatione
 sine consolatione discas pa-
 ti: et ut illi totaliter te subijci-
 as et humilior ex tribulatione
 fias. Nemo ita cordialiter se-
 tit passionem christi sicut is cui
 contigerit sibi pati. Crux igitur
 separata est et ubique te ex-
 pectat. Non potes effugere
 ubicumque cucurreris: quia ubi-
 cumque ueneris te ipsum tecum
 portas: et spiritus tecum inuenies.
 Conuerte te supra conuerte
 te infra: conuerte te extra et in-
 tra: et in his omnibus inuenies cru-
 cem: et necesse est te ubicumque
 tenere patientiam si eternam
 uis habere pacem et perpetuam
 premereri coronam. Si liben-

ter crucem portas portabis
 te et deducet te ad desideratum
 finem: ubi scilicet finis patiendi
 erit quousque non erit. Si inui-
 te portas onustibi facis et te
 ipsum magis grauas: et tunc non
 oportet ut sustineas. Si abij-
 cis unam crucem: aliam pro-
 culdubio inuenies: et forsitan
 grauiorem. Credis tu euade-
 re quod nullus mortalium po-
 tuit preterire: Quis sanctorum in
 mundo sine cruce et tribulatio-
 ne fuit. Nec enim dominus noster ie-
 sus christus una hora sine dolore
 passionis fuit quod diu uixit. O-
 portebat autem christum pati et
 resurgere a mortuis: et ita
 intrare in gloriam suam. Et
 quod tu aliam uiam queris quam
 hanc regiam uiam que est uia
 sancte crucis. Tota uita christi
 crux fuit et martirium: et tu
 tibi queris requiem et gaudium.
 Erras erras si aliud queris
 quam pati tribulationes: quia
 tota ista uita mortalis plena
 miserijs et circumsignata cru-
 cibus. Et quanto altius quis
 in spiritu profecerit: tanto gra-
 uiores cruces sepe inueniet
 quia exilij sui pena magis ex
 amore crescit. Sed tamen iste
 sic multipliciter afflicto non est sui

leuamie cōsolatiōis : qz f uer-
tum magnum sibi sentit ac-
crescere ex sufferētia sue cru-
cis. Nam; dū spōte illi se subij-
cit: omne onus tribulatiōis
ī fiduciam diuine consolatiō-
nis cōuertitur. Et quāto ca-
ro magis p̄ tribulatiōem ac-
tegitur: tanto ampli⁹ spūs p̄
īternam consolatione; robo-
ratur. Et nō nūq̄ intātus; cō-
fortatur ex affectu; tribulatiō-
nis z aduersitatis ob amorē
cōformitatis crucis xp̄i ut n̄
sine dolore z tribulatiōe eē
vellet: quoniā tāto se accep-
tiorē deo credit: quāto plu-
ra z grauiora pro eo p̄ferre
poterit. Non est illud virtus
hominis: s; gr̄a xp̄i que tāta
pōt z agit in carne fragili ut
quod naturaliter sp̄ abher-
ret z fugit: hoc feruor spūs
aggrediat̄ z diligit. Non est
fm̄ hoīe; crucē portare: cru-
cem amare corpus castigare
z seruituti subijcere: hono-
res fugere: contumeliā li-
benter sustinere: seipsum; des-
picere: z despici optare: ad-
uersa queq; cum dānis per-
peti: z nihil prosperitatis in
hoc mūdo desiderare. Si ad
teipsum respicis nihil huius
modi ex te poteris: sed si in

dño cōfidis: dabit̄ tibi forti-
tudo de celo z subijcietur di-
tatiō tue mūd⁹ z caro. S; nec
inimicum diabolus; timebis
si fueris fide armatus z ihu
cruce signatus. Pone ergo
te sicut fidelis z bon⁹ seru⁹
xp̄i ad portandam v̄rit̄iter
cruce; dñi tui pro te ex amo-
re crucifixi. Preparate ad
toleranda multa aduersa z
varia incomoda in hac mise-
ra vita: qz sic tecū erit vbi-
cūq; fueris: z sic reuera euz
inuenies vbi cūq; latueris.
Oport; te ita eē z non est re-
medium cauēdi a tribulatio-
ne maloz; z dolore q̄ ut te
patiaris. Calicem dñi affectū-
ter bibe si amicus eius eē z
partem cum eo habere desi-
deras. Consolationes deo cō-
mitte: faciat ipse cum talib⁹
sicut sibi magis placuerit.
Tu vero pone te ad sustinē-
dum tribulationes: z repu-
ta eas maximas consolatio-
nes: quia non sunt cōdigne
passiones huius temporis:
ad futuram gloriam: que re-
uelabitur in nobis promerē-
dam: etiam si solus omnes
posses sustinere. Quādo ad
hoc veneris q̄ tribulatio t̄
bi dulcis est z sapit p̄ xp̄o:

tunc bene tecū esse estima :
 qz inuenisti paradysum ī terra.
 Quādiu pati tibi graue est z
 fugere queris tādiu male ha-
 bebis : z seq̄tur te vbiq̄ fuga
 tribulatōnis. Si ponis te ad
 qd̄ esse debes : videlz ad patiē-
 dum z moriēduz ; fiet cito me-
 lius z pacem inuenies. Etiā
 z si rapt⁹ fueris in tertium
 celū cum paulo : non es pp̄-
 terea securatus de nullo con-
 trario sustinēdo. Ego inquit
 ih̄s ostēdam illi quāta oportet
 eum pro noīe meo pati.
 Pati ergo tibi remanet : si ie-
 sum diligere z p̄petue illi ser-
 uire placet. Utinam dignus
 esses pro noīe iesu aliquid pa-
 ti : q̄ magna gl̄a remaneret
 tibi : quāta exultatio omnib⁹
 sc̄is dei : quāta edificatio eēt
 proximū. Nam patiētiam oēs
 recomēdant : q̄uis pauci tū
 pati velint. Merito deberes
 libēter modicuq̄ pati pro x̄po
 cum multi grauiora patiūt
 pro mundo. Scias pro certo
 qz morientem te oportet du-
 cere vitam : z quanto plus
 quisq̄ sibi morit̄ tanto deo
 magis viuere incipit. Nemo
 aptus est ad cōprehēdenduz
 celestia : nisi se submiserit ad
 portandū pro x̄po aduersa

Nihil deo accepti⁹ : nihil tibi
 salubri⁹ in mundo isto q̄ li-
 benter pati pro x̄po. Et si eli-
 gendum tibi esset : magis op̄-
 tare deberes pro x̄po aduer-
 sa pati. q̄ multis consolatiōi-
 bus recreari quia x̄po simili-
 or esses z oībus sc̄is eius ma-
 gis cōformior. Non .n. stat
 meritum nostrum : z p̄fect⁹
 status nr̄i in multis suauita-
 tibus z cōsolatiōib⁹ : sed po-
 tius in magnis grauitatib⁹
 z tribulatiōibus p̄ferendis.
 Siquidem aliquid melius z
 vtilius saluti hominūz q̄ pa-
 ti fuisset : x̄ps vtriq̄ verbo et
 exemplo ostendisset. Nam z
 sequētes se discipulos oēs q̄
 eū seq̄ cupiētes māfeste ad
 crucē portādā hortat̄ z dicit
 Si quis uult uenire post me :
 abneget semetipsum z tollat
 crucem suam z sequat̄ me .
 Oibus ergo perlectis z scru-
 tatis sit ista finalis cōclusio
 Quā per multas tribulatiōes
 oportet nos intrare in regnū
 dei.

Explicit liber secundus.
 Sequit̄ liber tertius.

De interna xpi locutione
ad animam fidelē. Cap. i.

Audiam quid loquatur in me dñs deus
Beata aia q̄ dñm
in se loquentez au
dit z de ore eius verbum cō
solationis accipit. Bt̄e aures
que venas diuini susurrj, su
scipiunt: z de mundi huius
susurratōnibus nihil aduer
tūt. Beate plane aures que
non vocem foris sonantem:
sed interius auscultant veri
tatem loquentem z docētem
Bt̄i oculi qui exteriorib⁹ clau
si: interioribus autem sunt ī
tēti. Bt̄i qui iterna penetrāt
z ad capiēda archana cele
stia magis ac magis per quo
tidiana exercitia se student
preparare. Bt̄i qui deo vaca
re gestiunt z ab oī impedimē
to seculi se excutiūt. Aiadē
te hec aia mea z claude sen
sualitatis tue ostia ut possis
in te audire quid loquat̄ do
minus deus in te. hec dicit
dilectus tuus. Sal⁹ tua ego
sum: pax tua z vita tua. Ser
ua te apud me z pacem inue
nies. Dimitte omnia trāsito
ria z quere eterna. Quid sūt
omnia tpalia nisi seductoria
Et quid iuuāt omnes creatu

re: si fueris a creatore deser
ta. Omnibus ergo abdicatis
creatori tuo te redde placidā
ac fidelē ut veram ualeas
apprehēdere bt̄itudinem.
Quod veritas intus loquit̄
sine strepitu verborum.

Loquet̄ dñe: qz audit
seruus tuus. Scrū
tuus ego sum: da mihi intel
lectum ut sciam testimonia
tua. Inclina cor meum in v̄
ba oris tui: fluat ut ros eloq
um tuum. Dicebant olim fi
lij israhel ad moysen: loque
re nobis tu z audiemus: nō
loquatur nobis dñs ne forte
moriāmur. Non sic dñe non
sic oro: sed magis cu; samue
le propheta humiliter ac de
sideranter obsecro: Loquere
dñe qz audit seruus tu⁹: nō
loquat̄ mihi moyses aut ali
quis ex prophetis: s; potius
tu loq̄re dñe deus inspirator
z illuminator oīum prophe
tarum: qz tu solus sine eis
potes me pfecte imbueze: illi
autem sine te nihil proficiēt
Possunt quidem uerba sona
re sed spiritum non oferūt.
Pulcherrime dicunt sed te
tacente cor non accēdunt.
Litteras tradunt: s; tu sen
sum aperis. Mystēria profe

runt: sed tu referas intellec-
tum signatorum. Mandata
edicunt: s; tu iuuas ad perfi-
ciendum. Uiam ostendūt: s;
tu confortas ad ambulandū
Illi fors tñ agunt: s; tu cor-
da instruis z illuminas. Illi
exterius rigāt: s; tu fecundi-
tatem donas. Illi clamant v̄
bis s; tu auditui intelligentiā
tribuis. Non ergo loquatur
mibi moyses: s; tu dñe deus
meus eterna ueritas: ne for-
te moriar z sine fructu effici-
ar. Si fuerō tñ foris admo-
nitus z intus non accensus
ne sit mihi ad iudicium uer-
bum auditum z non factum
cognitum nec amatum credi-
tum z non seruatum. Loque-
re igitur dñe qz audit seru-
tuus. Uerba .ii. uite eterne
bēs loqre mihi ad q̄lectiōē aīe
mee consolationem: z ad to-
tius uite mee emendationem
tibi autē ad gloriam et perpe-
tuum honorem:

Quod uerba dei cum humili-
tate sunt audienda: z quod
multa ea n̄ pōderant. Cap. iij.

Audi fili mi uerba mea
uerba suauissima:
omnem philosophorū z sapi-
entum huius mundi scientiā
excedentia. Uerba mea spūs

z uita sunt nec humano sensu
pensanda. Non sunt ad uan-
nam complacentiam trahen-
da: s; i silentio audiēda: z cū
oī hūilitate atq; effectū ma-
gno suscipiēda: z dixi: Beat⁹
est quem tu erudieris dñe et
de lege tua docueris cum ue-
mitiges et a diebus malis et
nō desolef i terra. Ego inqt
dñs docui pphetas ab initio
z vsq; nunc nō cesso oīb⁹ loq
s; multi ad uocē meā surdi
sūt z duri. Plures mundum
libēt⁹ audiūt q̄ deū: facilius
sequūt carnis sue appetitū
q̄ dei bñplacitum. Promittit
mund⁹ temporalia z parua
z seruit ei auiditate magna.
Ego promitto sūma z eterna
z torpescunt mortaliū corda
Quis tāta cura mihi in oīb⁹
seruit z obedit sicut mūdo z
dñis ei⁹ fuitur. Erubescet sy-
don aut mare z si cā; q̄ris au-
di q̄re Pro modica p̄bēda lō-
ga uia currit: z p̄ctna uita
uix a multis pes semel a tra-
leuat. vile p̄ciū q̄rit: p̄ vno
nūmismathe iter dū turpit lit-
tigat: z p̄ uana re z pua pro-
missiōe die noctuq; fatigari
nō timef. S; p̄ dolor p̄ bo-
no in cōmutabili: p̄ p̄mio ie-
stimabili: pro sūmo honōrē z

gloria interminabili uel ad
modicum fatigari pigritat.
Erubescere ergo serue piger et
querulose quod illi paratiores
inueniunt ad perditionem
quam tu ad vitam. Gaudent illi
amplius ad vanitatem quam tu
ad veritatem. Equidem a spe
sua non nunquam frustrat sed pro
missione mea neminem fallit:
nec confidentem mihi dimittit
manes. Quod promisi dabo
quod dixi implebo: si tamen
usque in finem fidelis in dilectione
mea quis permanserit
Ego remunerator sum omnium
bonorum et fortis probator
omnium deuotorum. Scribe uerba
mea in corde tuo et pertracta
diligenter: erunt enim in
tempore temptationis valde ne
cessaria. Quod non intelligis
cum legis: cognosces in die
visitationis. Dupliciter soleo
electos meos visitare: temptatione
scilicet et consolatione: et duas
lectiones eis quotidie lego:
vitam increpando eorum
vitia: alteram exhortando ad
virtutum incrementa. Qui
habet uerba mea et spernit
ea: habet qui iudicet eum in
nouissimo die.

Oratio ad implorandum

deuotionis gratiam. Cap. liij.
Domine deus meus omnia
bona mea tu es. Et
quis ego sum ut audeam ad
te loqui. Ego sum pauper et
inimicus seruus tuus: et abiectus
vermiculus multo pauperior
et contempibilior quam scio dicere
audeo. Memento tamen domine
quod nihil sum: nihil habeo: nihil
habere valeo. Tu solus bonus
iustus et sanctus: tu omnia
potes omnia prestas: omnia imple
solum peccatorem inanem re
linquens. Reminiscere miserationum
tuarum domine: et imple cor
meum gratia tua qui non vis
vacua esse opera tua.
Quomodo possum me tolerare in
hac misera uita: nisi me confortauerit
misericordia et gratia tua.
Noli auertere faciem tuam a me:
noli uisitationem tuam prologare:
noli consolationem tuam abstrahere
ne fiat anima mea sicut terra sine
aqua tibi. Domine doce me
facere uoluntatem tuam: doce me
coram te digne et humiliter
conuersari: quod sapientia mea tu es:
qui in ueritate me cognoscis et
cognouisti antequam fieret
mundus: et antequam natus
essem in mundo.

Dupliciter
uisione
85

Quod i veritate et humili-
tate coram deo conuersan-
dum est. Cap. v.

R In ambula coram me
in veritate: et simplici-
tate cordis tui quere me spiritus.
Qui ambulat coram me in
veritate tutabitur ab incur-
sibus malis et veritas libera-
bit eum a seductoribus et a
detractionibus iniquorum.
Si veritas te liberauerit:
vere liber eris non curabis
de vanis hominum verbis. Do-
mine verum est sicut dicis:
ita queso mecum fiat. Veri-
tas tua me doceat: ipsa me
custodiat et usque ad salutarem
finem me conducat. Ipsa me
liberet ab omni affectione mala
et inordinata dilectione et abu-
lato tecum in magna cordis
libertate. Ego te docebo ait
veritas que recta sunt et pla-
cita coram me. Cogita pecca-
ta tua cum displicentia magna
et merore: et nunquam reputes te
aliquid esse propter opera bona.
Reuera peccator es et multis pas-
sionibus obnoxius et implica-
tus. Ex te spera nihil teneas et
cito laborabis: cito vinceris: ci-
to turbaberis: cito dissolueris.
Non habebis quicquam vni possis
gloriaris: sed multa vni te

debes vilificare: quia multo fir-
mior es quam vales comprehen-
dere. Nihil ergo magnum tibi
videatur ex omnibus que agis
nihil grande: nihil preciosum et
admirabile: nihil reputatione
appareat dignum: nihil aliter
nihil vere laudabile et deside-
rabile nisi quod eternum est
placeat tibi super omnia eter-
na veritas: displiceat tibi su-
per omnia vilitas maxima tua.
Nihil sic timeas: nihil sic vi-
tupes et fugias sicut vitia et
peccata tua: que magis displicere
debet quam qualibet reus danna.
Quidam non sincere coram
me ambulabant: sed quadam
curiositate et arrogantia du-
cti volunt secreta mea scire et
alta dei intelligere: se et sua
salute negligentes. hi sepe
in magnas tentationes et peccata
propter suam superbiam et cu-
riositatem me eis aduersan-
te labuntur. Time iudicia dei:
expauesce iram omnipotentis:
noli autem discutere opera altis-
simi: sed tuas iniquitates per-
scrutare: in quibus deliquisti
et que multa bona neglexisti.
Quidam solum portant suam
deuotionem in libris: et quidam
in imaginibus: quidam autem
in signis exterioribus et fige

ris: quidam habent me i ore
s; modicum in corde. Sunt
z alij qui intellectu illuminati
z affectu purgati ad eterna
sp' anhelat: de terrenis gra
uiter audiunt: necessitatibus
nature dolenter inserviunt:
z hi s'ntiunt quid ueritatis
sp'us loquitur i eis qui docet
eos terrena despice z amare
celestia: mundum negligere
z celum tota die.
ac nocte desiderare.

De mirabili affectu diuini
amoris. Cap. vi.

Benedico te pater ce
lestis: p' d'ni mei ihu
xpi: quia mei pauperis digna
e' es recordari. O pater mise
ricordiarum z deus totius
consolationis: gr'as ago tibi
qui me indignum o'i cōsolati
one q'nt' tua recress consola
tione. Benedico te semper
z glorifico cum unigenito
filio tuo z sp'ū scō peractis
in secula seculorū. Eya d'ne
deus amator scē meus cum
tu uerperis in cor meum exul
tabūt o'ia interiora mea Tu
es gloria mea z exultatio cor
dis mei: tu spes mea z refugi

um meum in die tribulatiōis
mee. S; quia adhuc debilis
sum in amore z imperfectus
in uirtute: iō necesse habeo
a te confortari z consolari:
propterea uisita me sepius z
instrue disciplinis scis. Libe
ra mea passionibus malis: z
sana cor meum ab omnibus
affectibus inordinatis z
uitijs: ut intus sanatus z be
ne purgatus ap' efficiar ad
amandum: fortis ad patien
dum: stabilis ad p' euerādu;
Magna res ē amor: magnus
o'io bonum: quod solus leue
facit omne onerosum: z fert
equaliter o'e inaequale. Nam
onus sine onere portat: z o'e
amarū dulce ac sapidum effi
cit. Amor ihu nobilis ad ma
gna opanda impellit: z ad de
sideranda sp' perfectiora ex
citāt. Amor uult esse sursum
nec ullis infimis rebus reti
neri. Amor uult esse liber z
ab omni mūdāna affectione
alienus: ne internus ei' im
pediatur aspect': ne p' aliqō
comodum t'p'ale implicatio
nes sustineat: aut per i'com
dum succumbat. Nihil dulci
us est amore: nihil fortius:
nihil alit': nihil latius: ni

huiusmodi iocundus: nihil plenius:
 nihil melius in celo et in ter-
 ra: quia amor a deo natus est
 nec potest nisi in deo super om-
 nia create regescere. Amans
 volat: currit: letatur: liber est
 et non tenetur dat omnia pro
 omnibus: et habet omnia in
 omnibus: quia in uno summo super
 omnia quiescit: ex quo omne bo-
 num fluit et procedit. Non re-
 spicit ad dona: sed ad donan-
 tem se convertit super et omnia
 bona. Amor modum se ne-
 scit: sed super omnem modum
 feruiscit. Amor onus non sen-
 tit: labores non reputat: plus
 affectat quam valet: de impossi-
 bilitate non causatur: quia cuncta
 sibi posse et licere arbitrat.
 Valet igitur ad omnia et multa
 implet et effectui mancipat
 ubi non amans deficit et in-
 cet. Amor vigilat et dormiens
 non dormitat. Fatigatus non
 lassatur: artatur non erratur: ter-
 ror non conturbatur: sed sicut
 viuarum flamma et ardens facula
 sursum erigit: seureque per-
 transit. Si quis amat: nouit
 quod hec vox clamat. Magnus
 clamor in auribus dei est: ip-
 se ardens affectus anime que-
 dit. Deus meus amor meus:

tu totus meus et ego tuus.
 Dilata me in amore: ut dis-
 cam interiora cordis ore de-
 gustare: quam siue sit amare et
 in amore liquefieri et natare
 Tenear amore vadens supra
 me pro nimio feruore et stu-
 pore. Cantem amoris canticum:
 sequar te dilectum meum in
 altum: deficiat in laude tua
 anima mea iubilans ex amo-
 re. Amas te plus quam me: nec
 me nisi propter te: et omnes in-
 te qui vere amant te: sicut iu-
 bet lex amoris lucens ex te.
 Est amor velox: sincerus: pi-
 us iocundus: et amicus: for-
 tis: patiens fidelis: prudens
 longanimis: uirilis: et seipsum
 nunquam querens. Ubi enim se-
 ipsum aliquis querit: ibi ab
 amore cadit. Est amor circū-
 spectus: humilis et rectus: non
 mollis: non lenis: nec uanis
 intendens rebus: sobrius:
 castus: stabilis quietus et in
 cunctis sensibus custoditus.
 Est amor subiectus et obedi-
 ens prelati: sibi uilis et de-
 spectus: deo deuotus et grati-
 ficus confidens et semper
 sperans in eo: etiam, cum
 sibi non sapit deus quia si-
 ne dolore non uiuitur in

amore. Qui non est paratus
oia pati z ad uoluntate stare
dilecti: non est dignus ama-
tor appellari. Oportet aman-
tem oia dura z amara ppter
dilectum libenter amplecti:
nec ob contraria accidentia
ab eo deflecti.

De pbatione uert amatoris.
Cap. vij.

Ali non es adhuc for-
tis z prudens amator.
Quare dicit. Quia propter
modicam contrarietatem defi-
cis ceptis: z nimis aude
consolationem queris. For-
tis amator stat in tetationibus
nec callidis credit persuasio-
nibus inimici. Sic in prosperis
ei placeo: ita nec in aduersis
displiceo. Prudens amator
non tam donum amantis consi-
derat quam dantis amorem.
Affectum potius attendit quam
cessum: z infra dilectum oia
data ponit. Nobilis amator
non quiescit in dono: sed in me
super oem donum. Non est ideo
totum perditum: si quis minus
bene de me uel de scis meis
sentis quam uelles. Affectus
ille bonus dulcis quem inter-
dum percipis: affectus gratie

presentis est z quidam pregu-
stus patrie celestis: super quem
non nimium imitandum: quia ua-
dit z uenit. Certare autem ad-
uersus incidentes malos ani-
mi motus: suggestionemque
spernere diaboli: insigne est
uirtutis z magni meriti. Non
ergo te conturbent aliene fan-
tasie de quacumque materia in-
feste. Forte serua propo-
situm z intentionem rectam
ad deum. Nec est illusio quod
aliquando in excessum subito
raperis z statim ad ineptias
solitas cordis reuerteris. Illas
enim inuite magis pate-
ris quam agis: z quam diu
displicet et reniteris: meritum
est z non perditio. Scito quod
antiquus inimicus omnino
nititur impedire desiderium
tuum in bono z ab omni de-
uoto ex recitio euacuare: a sac-
torum seculi cultu a pia passi-
onis mee memoria: a pecca-
torum utili recordatione: a
proprij cordis custodia: z a
firmo proposito proficiendi
in uirtute. Multas malas
cogitationes ingerit ut reduci
tibi faciat z horrorem: ut ab-
oratioem reuocet z sacra lecti-
one. Displicet sibi humilis
confessio z si posset a cunctis

nonne cessare faceret. Non credas ei neque cures illum: licet sepius tibi deceptionis tetenderit laqueos. Sibi imputa cum mala ingerit et immunda: dicit illi: Uade imunde spiritus erubescere miser: valde immundus es tu qui talia inferis auribus meis. Discede a me seductor pessime: non habebis in me partem ullam: sed Iesus mecum erit tanquam bellator fortis: et tu stabis confusus. Malo potius mori et omnem penam subire quam tibi consentire. Tace et obmutescere: non audiam te amplius: licet mihi plures moliaris molestias. Dominus illuminatio mea et salus mea quem timebo. Dominus protector vite mee: a quo trepidabo. Si consistant aduersum me castra: non timebit cor meum. Dominus adiutor meus: et redemptor meus. Certus tanquam miles bonus: et si interdum ex fragilitate carnis resumere vires fortiores prioribus: confidens de ampliori gratia mea: et multum precauere a vana complacentia et superbia. Propter hoc multi in errorem ducuntur et in cecitatem pene incurabilem

quandoque labuntur. Sit tibi in cautelam et perpetuam humilitatem ruina hec superborum de se stulte presumendum.

De occultanda gratia sub
humilitatis custodia.

Cap. viij.

Alii vtilius est tibi et securius deuotionis gratiam abscondere nec in altum te efferre nec multum inde loqui neque multum ponderare: sed magis te ipsum despiciere: et tanquam indigno datam timere. Non est huic affecti tenacitas inherendum: que citius potest mutari in contrarium. Logita in gratia quam miser et in ipse esse soles sine gratia. Nec est in eo tantum spiritualis vite profectus cum consolationis habueris gratiam: sed cum humiliter et abnegate patienterque tuleris eius subtractionem: ita quod tunc ab orationis studio non torpeas: nec reliqua opera tua ex usu facienda omnino dilabi permittas: sed sicut melius potueris et intellexeris: libenter quod in te est facias: nec propter ariditatem seu anxietatem mentis quam sentis te totaliter ne

gigas. Multi. n. sunt qui cum non bene eis successerit statim impatientes fiunt aut desides. Non enim semper est in potestate hominis via eius sed dei est dare et consolari quando vult et quantum vult et cui vult: sicut sibi placuerit: et non amplius. Quidam incauti propter deuotionis gratiam seipsum destruxerunt quia plus agere voluerunt quam potauerunt: non pensantes sue punitatis mensuram: sed magis cordis affectus sequentes quam rationis iudicium. Et quia maiora presumpserunt quam deo placitum fuit: idcirco gratiam cito perdidit. Facti sunt inopes et viles relictii qui in celum posuerunt nidum sibi: ut humiliati et depauperati discant non in alijs suis volare sed sub penis meis sperare. Qui adhuc noui sunt et impiti in via domini: nisi consilio discretorum se regant: facilius decipi possunt et elidi. Quod si suum sentire magis sequi quam alijs exercitatis credere volunt: erit eis periculosus exitus: si tamen retrahant a proprio conceptu non valuerint. Raro sibi ipsi sapientes ab alijs regi humiliter pa-

riuntur. Melius est modicum sapere cum humilitate et parua intelligentia: quam magni scientiarum thesauri: cum vana complacencia. Melius est tibi minus habere: quam multum vni posses superbire. Non satis discrete agit qui se totam leticie tradit: obliuiscens pristinae inopie sue: et casti timoris domini: qui timet gratiam oblatam amittere. Non etiam satis virtuose sapit: qui tempore aduersitatis et cuiuscumque grauitatis nimis desperare se gerit et minus fidei de me quam oportet recogitat ac sentit. Qui tempore pacis nimis securus esse voluerit: sepe tempore belli nimis deiectus et formidolosus recipiet. Si scires spiritum humilis et modicus in te permanere: nec non spiritum tuum bene moderare ac regere: non incideres tam cito in periculum et offensam. Consilium bonum est: ut feruoris spiritum concepto mediteris quid futurum sit abscedere lumine. Quod dum contigerit: cogita et denuo lucem posse reuerti: quam ad cautelam tibi: mihi autem ad gloriam ad tempus subtraxi. Utilior est enim sepe talis probatio

¶ si semper prospera p̄ tua haberes voluntate. Itaq; merita non sunt ex hoc estimanda si quis plures visiones aut consolationes habeat: uel si peritus sit in scripturis aut i altiori ponatur gradu: sed si vera fuerit humilitate fūda tus: et diuina charitate reple tus: si dei honorem pure et i tegre semper querat si seip sum nihil reputet et in veri tate despiciat atq; ab alijs et despici et humiliari magis gaudeat q̄ honorari.

De vili estimatione sui ipsi
us in oculis dei. Cap. ix.

U Quorū ad dominum meum cum sim puluis et cinis. Si me amplius reputa uero: ecce tu stas contra me: et dicunt testimoniū verum iniquitates mee: nec possum contradicere. Si autem me vilifica uero et ad nihilum redegeo et ab omni propria reputatione defece ro atq; sicut suz puluerizauero: erit mihi propitia gra tua et vicina cordi meo lux tua: et omnis estimatio quantula cūq; minima in valle nihili

tatis mee submergetur et peribit in eternum. Ibi ostendes me mihi quid sum quid fui: et de quo ueni quia nihil et nesciui. Si mihi ipsi relin quor: ecce nihil et tota infirmitas. Si autem subito me respexeris statim fortis efficior et nouo repleor gaudio. Et mirum valde q̄ sic repente subleuor: et tam benigne a te complector: qui proprio pōdere semper ad ima fecor. Facit hoc amor tuus gratis preueniens me et in ta; multis subueniens necessitatib; a gra;ibus quoq; custodiēs me periculis et ab inimicis ut uere dicas; eripiens malis. Ne si quidem male amando me p̄didi et te solum querendo et pure amando me et te pariter inueni: atq; ex amo re profundius ad nihilum me redegi. Quia tu o dulcis sime facis mecum supra me rituz; omne: et supra id quod audeo sperare uel rogare. Benedictus sis deus meus quia licet ego omnibus bonis sim indignus: tua tamen nobilitas et infinita bonitas nunquam cessat benefacere etiam ingratis et longe

d iij

s te auersis. Cōuerte nos ad
te ut simus grati: humiles ⁊
deuoti: quia salus nra tu es:
uirtus ⁊ fortitudo nostra.

Quod omnia ad deū sic ad fi
nem ultimum sūt referenda
Cap. x.

Reli ego debeo esse fi
nis tuus supremus ⁊
ultimus si uere desideras
ēbtūs. Ex hac intentione
purificabitur affectus tuus
sepius ad seipsum ⁊ ad crea
turas male incuruatus. Nā
si teipsum in aliq̄ queris: sta
tū in te deficiis et arescis.
Oīa ergo ad me principaliter
referas: quia ego sum q̄ oīa
dedi. Sic singula considera
sic ex summo bono manantia:
⁊ ideo ad me tanquā ad suā
originem cuncta sunt redu
cenda. Ex me pusillus et ma
gnus pauper ⁊ diues tanquā
ex fōte uiuo aquam hauriūt
mua n: ⁊ qui mihi spōte ⁊ li
bere deseruiunt: grā; pro grā
accipient. Qui aut̄ extra me
uoluerit gloriari uel in aliq̄
priuato bono delectari non
stabilietur in uero gaudio
neq̄ in corde suo dilatabitur
s; multipliciter impediatur
⁊ angustabitur. Nihil ergo

tibi de bono ascribere debes
nec alicui hoī uirtutem attri
buas: se i totum da deo: sine
quo nihil hab; hō. Ego totū
dedi ego totum rehabere uo
lo ⁊ cum magna distinctione
grārum actiones, regro hec
est ueritas q̄ fugatur glorie
uauitas. Et si intrauerit cele
stis grā ⁊ uera charitas non
erit aliq̄ inuidia nec contrac
tio cordis: neque priuatus
amor occupabit. Vincit enī
oīa diuina charitas: ⁊ dila
tat oīs aīe vires. Si recte
sapis in me solo gaudebis: in
me solo sperabis quia nemo
bonus nisi solus de⁹: qui est
super oīa laudandus ⁊ in oī
bus benedicendus.

Quod speret mundo dulce ē
seruire deo. Cap. xi.

Nunc iterum loquor
domine ⁊ non silebo:
dicam in auribus dei mei:
dñi mei ⁊ regis mei: q̄ est in
excelfo. O q̄ magna multitu
do dulcedinis tue domine:
quā abscondisti timentibus
te. Sed quid es amantibus:
quid toto corde tibi seruenti
bus: Vere ineffabilis dulce
do contēplationis tue: quam
largiris amantib⁹ te. In hoc
maxime ostendisti dulce dinē

charitatis tue: quia cum nō
 essem fecisti me: et cū errarē
 lōge a te reduxisti me: ut ser
 uirem tibi: et p̄cepisti ut dili
 gā te. O fōs amoris perpetui
 quid dicam de te: quō potero
 tui obliuisci: qui mei dignat⁹
 es recordari. Etiam postq̄ cō
 tabui et perij: fecisti vltra oēs
 spem misericordiam cū suo
 tuo: et vltra oē meritum gra
 tia; et amicitiam exhibuisti.
 Qui d' retribuas tibi pro gr̄a
 ista. Non enim omnibus da
 tum est ut oībus ab licatis se
 culo renūciēt et monasticam
 vitam assūmāt. Nūquid ma
 gnum est ut tibi seruiam cui
 oī creatura seruire tenet.
 Nō magnum mihi videri de
 bet seruire tibi: sed poti⁹ hoc
 mihi magnum et admirādu;
 apparet q̄ tam pauperem
 et indignum dignaris in ser
 uum recipere: et dilectis
 seruis tuis adiuuare.

Ecce oīa tua sunt q̄ habeo et
 unū tibi seruiō. Veruntamen
 vice uersa tu magis mihi ser
 uis quam ego tibi. Ecce celū
 et terra que ī ministerio hoīs
 creasti presto sunt et faciunt
 quotidie quecumq̄ mandasti
 Et hoc parū est quin etiam
 angelos ī ministerio hominis

creasti et ordinasti. Trāscēdit
 autē hec oīa quia tūpse serui
 re hoī dignatus es et teipsum
 ei daturum promisisti. Quid
 dabo tibi p̄ oīb⁹ istis milib⁹
 bōis. Utinā posses tibi seruire
 cūctis diebus uite mee: uti
 nam uel uno die dignum ser
 uitium exhibere sufficerem
 Vere tu es dignus oī seruitio
 oī honore et laude etna Vere
 dñs meus es: et ego pauper
 seruus tu⁹: q̄ totis uiribus te
 neor tibi seruire: nec unquā
 in laudibus tuis dabo fasti
 dire: Sic uolo: sic desidero et
 q̄quid mihi deest tu digne
 ris supplere. Magn⁹ honor
 magna gloria tibi seruire et
 oīa propter te cōtēnere. ha
 bebunt enim gratia; magnā
 q̄ sponte se subiecerint tue
 sanctissime seruituti. Inue
 nient suauissimam scī spūs
 cōsolationem consequentur
 magnam cordis libertatem
 qui artam pro nomine tuo
 in grediuntur viam et omne;
 m undanam neglexerūt curā
 Ograta et iocunda dei serui
 tus: q̄ hō ueracit̄ efficitur li
 ber et scūs. O sacer status re
 ligiosi famulatus q̄ hoīez an
 gelis reddit eq̄lem: deo placā
 bīem: demonibus terribilē:

† qui pro amore tuo cum se abiecerit
 de libertate

et cunctis fidelibus commendabilem. O amplectendum et spontandum fuit iu: quo summius promeretur bonum et gaudium acquiritur sine fine mansurum.

Quod desideria cordis examinanda sunt et moderanda
Cap. xij.

Non oportet te adhuc multa addiscere: que neccum bene didicisti. Que sunt hec domine. Ut desiderium tuum ponas totaliter in bene placitum meum: et tu ipsi amator non sis: sed in uoluntatis cupidus amator et emulatō desideria te sepe accedunt et uehementer impellunt: sed considera an propter honorem meum: an propter tuum commodum magis mouearis. Si ego sum in causa bene contentus eris quomodo cum ordinauero. Si autem de proprio quaesitu aliquid later: ecce hoc est quod te impedit et grauat. Cauere ergo ne nimium imitaris super desiderio pro concepto me non consulto: ne forte postea peniteat et displiceat quod primo placuit: et quasi pro meliore cela

nt. Non enim omnis affectio est uidef bona statim est sequenda: sed nec omnis contraria affectio ad primum fugienda. Expediit interdum refrenatione uti etiam in bonis studiis et desiderijs: ne per importunitatem mentis distractionem iurras ne alijs per indisciplineationem scandalum generes uel etiam per persistentiam aliorum subito turberis et corruas. Interdum uero oportet uolentia uiri et uiriliter appetitui sensitui contraire: nec aduertere quid uelit caro et quid non uelit: sed hoc magis satagere ut subiecta sit etiam nolens spiritui: et tādium castigari debet et cogi seruituti subesse donec parata sit ad omnia: paucisq; contentari discat: et simpliciter delectari: nec contra aliquod inconueniens murmurare.

De informatione patientie et luctamine aduersus concupiscentias. Cap. xij.

Domine domine deus ut audio patientia est mihi ualde necessaria: multa enim in hac uita accidunt contraria. Nam quilibet cum ordinauero de pace mea: non po

test esse sine bello & dolore
uita mea. Ita est fili. Non
aut uolo te talem querere pacē
que tentationib⁹ careat aut
contraria nō sentiat: s; tunc
etiam estimare te pacē inue
nisse cum fueris uarijs tribu
lationibus exercitatus & in
multis contrarietatib⁹ pba
tus. Si dixeris te non multa
posse pati: quō tunc sustine
bis ignē purgatorij. De duo
bus malis sp̄ nūnus malum
est eligēdum. Ut ergo eterna
futura supplicia possis euadē
re mala presentia studeas p̄
deo equanimiter tolerare.
An putas quod hoies seculi
hui⁹ nihil aut parum patian
tur. Nec hoc inuenies etiam
si delicatissimos q̄sieris. S;
habēt inquis multas delecta
tiones & pprias sequuntur
uoluntates: ideoq; parū pon
derant suas tribulationes.
Esto q̄ ita sit ut habeant q̄
quid uoluerit: s; q̄ diu putas
durabit: Ecce quē admodum
funus deficient abūdātes in
seculo: & nulla erit recorda
tio preteritorū gaudiorū. S;
cū adh uiuūt non sine amari
tudine & tedio ac timore in
eis quiescūt. Ex eadem nanq;

re unī delectatōnem concipi
unt: sibi inde doloris penā
frequenter recipiunt. Iuste
illis fit: & quia inordinate de
lectationes querunt & sequū
tur: non sine amaritudine &
confusione eas expleant. O
q̄ breues: q̄ false: q̄ inordē
nate & turpes oēs sūt. Uerū
tamen p̄ ebrietate & cecita
te non intelligunt: s; uelut
muta animalia p̄pter modicum
corruptibilis uite delectamē
tum mortem aīe incurunt.
Tu ergo fili p̄ concupiscen
tias tuas non eas & a uolun
tate tua auertere. Delectare
ī dño & dabit tibi p̄tiosēs cor
dis tui. Etenī si ueraciter uis
delectari & abundantius a
me consolari: ecce in conten
ptu oīam mundanorum & in
abscessione omnium infima
rum delectationū erit bene
dictio tua: & copiosa reddet
tibi consolatio. Et quanto
plus te ab oī creaturarum
solatio subtraxeris: tanto in
me suauiores & potentiores
consolationes inuenies.
Sed primo non sine quada;
tristitia & labore certami
nis ad has pertinges.
Obsistet in uita consuetudo

sed meliori consuetudine de-
uincetur. Remurmurabit
caro sed feruore spūs refre-
nabitur. Instigabit te et exa-
cerbabit serpens antiquus: sed
orōne fugabitur: insuper et
labore vtili adit⁹ ei magnus
obstruetur.

De obediētia humilis sub-
diti ad exemplum iesu xpi
Cap. xiiij.

Reliqui qui se subtrahere
nituntur ab obedientia
ipse se subtrahit a grā. Et q-
querit habere priuata amit-
tit cōmunia. Qui non liben-
ter et spōte suo superiori se sub-
dit: signum ē qd caro sua nec-
dum perfecte sibi obedit: sed
sepe recalcitrat et murmurat.
Disce ergo celeriter superio-
ri tuo te submittere si carnē
ppriā optas subiugari. Citius
nāq; exterius vincitur inimi-
cus: si interior homo nō fue-
rit deuastatus. Non est mo-
lestior et perior anime hostis
q̄ tu ipse tibi non bene cōcor-
das spiritui. Oportet enī ve-
rum te assumere tuipsum cō-
tēptum si vis preualere ad v-
sus carnem et sanguinem: qz
adhuc nimis inordinate te di-
ligis: ideo plene te resignare
aliorum volūtati trepidas.

Sed quid magnum tu qui
pulsus es et nihil: si propter
deum te subdis hosti: quando
ego omnipotens et altissimus qui
cūcta creavi ex nihilo me ho-
mini propter te subicci humil-
liter. Factus sum omnium hu-
milimus et infimus: ut tuam
superbiam mea humilitate
viceret. Disce obtēpare pul-
uis: disce te humiliare terra
et limus et sub omnium pedibus
incuruare: disce voluntates
tuas frangere: et ad omniū
subiectionem te dare. Exar-
desce contra te: nec patiaris
tumores in te viuere: sed ita
subiectum et paruulum te ex-
hibe: ut omnes super te am-
bulare possint et sicut lutum
platearum cōculcare. Quid
habes hō inanis conqueri.
Quid sordide peccator potes
cōtradidere exprobrantibus
tibi qd toties deum offēdisti: et
totiens infernum meruisti.
Sed pepercit tibi oculus me-
us: quia preciosa fuit anima tua in
conspectu meo ut cognosce-
res dilectionem meam et gra-
tius sp̄ beneficijs meis existe-
res: et ad veram subiectionē
et humilitatem te iugiter da-
res: patienter q; propriū cō-
temptum ferres.

De occultis dei iudicijs con-
siderandione extollamur in
bonis. Cap. xv.

Tntonas sup me iudi-
cia tua domine: et ti-
more ac tremore cūctis oīa
ossa mea: et expauescit ani-
ma mea valde. Sic attonit⁹
et considero qz celi non sunt
mūdi in conspectu tuo. Si in
angelis reperisti prauitatem
nec tñ peccasti: qd fecit d̄ me.
Ceciderūt stelle de celo et ego
pulis quid presumo. Quoz
opa videbantur laudabilia
ceciderunt ad infima: et qui
comedebant panem angelo-
rum: vidi siliquis delectari
porcorū. Nulla ē ergo scītas
si manum tuam dñe retra-
has. Nulla sapientia prodest
si gubernare desistas. Nulla
iuuat fortitudo: si conserua-
re desinas. Nulla secura ca-
stitas: si eam non protegas.
Nulla propria prodest custo-
dia si non adsit tua sacra vi-
gilantia. Nam relictī mergi-
mur et pinus visitati vero ui-
uimus et erigimur. Instabi-
les q̄ppe sumus s; per te cōfir-
mamur: tepescimus sed a te
accendimur. O q̄ humiliter
et abiectē mihi de me ipso sen-
tendum ē: q̄ nihil p̄cedendū;

si qd bonum videoz habere.
O q̄ profunde me submitterē
debeo sub abyssalibus iudi-
cijs tuis dñe: vbi nihil aliud
me esse inuenio q̄ nihil et ni-
hil. O p̄dusi m̄sumo pela-
gus intransiatabile: vbi ni-
hil de me repio q̄ in toto ni-
hil. Vbi ē ergo latebra gl̄ie:
vbi confidentia de gl̄ia accep-
ta. Absorta omnis gl̄ia va-
na in profunditate iudiciorū
tuorum super me. Quid est
omnis caro in cōspectu tuo.
Nūqd gl̄iabitur lutum cōtr̄s
formātem se. Quō potest eri-
gi vaniloquio: cuius cor in
veritate subiectum est deo.
Non cum totus mundus eri-
geret quem sibi subiecit veri-
tas: nec omnium laudantiū
ore mouebitur qui totā spem
suā in deo firmavit. Nam
et ipsi qui loquūtur ecce oēs
nihil: et deficient cum sonitu
verborum. Veritas autē dñi
manet in eternum.

Qualiter stādum sit ac di-
cendum in omni re desidera-
bili. Cap. xvi.

Relisi dicas i omni re.
Dñe si tibi placitū fu-
erit fiat h̄ ita. Dñe si sit honō-
tu⁹ fiat i noīe tuo hoc. Dñe si

mibi videris expedire: et uti
le esse probaueris tunc da mi
hi uti ad honorem tuum; sed
si mihi nocuum fore cogno
ueris nec anime mee saluti
prodesse: aufer a me tale de
siderium. Non enim omne desi
derium a spiritu sancto est etiam si
homo videatur rectum aut bonum
Difficile est pro vero iudica
re an spiritus bonus aut alienus
te impellat ad desiderandum
huc vel illud: an etiam; et proprio
moueat te spiritus. Multi in fine
sunt decepti qui primo bono
spiritu videbantur inducti. Igitur
spiritus eius; timore dei et cordis
humilitate desiderandum est
et petendum quicquid deside
rabile menti occurrat maxime
cum propria resignatione
nihil totum committendum est at
que dicendum. Domine tu scis
qualiter melius est: fac hoc vel
illud sicut volueris. Da quod
vis et quantum vis et quando
vis. Fac mecum sicut scis et
sicut tibi magis placuerit et
maior honor tuus fuerit.
Pone me ubi vis: et libere
age mecum in omnibus. In
manu tua ego sum: gyra et
reversa me per circuitum.
En ego seruus tuus paratus ad
omnia: quoniam non deside

ro mihi viuere: sed tibi utinam
digne et perfecte.

Oratio pro beneplacito dei
perficiendo. Cap. xvij.

Quoniam concede mihi benignis
sime iesu gratiam tuam; ut
mecum sit et mecum labo
ret mecum usque in finem per
seueret. Da mihi spiritus desidera
re et velle quod tibi magis
acceptum et charius placet.
Tua voluntas mea sit: et mea
voluntas tuam sequatur: spiritus
et optime ei concordet. Sit mi
hi vnum velle et nolle tecum:
nec aliud posse velle aut nol
le nisi quod vis et nolis. Da
mihi omnibus mori que in
mundo sunt et propter te ama
re contenti et nesciri in hoc secu
lo. Da mihi super omnia de
siderata in te quiescere: et cor
meum in te pacificare. Tu ue
ra pax cordis tui: sola requies
extra te omnia sunt dura et in
quieta. In hac pace in te ipso;
hoc est in te vno summo et eter
no bono dormiam et requie
scam. Amen.

Quod verum solatium in
solo deo est querendum.

Cap. xvij.

Quicquid desiderare
 uel cogitare possum
 ad solatium meum non h̄ ex
 pecto s; i posterū. Quō si oīa
 solatia mūdi solus haberem
 ⁊ oībus delitijs frui possent:
 certum est quod diu durare
 non possent. Uñ non poteris
 aīa mea plene consolari nec
 perfecte recreari: nisi in deo
 consolatore pauperū suscep
 tore hūilium. Expecta modicū
 cum aīa me ⁊: expecta diuinū
 promissū ⁊ habebis abūdan
 tiam omnium bonorū in celo
 Si nimis inordinate ista ap
 petis presentia: perdes eter
 na ⁊ celestia. Sint t̄palia in
 usu: eterna in desiderio. Nō
 potes aliquo bono t̄pali satia
 ri: quia ad hec fruenda non
 es creata. Etiam si omnia
 bona creata haberes nō pos
 ses esse felix ⁊ beata: s; i deo
 qui cuncta creauit: tua b̄tū
 do tua ⁊ felicitas cōsistit: nō
 q̄lis uidetur ⁊ laudat̄ a stul
 tis mundi amatoribus: s;
 qualem expectāt boni xp̄i fid̄
 les ⁊ pregustant interdum
 sp̄uales ac mundi corde: quo
 rum conuersatio est in celis.
 Vanum est ⁊ breue oē huma
 num solatium. Beatum ⁊ ue
 rum solatium quod intus a

ueritate percipitur. Deuotus
 hō ubiq; secum fert consola
 torem suum ih̄m: ⁊ dicit ad cū
 Adesto mihi dñe ih̄u in oī lo
 co ⁊ t̄p̄e. hec mihi sit consola
 tio libenter uelle carere om
 ni humano solatio. Et si tua
 defuerit consolatio sit mihi
 tua uolūtas ⁊ iusta probatio
 pro sūmo solatio. Non enim
 in perpetuū irasceris nec in
 eternum cōminaberis

Quod omnis sollicitudo in
 deo ponenda est. Cap. xix.

Responde mihi me tecum age
 re quod uolo: ego scio
 quid expediat tibi. Tu cori
 tas ut hō in multis sentis sic
 tibi humanus suadet affect⁹
 Dñe uerum est quod dicis.
 Maior est sollicitudo tua p̄
 me quā oīs cura quam ego
 possum gerere pro me. Ni
 mis enī casualiter stat qnō
 pijat oē; sollicitudinē suā;
 in te. Domine dūmodo volū
 tas mea recta ⁊ firma ad te
 permaneat fac de me quic
 quid tibi placuerit. Non enī
 potest esse nisi bonum quic
 quid de me feceris. Si me
 vis esse in tenebris: sis bene
 dictus: ⁊ si me vis esse in lu
 ce: sis itē; benedict⁹. Si me

dignaris consolari sis bñdic
tus: z si me vis tribulari: cā
sis sp̄ benedict⁹. Sili sic oportet
stare si mecum deside
ras ambulare. Ita p̄mptus
debes eē ad patiendum sicut
ad gaudēdum. Ita libēter de
bes esse inops z pauper sicut
plenus z diues. Domine libē
ter patiar pro te quicqd̄ vo
lueris venire super me. In
differēter volo de manu tua
bonū z malum: dulce z ama
rum: letum z triste suscipe
re: z pro omnibus mihi con
tingentibus gr̄as agere. Lu
stodi me ab oī pctō: z non ti
mebo mortem nec infernū;
dūmodo in eternum me non
proijcias nec deleas me de li
bro vite: nō mihi nocebit quic
quid venerit tribulationis
super me.

Quod temporales miserie
xp̄i exēplo equanimiter sunt
ferende. Cap. xx.

Reli ego descēdi de ce
lo pro tua salute: su
scepi tuas miserias non ne
cessitate sed charitate trahē
te: ut patientiam disceres et
tpales miserias non indignā
ter ferres. Nam ab hora or
tus mei vsq̄ ad exitum in cru

ce non defuit mihi tolerātia
doloris: defectum rerum tē
poralium magnum habui:
multas querimonias de me
frequēter audiui: confusio
nes z opprobria benigne su
stinui: pro beneficijs ingrati
tudinem recepi: pro miracu
lis blasphemias: pro doctrina
reprehensiones. Domine quia
fuiſti patiens in vita tua in
hoc maxime implēdo p̄cep
tum patris tui: dignus est ut
ego misell⁹ peccator fm̄ vo
luntatem tuam patienter me
sustineas: z donec ip̄e volue
ris onus corruptibilis vite p̄
salute mea portē. Nam z si
onerosa sentit̄ presens vita:
facta est tamē iam per gr̄am
tuam valde meritoria: atq̄
exemplo tuo z sanctorum tu
orum vestigijs infirmis tole
rabilior z clarior: sed z mul
to magis consolatoria: q̄ oliz
in lege veteri fuerat cui; por
ta celi clausa p̄sisteret z ob
scurior etiam via videbatur
q̄ tam pauci regnum celoz
querer̄ curabāt: sed neq̄ qui
tunc iusti erant z saluādi an
te passionem tuam z sacre
mortis debitū; celeste regnū
poterant introire. O quātas
tibi gr̄as teneor referre q̄

rectam et bonam viam digna
 tus es mihi et cunctis fidelibus
 ad eternum regnum tuum
 ostendere. Nam vita tua via
 nostra: et per sanctam patientiam
 tuam ambulamus ad te quae est
 corona nostra. Nisi tu nos pre-
 cessisses et docuisses: quis se-
 qui curaret. heu quati longe
 retroque manerent nisi tua pre-
 clara exempla inspicerent.
 Ecce adhuc te pescimus audi-
 tis tot signis tuis et doctrinis
 quid fieret si tantum lumen
 ad sequendum te non habe-
 remus.

De tolerantia iniuriarum
 et quis uerus patiens pro beatus.

Cap. xxi.

Quid est quod loquaris
 fili. Cessa conqueri.
 Considera meam et aliorum
 sanctorum passionem. Non dum usque
 ad sanguinem restitisti. Parum
 est quod tu pateris in compa-
 ratione eorum qui tam multa
 passi sunt: tam fortiter tenta-
 ti: tam grauius tribulati: tam
 multipliciter probati et exer-
 citati. Oportet te igitur alio-
 rum grauiora ad mentes re-
 ducere: ut leuius feras tua
 minima. Et si tibi minima non
 videntur: vide ne et haec tua fa-
 ciat impatientia. Siue tamen

qua siue magna sunt: stude
 cuncta patienter ferre. Quan-
 to melius te ad patiendum dis-
 ponis: tanto sapientius agis: et
 amplius promereris: et fe-
 res leuius animo et usu ad
 hoc non segniter paratis.

Nec dicas non ualeo haec ab ho-
 miali pati: nec huiusmodi
 mihi patientia sunt: graue
 enim intulit damnum et improprie
 mihi que nunquam cogitaueram
 sed ab alio libenter patiar et
 sic patientia uidero. Insuper
 est talis cogitatio que uirtu-
 tem patientie non considerat
 nec a quo coronanda erit: sed
 magis personas et offensas
 sibi illatas perpendit. Non est
 uerus patiens qui non uult
 pati nisi quantum sibi visum
 fuerit et a quo sibi placuerit
 Uerus autem patiens non at-
 tendit a quo homine: utrum
 a prelato suo an ab aliquo
 equali aut inferiori utrumque a
 bono et sancto uero: uel a perverso
 et indigno exerceatur: sed ut
 differenter ab omni creatu-
 ra quantumcunque et quotienscunque
 ei aliquid aduersi acciderit:
 totum hoc gratanter de ma-
 nu dei accipit et ingens lucrum
 reputat: quia nihil apud deum
 quantumlibet paruum pro deo tam

passum poterit sine merito
transire. Esto igitur expedi-
tus ad pugnam si uis habere
uictoriam. Sine certamine
non poteris uenire ad patrie
coronam. Si pati non uis
recusas coronari: si autem coro-
nari desideras: certa uirili-
ter sustine patienter. Sine labo-
re non tenditur ad requiem
nec sine pugna peruenitur
ad uictoriam. Fac mihi do-
mine possibile per gram quod
mihi impossibile uidetur per
naturam Tu scis quod modicum
possum pati et quod cito dei-
cior leui exurgente aduersita-
te. Efficiatur mihi quelibet
exercitatio tribulationis pro-
noie tuo amabilis et optabi-
lis: nam pati et uexari pro te ual-
de salubre est anime mee.

De confessioe proprie infir-
mitatis et huius uite miseris
L. xxij.

Qonfiteor aduersum
mei iusticiam meam:
confitebor tibi domine infirmitate
meam. Sepe parua res est que
me deiicit et contristat. Propo-
no me fortiter acturum: sed
cum modica tentatio uenerit
magna mihi fit angustia. ual-
de uilis quicquid res est uel grauis

tentatio prouenit: et dum patior
me aliquantulum tutum cum
non sentio: inuenio me non
nunquam pene deuictum ex leui
statu. Uide ergo domine humi-
litate mea et fragilitate
tibi undique notam. Misere-
rei mei et eripe me de luto ut non
infigar: non permancam de-
uictus usque ad mortem. hoc est quod
me frequenter reuerberat et
coram te confundit quod tam
labilis sum et infirmus ad resi-
stendum passionibus. Et si
non omnino ad consensionem tra-
hit: tamen mihi etiam molesta et
grauis est eorum insectatio:
et tedet ualde sic quotidie ui-
uere in lite. Ex hinc nota sit
mihi infirmitas mea: quia
multo facilius irruit abho-
minande spiritus fantasie quam disce-
dunt. Utinam fortissime deus
israhel zelator animarum fidelium
respicias sui tui laborem et
dolorem: assistas quicquid illi in om-
nibus ad quecumque prexerit. Ro-
bora me celesti fortitudine:
neque uetus homo misera
caro spiritui necdum plene
subiecta ualentis dominari adue-
sus quas certare oportebit
quod diu spiras in hac uita miser-
rima. heu qualis est hec uita
ubi non desunt tribulationes et mis-

Sine
labore
Sine
pugna

ferie: vbi plena laqueis et ho-
 stib⁹ sūt oīa. Nam vna tribu-
 latioē seu tētatioē recedente
 alia accedit: sed adhuc p̄loze
 durāte cōflictu alij plures su-
 p̄uenerūt et īperate. Et quō
 pōt amari vita habēs tātas
 amaritudines et tot subiecta
 calamitatibus et miserijs.
 Quō etiam dicit̄ vita tot ge-
 nerās mortes et pestes: et tñ
 amat̄ et delectari in ea a mul-
 tis querit̄. Reprehendit̄ fre-
 quēter mundus q̄ fallax sit
 et vanus: nec tamē facile re-
 linquit cum cōcupiscētie car-
 nis domināf. S; alia trahūt
 ad amādum: alia ad cōtēnen-
 dum. Trahūt ad amorē mū-
 di desiderium carnis: deside-
 rium oculorū; et supbia vite
 s; pene ac miserie sequentes
 ea odiū mūdi pariūt et tediū.
 Sed vincit p̄obdolor delec-
 tatio p̄aua mentem mundo
 deditam: et esse sub sensibus
 delicias reputat: qz dei suauit-
 tatem et internā; vtutis ame-
 nitatē: nec vidit nec gustauit.
 Quiaūt mundum p̄fecte cō-
 temnūt et deo viuere sub scā
 disciplina student isti diuinā
 dulcedine; veris abrenūcia-
 torib⁹ p̄missam non ignorāt
 et cōgrauiter mundus errat

et varie fallit vident.

Quod in deo super omnia
 bona et dona requiescendus
 est. Cap. xxij.

Sup oīa et in oīb⁹ rege-
 sce aīa mea in dño sp̄
 qz ipse est scōp̄ eterna reges
 Da mihi dulcissime et aman-
 tissime ihu in te super omnē
 creaturam requiescere: sup
 omnem salutem et pulchritu-
 dinem: sup omnem gloriā
 et honorem: sup oēm potētā
 et dignitatem: sup oēm sciā
 et subtilitatem: super oēs di-
 uitias et artes: super omnem
 leticiam et exultationē; sup
 omnem famā et laudem: sup
 omnem suauitatem et cōsola-
 tionem: sup oēm spem et p̄-
 missionem: sup oē meritum
 et desiderium: sup omnia do-
 na et munera que potes darē
 et infundere: sup oē gaudium
 et iubilationem quā pōt mēs
 capere et sentire. Deniq; sup
 omnes angelos et archange-
 los: et super omnem exercitū
 celi: sup oīa visibilia et inui-
 sibilia: et super omne quō tu
 deus meus non es: quia
 tu deus meus super omnia
 optimus es: tu solus al-
 e ij

atissimus: tu solus potentissi-
mus: tu solus sufficientissi-
mus et plenissimus: tu solus
suauissimus et solatiofissim⁹
tu sol⁹ pulcherrimus et amā-
tissimus: tu solus nobilissi-
mus et gloriosissimus super
omnia: in quo cūcta bona si-
mul perfecte sunt fuerunt et
erūt: atq; iō minus est et in-
sufficiens quicquid preter te
ipsum mihi donas: et dete
ipso reuelas: uel pmittis te
si uiso nec plene adepto. Quā
quidem non pōt cor meū ue-
raciter requiescere nec tota-
liter contētari nisi in te req-
iescat: et oīa dona omnemq;
creaturā trāscendat. O mi
dilectissime sponse ihu xpe
amator purissime domiator
uniuerse creature: quis mihi
det pēnas uere libertatis ad-
uolandū et pausandum in te.
O qm̄ ad plenum dabitur uac-
care mihi et uidere q̄ suauis
es dñe deus me⁹. Quā ad ple-
num recolligā me in te: ut p̄
amore tuo non sentiam me:
s; te solum sup omnē sensū et
modum in mō non oīb⁹ noto
Nunc autē frequenter gemo
et felicitatem meā cū dolore
porto: quia multa mala in
hac ualle miseriarum occur-

runt que me sepius cōturbāt
contristāt: et obnubilāt sepi⁹
impediunt et distrahunt: allē-
ciunt et implicāt ne liberum
habeam accessū ad te: et ne
iocūdis fruam amplexibus p̄-
sto sp̄ btis spiritibus. Moue-
at te suspirium meum et deso-
latio multiplex in terra. O
ihu splendor eterne gl̄ie sola
men pegrinātis aīe apud te
est os meum sine uoce: et silē-
tium meum loquitur tibi.
Usquequo tardat venire do-
min⁹ me⁹. Ueniat ad me pa-
uperulum suum et letū fa-
ciat. Mittat manum suā: et
me miserū eripiat de oī āgu-
stia. Ueni ueni: qz sin te nul-
la erit quieta dies aut hora:
quia tu leticia mea: et sine te
uacua est mensa mea.
Miser sum et quodā mō in-
carceratus et cōpedibus gra-
uatus donec luce presentie
tue me reficias ac libertati
dones: uultūq; amicabilem
demonstres. Querant alij p̄
te aliud quodcūq; libuerit: et
mihi aliud inter un nil placet
nec placebit nisi tu deus me⁹
spes mea: salus eterna. Non
reticebo nec deprecari cessa-
bo donec grā tua reuertatur
mihi: et tu intus loquaris: Et

se adsum. Ecce ego ad te quia
 inuocasti me: lachryme tue
 et desiderium anime tue humili-
 liatio tua et contritio cordis in-
 clinauerunt me et adduxerunt
 ad te. Et dixi domine inuocaui te
 et desideravi frui te: paratus
 omnia respicere propter te. Tu enim
 prior excitasti me ut quere-
 re te. Sis ergo benedictus domine: qui
 fecisti hanc bonitatem cuius ser-
 uo tuo secundum multitudinem mi-
 sericordie tue. Quid habet
 ultra dicere domine seruus tuus
 coram te nisi ut humillet se
 valde ante te memor spiritus pro-
 prie integritatis et vilitatis. Non
 enim est similis tui in cunctis
 mirabilibus celi et terre. Sunt
 opera tua bona valde domine: iudi-
 cia vera: et prudentia tua regu-
 tur vniuersa. Laus ergo tibi
 et gloria patris sapientia: te
 laudet et benedicat os meum:
 anima mea: et cuncta creata
 simul.

De recordatione beneficio-
 rum dei multiplicium.

Cap. xxiiij.

A Per domine cor meum in
 lege tua: et in preceptis
 tuis doce me ambulare. Da
 mihi intelligere voluntatem
 tuam: et cum magna reueren-
 tia ac diligenti consideratione

beneficia tua tam in genera-
 li quam in speciali memorari: ut
 digne tibi exhibere valeam: gra-
 tias referre. Verum scio et con-
 fiteor nec per minimo puncto
 me posse debitas gratiarum laudes
 persolvere. Minor ego sum om-
 nibus bonis mihi prestitis: et cuius
 tuam nobilitatem attendo de-
 ficit per magnitudine illius
 spiritus meus. Omnia que in anima
 habemus et in corpore et que
 cum exterioribus uel interioribus na-
 turaliter uel supernaturaliter
 possidemus: tua sunt benefi-
 cia: et te beneficium primum ac bo-
 num comedat: a quo bona cum-
 cuncta accepimus. Et si alius plura
 alius pauciora accepit: omnia tamen
 tua sunt: et sine te nec minimum
 haberi potest. Ille qui maiora
 accepit non potest merito suo
 gloriari nec super alios extollere
 nec minoribus insultare: quia ille
 maior et melior qui sibi mi-
 nus ascribit et in regratiando
 humilior est atque deuotior.

Et quibus vilior se existimat
 et indignior se iudicat aptior
 est ad percipiendum maiora:
 Qui autem pauciora accepit
 contristari non debet nec indi-
 gniter ferre neque ditiori iudi-
 cetur: sed te potius attendere et tuam
 bonitatem maxime laudare quam tam

affluenter tā gratis: tā liben-
ter sin psonar: acceptioe tua
munera largiris. Oia ex te:
z ideo in oibus es laudādu
Tu scis quid vnicuiq; dona-
ri expediat: z cur iste minus
z ille amplius habeat nō no-
strū sed tuum ē hoc discerne-
re: apud quem singulor: dif-
finita sūt merita. Unū dñe de-
us p magno etiā; reputo bñ-
ficio nō multa habere: vñ ex-
tertus z fm hoies la^o z gl'ia
apparet. Ita ut quis cōside-
rata paup'tate z vilitate pso-
ne sue nō mō gravitate; aut
tristitiam uel deiectionem ī
de cōcipiat: sed potius cōsola-
tionem z hilaritate; magnā
qz tu deus pauperes z humi-
les atq; huic mūdo d'spectos
tibi elegisti in familiares et
domesticos. Testes sunt ipsi
ap'li tui q's p'icipes sup omnē
terr am constituisti: fuerunt
tamē sine querela cōuersati
in mūdo tam humiles z sim-
plices sine oī malicia z dolo
ut etiam pati cōtumelias ga-
uderēt p noīe tuo: z q' mun-
dus abhorret ipsi amplecte-
rētur affectu magno. Nihil
ergo amatozē tuum z cogni-
tozem beneficoz tuorū ita
lexificare debet sicut volūtas

tua in eo z bñplacitum eter-
ne dispositionis tue: de qua
tātum cōtētari debet z cōso-
lari: ut ita libenter velit esse
minimus sicut aliquis opta-
ret esse maxum^o: z ita pacifi-
cus z cōtētus ī nouissimo si-
cut in loco primo: atq; ita li-
bēter despiciabilis z abiect^o
nulli^o quoq; noīs z fame sic
ceteris honorabilior z maior
in mūdo. Nam volūtas tua
z amor honoris tui oia exce-
dere debet z plus eū cōsola-
ri magisq; placere q̄ oia bñfi-
cia sibi data uel dāda.

De quatuor magnam ipor-
tātib^o pacē. Cap. xxv.

Rgli nūc docebo te viā
pacis z vere liberta-
tis. Scac dñe qd̄ dicis: quia b̄
mibi gratum ē audire. Stu-
de fili alterius poti^o facere
voluntatem q̄ tuam. Elige
semp min^o q̄ plus habere.
Quere semper inferiore; lo-
cum z omnibus subesse. Op-
ta sp z ora ut voluntas dei ī-
tegre in te fiat. Ecce talis ho-
mo ingreditur fines pacis z
quietis. Domine sermo tu^o
iste brevis multum in se cō-
tinet pfectiois: paruus est di-
ctu: sed plenus sensu z vber

in fructu. Na; si posset a me fideliter custodiri: non deberet tam facilis in me turbatio oriri: nam quotiens me i pacatū sentio ⁊ grauatus; ab hac doctrina me recessisse inuenio. Sed tu qui oia potes ⁊ aie profectum sp diligis: adauge maiorem grā ut possim tuus; complere sermonem ⁊ meam perficere salutem.

Oratio cōtra cogitationes malas. Cap. xxvi.

Domine deus meus ne elongeris a me: deus meus i auxilium meus; respice: qm̄ insurrexerunt in me cogitationes vane ⁊ timores magni affligētes aīam: mea; Quō p̄trāsibo illesus: quō p̄ fringam eā. Ego inquit ante te ibo ⁊ gloriosos te re humiliabo: aperiam ianuam carceris: ⁊ archana secretorum reuelabo tibi. Fac dñe ut loqueris: ⁊ fugiant a facie tua omnes inique cogitationes. hec spes ⁊ vnica consolatio mea ad te in omni tribulatiōne confugere: tibi confidere ex intimo inuocare ⁊ patienter consolationem tuam expectare.

Oratio p̄ illuminatiōe mētis deuotissima. La. xxvii

Quarifica me bone iesu claritate eterni luminis ⁊ educ de habitaculo cordis mei tenebras vniuersas. Cohibe euagatiōes multas: ⁊ elide vim facientes tētationes. Pugna fortiter p̄ me ⁊ expugna malas bestias concupiscentias dico illecebrosas: ut fiat pax in virtute tua ⁊ abundantia laudis tue resonet in aula sancta: hoc est in conscientia pura. Impa uentis ⁊ tempestatib⁹ dic mari quiesce: dic aquilo mi ne flaueris: ⁊ erit trāquilitas magna. Emitte lucem tuam ⁊ veritatem tuam; ut luceat super terram: quia terra sum inanis ⁊ vacua dōc illumines me. Effunde grā; tuam desuper: perfunde cor meum grā' celesti: ministra deuotiōis aquas ad irrigādā faciem terre: ad p̄ducēdum fructum bonum ⁊ optimus. Eleua mentem pressam mole pctōrum: ⁊ ad celestia totum desiderium meum suspende ut gustata suauitate superne felicitatis pigeat: de terrenis cogitare.

Rape me & eripe ab oī. crea-
turarum in durabili consola-
tione: qz nulla res creata ap-
petitum meū; plenarie valz
quietare & consolari. Junge
me tibi inseparabili dilectōis
vinculo qm̄tu solus amanti
sufficis: & absq; te friuola
sunt vniuersa.

De euitatione curiose inq-
sitionis super alteri⁹ vita.

Cap. xxviii.

R Ilī noli eē curiosus:
nec vacuas gerer sol-
licitudines. Quid hoc uel il-
lud ad te: tu me sequere.

Quid enim ad te vtrum ille
sit talis uel talis: aut iste sic
agit uel loquitur. Tu non in-
diges respondere pro alijs:
sed pro teipso ratiozē reddes
Quid ergo te implicas. Ecce
ego oēs cōnosco: & cuncta
q̄ sub sole sunt video: & scio
qualiter cum vnoquoq; sit
quid cogitet: quid velit: & ad
quem finem tēdat ei⁹ itētio.
Mibi igitur cōmittenda sūt
omnia: tu vero seruate ī bo-
na pace & dimitte agitantem
agitare quātū; voluerit. Ue-
niet super eum quicquid fe-
cerit vel dixerit: quia me fal-
lere non potest. Non sit tibi

cure de magni noī's vmbra
& non de multorum familia-
ritate nec d̄ priuata hoīū; dī-
lectione. Ista enim generāt
distractōnes & magnas ī cor-
de obscuritates. Libenter lo-
querer tibi verbum meū; &
abscondita reuelarem: si ad-
uentum meum diligenter ob-
seruares & ostium cordis mi-
hi apires. Esto puidus & vi-
gilia in orōnibus: & humilia-
te in omnibus.

In quibus firma pax cor-
dis & verus profectus cō-
sistit. Cap. xxix.

R Ilī ego locutus sum.
Pacem relinquo vo-
bis: pacem meam do vobis:
nō quō mundus dat ego do
vobis. Pacem oēs desiderāt
sed que ad veram pacem pti-
nent nō oēs curāt. Pax mea
cum humilibus & māsuetis
corde. Pax tua erit in multa
patientia. Si me audierit &
vocem meā; secutus fueris
poteris mltā pace frui. Quid
igit faciam: in oī re attende
tibi quid facias & qd dicas:
& omnem intētionem tuam
ad hoc dirige ut mihi solum
placeas: & extra me nihil tu-
pias ul' queras: s; & de alioz

*De
curiosa
inquisi-
tione
viti
et
c.*

dictis uel factis nil temere iudices: nec cum reb⁹ tibi q̄ cōmissiste implicēs & poterit fieri ut parum uel raro turberis. Nūq̄ at sentire aliquā turbationē; nec pati aliquā cordis uel corporis molestiam: nō ē presentis t̄p̄is s; stat⁹ eterne quietis. Non ergo estimes te verā pacem inuenisse: si nullā senseris gratiam: nec tūc totum esse bonum si neminem pateris aduersarium: nec hoc cēpe perfectum si cūcta sūt q̄ in tuuz affectum neq̄ tūc aliqd̄ magnite reputes aut specialitez dilectum existimes si in magna fueris deuotiōe atq̄ dulcedine: qz in istis nō cognoscit verus amator virtutis: nec i istis cōsistit profectus & pfectio hoīs. In quo ergo dñe: In offerendo te ex toto corde tuo uolūtati diuine: n̄ querēdo q̄ tua sūt: nec i quo nec in magno: nec in t̄pe nec in eternitate: ita ut in una equali facie in gratiarū actione permanēas: inter p̄spera & contraria oīa equā lance pensando. Si fueris tam fortis & longanimis in spe: ut subtracta interiori consolatione etiam ad ampliora

sustinenda cor tuum p̄p̄ra ueris nec te iustificaueris & sanctū laudaueris: tunc in uera & recta uia pacis ābulas & spes indubitata erit q̄ rursus in iubilo faciē meam sis uisurus. Quod si ad plenū; tū ipsius cōt̄p̄tū peruenieris scito q̄ tunc abun dātia pacis p̄frueris q̄ in possibilitatē tui incolatus.

De eminentia libere mētis & q̄ suplex oīo magis mereatur q̄ lectio. Cap. xxx.

Domine hoc opus est p̄fecti uiri nūq̄ ab intētion. celestium animum relaxare: & inter multas curas quasi sine cura transire: non more torpentis: s; prerogatiua q̄dā libere mentis: nulli creature in ordinata affectio ne adherēdo. Obserro te pijsime deus meus p̄serua me a curis huius uite ne nimis implicer a multis necessitatibus corporis ne uoluptate capiar: ab uniuersis aīe obstaculis ne molestijs fractus p̄ficar: non dico ab his rebus quas toto affectu ambit uantitas mundana: s; ab his miseris que animam serui tui communi maledicto mortali

tatis penaliter grauant & re
tardant ne i libertatem spūs
q̄tiēs libuerit ualeat itroue
O deus meus dulcedo ineffa
bilis: uerte mihi in amaritu
dinem omnē consolationem
carnalem ab eternorū amo
re me abstrahentē & ad se in
tuitu cuiusdam boni delecta
bilis p̄sentia male alliciētē
Non me uincat deus me⁹ nō
uincat caro & sanguis: non
me decipiat mundus & bre
uis gloria eius: non me sup
plātet diabolus & astutia illi⁹
Da mihi fortitudinē resistendi
patientiam tolerādi, constan
tiam p̄seuerandi. Da p̄ oib⁹
mundi consolationibus suauis
simam spūs tui unctionem :
& pro carnali amore tui noī
infunde amorem: ecce cibus
potus: uestis ac cetera utensi
lia ad corporis sustētaculum
pertinentia feruētī spiritui
sunt onerosa. Tribue talib⁹
fomentis tempate uti nō desi
derio nimio implicari Abijce
re oīa non licet: quia natura
sustētāda est: requirere aut
superflua & q̄ magis delectāt
lex scā p̄hibet nam al's caro
aduersus spiritum insolesce
ret. Inter h̄ queso man⁹ tua

merogat: & doceat ne quid
nimium fiat.

Quod priuatus amor a sum
mo bono maxime retardat.

Cap. xxxi.

Rili oportet te dare to
tum p̄ toto & nihil sui
ipsi⁹ eē. Scito q̄ amator tui
ipsi⁹ magis nocet sibi q̄ aliq̄
res mūdi Scdm amorem &
affectum quem geris: quelibet
res plus uel min⁹ adhe
ret. Si fuerit amor tu⁹ pur⁹
simplex & bñ ordinatus: eris
sine captiuitate rerum. Noli
cōcupiscere quod non licet
habere. Noli habere quod te
pōt impedire & libertate in
teriori priuare. Mirus q̄ nō
ex toto fūdo cordis te ipsum
mihi cōmittis cum oībus q̄
desiderare potes uel habere
Quare vano merore ssume
ris: Cur superfluis curis fati
garis. Sta ad beneplacitum
meum: & nullum patieris de
trimentum. Si queris hoc
uel illud & uolueris eē ibi ut
ibi p̄pter tuū comodū & pro
priū bñplacitū; magis ha
bēdū: nūq̄ eris in getudine
nec liber a sollicitudine: q̄ i

si repietur aliquis defectus: et in
 omni loco erit qui aduersus te. In-
 uat igitur non quilibet res adempta
 uel multiplicata exterius: sed
 potius cōtēpta et decisa ex cor-
 de radicitus. Quod non tamen de
 censu eris et diuitiarum intelli-
 gas: sed de honoris etiam ambi-
 tu ac uane laudationis deside-
 rio: quia omnia trāseunt cum mundo.
 Munit parum locum si deus spiritus
 feruoris. Nec diu stabit pax
 illa quæ sita forinsecus: si uacat a
 uero fundamēto status cor-
 dis: hoc est: nisi steteris in
 me permutare te potes: sed non
 meliorare. Nam occasio est orta
 et accepta inuenies quod su-
 gisti et amplius.

Oratio pro purgatione cordis
 et celesti sapia. Cap. xxxij.

Qonfirma me deus per
 gratiam sancti spiritus da uir-
 tutes; corroborari interiori
 bonitate: et cor meum ab omni inutili
 sollicitudine et angore euacu-
 are nec uariis desideriis tra-
 hi cuiuscumque rei uilis aut pre-
 ciosæ: sed omnia inspicere sicut
 trāseuntia et me pariter cum illis
 trāsiturum: quia nihil permanens
 sub sole nisi omnia uanitas et af-
 fectio spiritus. Qui sapiens quæ ita

considerat. Da mihi domine celestem
 sapientiam; ut discam te super omnia que-
 rere et inuenire: super omnia scire
 et diligere: et cetera secundum or-
 dinem sapientie tue potest sunt in-
 telligere. Da prudenter declina-
 re blandientem: et patienter ferre
 aduersantem: quia hec magna
 sapientia non moueri omni uento
 uerborum nec aure male blan-
 denti prebere syrene: sic enim in-
 cepta pergit uia secure.

Contra linguas obtrectato-
 rum. Cap. xxxij.

Reli non egre feras si quæ-
 rā de te male senserint et dixerint quod non liben-
 ter audias. Tu deteriora de
 te ipso sentire debes: et nemi-
 nem infirmiorē te credere. Si
 ambulas ab intra: non multum
 poterabis uolūtaria uerba. Est
 non parua prudentia silere in tpe
 malo: et introsus ad me con-
 uerti nec humano iudicio
 disturbari. Non sit pax tua in
 ore hominum siue enim bene se
 uer male interpretati fuerint
 non es igitur alter homo. Ubi
 est uera pax: et uera gloria
 Nonne in me. Et qui non ap-
 petit hominibus placere nec displice-
 re timet: multa profuerit pace

Handwritten notes:
 p. 30. c.
 f.

Exordinato amore et vano
timore oritur omnis inquietudo
cordis et distractio sensuum.

Qualiter instat tribulatio
ne deus inuocandus est et
benedicendus.

Cap. xxxiiij.

Sit nomen tuum domine be-
nedictum in secula quod
uoluisti hanc tentationem et tri-
bulationem uenire super me.
Non possum eam effugere: sed ne-
cesse habeo ad te confugere ut
me adiuues et in bonum mihi
conuertas. Domine modicum in
tribulatio est: et non est cordi
meo bene sed multum uexor a
presenti passione. Et nunc
pater dilecte quid dicam. De-
pessus sum inter angustias
saluifica me ex hora hac. Sed
propterea ueni in hanc horam
ut tu clarificeris cum fuero
ualde humiliatus et per te
liberatus. Conplacat tibi domine
ut cruas me: nam ego pauper
quod agere possum: et quo ibo
sine te. Da patientiam domine
etiam hac uice. Adiuua me
deus meus: et non timebo quan-
tum cumque grauatus fuero. Et
nunc inter hec quid dicam.
Domine fiat uoluntas tua:

ego bene merui tribulari et
grauari: oportet utique ut susti-
neam: et utinam patienter
donec transeat tempestas et
melius fiat. Potens est au-
tem omnipotens manus tua
etiam hanc tentationem a
me auferre et eius impetum
mitigare: ne penitus succubam:
quemadmodum et prius sepe egi-
sti mecum deus meus misericor-
dia mea. Et quanto mihi diffi-
cilius: tanto tibi facilius est huius
mutatio dextere excelsi.

De diuino petendo auxilio
et confidentia recuperanda
gratie. Cap. xxxv.

Rati ego dominus confortas
in die tribulationis. Ue-
nias ad me cum tibi non fue-
rit bene. hoc est quod maxime
impedit consolationem cele-
stem: quia tardius conuertis
te ad orationem. Nam antequam
me intente roges: multa inter-
rim solatia queris et recreas
te in externis. Ideoque fit ut
parum omnia profint donec
aduertas quia ego sum qui
eruo sperantes in me: nec
est extra me ualens consi-
lium neque uale: sed neque
durabile remedium.

Sed iam resumpto spū post
 tēpestatem recōualeſce in lu
 ce miserationum mearum:
 quia prope sum dicit dñs: ut
 restaurē vniuersa: nō soluz
 integre sed ⁊ abundanter ⁊
 cumulate. Nūquid tibi mihi q̄
 q̄ est difficile: aut ego similis
 dicenti ⁊ non facienti. Ubi
 est fides tua. Sta firmiter ⁊
 perseverāter. Esto longani
 mis ⁊ vir fortis: veniet tibi
 consolatio in tpre suo expec
 ta me ex p̄cta: veniam ⁊ cu
 rabo te. Tētatio est que te
 verat: ⁊ formido vana que
 te exteret. Quid importat
 sollicitudo de futuris contin
 gentibus nisi ut tristitia; su
 per tristitiam habeas. Suffi
 cit diei malicia sua. Vanum
 est ⁊ inutile de futuris cōtuz
 bari uel gratulari que forte
 nūq̄ eueniēt. Sed humanū
 est huiusmodi imaginationē
 b̄ illudi: ⁊ parui adhuc ani
 mi signum tam leuiter trahi
 a suggestiōe inimici Ipse. n.
 non curat an veris an falsis
 illudat ⁊ decipiat: ⁊ utrum
 presentium amore an futu
 rozum formidine p̄sternat.
 Non ergo turbetur cor tuuz
 neq̄ formidet. Crede in me
 ⁊ in misericordia mea habe

to fiduciam. Quā tu te elōga
 tum estimas a me: sepe sum
 propinquior. Quā tu estimas
 totum pditum: tunc sepe ma
 gis merendi instat lucrum.
 Non est totum pditum quan
 do res accidit in contrariuz.
 Non debes iudicare s̄m pre
 sens sentire: nec si grauitati
 alicui vnde cūq̄ venienti in
 herere ⁊ accipere tāq̄ omnis
 spes sit abiata emergendi.
 Noli putare te derelictuz; ex
 toto: q̄uis ad tempus miserū
 tibi aliquam tribulationem
 sic enim transiit ad regnum
 celorum. Et hoc sine dubio
 magis expedit tibi ⁊ ceteris
 seruis meis: ut exercitemini
 aduersis: q̄ si cūcta ad libitū
 haberetis. Ego noui cogita
 tiones absconditas: qz mul
 tum exp̄dit pro salute tua
 ut interdum sine sapore reli
 quaris: ne forte eleueris in
 bono successu: ⁊ tibi ipsi pla
 cere velis in eo quod nō es.
 Quod dedi auferre possum:
 ⁊ restituere cum mihi placue
 rit. Cum dederō meum ē: cū
 subtraxero tuum non tui:
 quia meum est oē datum bo
 num ⁊ oē donum p̄fectum.
 Si tibi admiserō grauitatez
 aut quālibz; contrarietate: non

indigneris neque occidat cor tuum: et ego cito subleuare possum et o[mn]e on[us] in gaudiu[m] tra[n]smutare. Veru[m] tam[en] iust[us] su[s] et recom[en]dabil[is] multu[m] cu[m] sic facio tecum. Si recte sapi[s] et in veritate aspicias nu[m]q[ue] debes p[ro]pter aduersa tam deiecte contristari: sed magis gaudere et g[r]as agere: imo hoc vnicu[m] reputare gaudiu[m] q[uo]d affligente dolorib[us] no[n] parco tibi. Sicut dilexit me pater ego diligo vos dixi dilectis discipulis meis quos v[er]u[m] no[n] nisi ad gaudia temporalia: sed ad magna certamina non ad honores sed ad despectio[n]es: no[n] ad ocium: sed ad labores non ad requiem: sed ad afferendum fructum multum in patientia. horu[m] memento fili mi verborum.

De neglectu omnis creature ut creator possit inueniri. Cap. xxxvi.

Domine mi adhuc bene indigeo maiori g[r]a si debeam illuc puenire vbi me nemo poterit nec vlla creatura impedire. Nam q[uo]d diures aliq[ui] me retinet: non possum libere ad te volare. Cupiebat libere volare qui dice

bat: Quis dabit mihi penas sicut columbe: et volabo et requiescam. Quid simplici oculo quieti[us]: et quid liberi[us] nil desiderante in terris. Oportet igit[ur] omnem p[er]tra[n]sire creaturam: et seipsum perfecte deserere ac in excessu mentis stare et videre te o[mn]iu[m] co[n]ditorem cu[m] creaturis nil simile habere. Et nisi q[ui]s ab o[mn]ibus creaturis fuerit expeditus no[n] poterit libere int[er]dere diuinis. Ideo enim pauci inueniunt[ur] co[n]te[m]platiui: q[uia] pauci sciunt se a perituris creaturis ad plenum sequestrari. Ad hoc magna requiritur g[r]a q[ue] animam leuet et supra seipsam rapiat. Et nisi ho[m]o sit in sp[iritu] eleuat[us] et ab o[mn]ib[us] creaturis liberat[us] ac deo totus vnitus: quicquid scite q[ui]q[ue] etiam habet: non e[st] magni ponderis. Diu p[er]uus eris et in terra iacebit q[uo]d aliq[ui]d magni estimat nisi solum vnu[m] imensum eternu[m] bonu[m]. Et quicquid deus no[n] est: nihil e[st] et pro nihilo computari debet. Est q[ui]ppe magna differentia sapia illuminati et deuoti viri: et scia litterati et studio si clerici. Multo nobilior est illa doctrina q[ue] de sursum ex

dina inuētia manat q̄ q̄ labo-
riose hūano acq̄rit̄ īgenio .
Plures repiūt̄ cōtēplationē
d̄siderare: sed q̄ ac eā regrūt̄
nō studēt exercere. Est t̄ ma-
gnū impedimentum: qz in
signis t̄ in rebus sensibilib⁹
stat̄ t̄ parū de p̄fecta morti-
ficatōne habetur. Nescio qd
ē t̄ quo spū ducimur t̄ quid
p̄tendimus q̄ spūales dici vi-
demur: q̄ totum laborem t̄
ampliozem sollicitudinē pro
trāsitorijs t̄ vilibus reb⁹ agi-
m⁹: t̄ de interioribus nostris
vix raro plene recollectis sē
sibus cogitam⁹ . Prohdoloz
statim post modicam recolle-
ctionē foras erūpimus: nec
opa nostra districta examina-
tione trutinamus. Ubi iacēt
affect⁹ nostri nō attēdim⁹: t̄
q̄ impura sint oīa n̄ra nō de-
ploramus. Oīs q̄pe caro cor-
ruperat uīā suā t̄ iō sequeba-
tur diluuiū magnū. Cū ergo
interior affectus noster cor-
rupt⁹ sit: necess̄ ē ut actio se-
quē index carentie interio-
ris uigoris corrumpat̄ . Ex
puro corde p̄cedit fruct⁹ bo-
ne uite. Quantū quis fecerit
querit̄: s; ex quāta v̄tute agit
nō tā studiose pensat̄ . Si fue-
rit fortis: diues: pulcher: ha-

bilis uel bonus scriptor: bo-
nus cātor bon⁹ laborator
inuestigator: q̄ paup̄ sit spū:
q̄ patiens t̄ mitis: q̄ deuotus
t̄ internus a multis tacetur.
Natura exteriora hoīs respi-
cit: grā ad interiora se con-
uertit. Illa frequenter fallit
ista in deo sperat ut nō decī-
piat̄ .

De abnegatiōe sui t̄ abdicō-
tiōe oīs cupiditatis .

Cap. xxxvij.

Nili nō potes perfecte
possidere libertatem
nisi totaliter abneges tēmet
ipsū. Compediti sūt oēs p̄pri-
etarij t̄ sui ipsi⁹ amatores:
cupidi: curiosi gyrouagi que-
rētes semp mollia: nō q̄ ihu
xpi: s; sepe hoc fingentes t̄
cōponētes q̄ nō stabit . Peri-
bit enī totū qd non est ex deo
ortū . Tene breue t̄ cōsuma-
tū verbum. Dimitte oīa: t̄ i-
uenies oīa. Dimitte cupida-
tem t̄ inuenies requiē . hoc
mēte p̄tracta: t̄ cū īpleueris
oīa intelliges . Dñe h̄ nō est
op⁹ uni⁹ diei nec lud⁹ paru-
lorum: imo in hoc breui in-
cluditur omnis perfectio re-
ligiosorum . Fili non debes
auerti nec statī deici audiri

via perfectorum sed magis
ad sublimiora prouocari et
ad minus ad hec ex desiderio
suspirare. Utinam sic tecum
esset et ad hoc peruenisses ut
tuis amatoz. non esses
sed ad nutum meum pure sta-
res: et eius quem tibi proposui
præstare tunc mihi valde place-
res et tota vita tua cum gau-
dio et pace transiret. habes
adhuc multa ad relinquendum
qui nisi mihi ex integro resi-
gnaueris non acquies quid
postulas. Suadeo tibi a me
emere aurum ignitum ut lo-
cuplex fias: id est: sapientiam
celestem; omnia infima concul-
cantem. Postpone terrenam
sapientiam: omnes humanam
complacentiam etiam propriam
Dixi tibi viliora emenda pro
preciosis et altis in rebus hu-
manis. Nam vilis et pua ac
pene obliuioni tradita uide-
tur vera celestis sapientia:
non sapiens alta de se nec
magnificari querens in ter-
ra: quam multi ore tenus præ-
dicant sed vita longe disenti-
unt: ipsa tamen est preciosa
margarita a multis abscon-
dita.

De instabilitate cordis et
intentione finali ad deum

habenda. Cap. xxxviii.

Ali noli credere affec-
tui tuo: qui nunc est ci-
to mutabitur in aliud. Quam-
diu enim vixeris mutabilitati
subiectus eris: etiam nolens
ut modo letus: modo tristis:
modo pacatus: modo turbatus:
nunc deuotus: nunc indeuotus:
nunc studiosus: nunc accidiosus
nunc grauis nunc leuis inue-
nias. Sed stat super hec mu-
tabilia sapiens et bene doctus
in spiritu: non attendens quid ei
se sentiat uel qua parte fiet ve-
tus instabilitatis: sed ut tota
intentio mentis eius ad debi-
tum et ad optimum proficiat
finem. Nam sic poterit unum
et idem incoscussus permanere
simplici intentionis oculo per
tot varios eventus ad me im-
permissis directo. Quanto autem
purior fuerit intentionis oculus
tanto constantius iter di-
uersas iter procellas. Sed in
multis caligat oculus inten-
tionis: respicit enim cito in aliquid
quod delectabile quod occur-
rit: et raro totus liber quis in-
uenitur a neuo proprie ex-
sitionis. Sic iudei olim vene-
rant in betaniam ad martham
et mariam non propter thim-
iam: sed ut lazarum viderent.

Mūdād⁹ ē ergo itētīōis ocu-
lus ut simplex ⁊ rect⁹ atq; vl-
tra omnia varia media ad
me dirigendus.

Quod amāti sapit deus su-
per omnia ⁊ in omnibus.

Cap. xxxix.

Ecce deus me⁹ ⁊ oīa.
Quid volo ampli⁹ et
quid felicius desiderare pos-
sum: O sapidum ⁊ dulce ver-
bum: sed amāti verbus non
mūdum nec ea que in mūdo
sūt. Deus meus ⁊ oīa Intel-
ligenti satis dictum est: ⁊ se-
pe repetere iocūdum ē amā-
ti. Te siquidem p̄te iocūda
sunt omnia: te autem absen-
te fastidunt cūcta. Tu facis
cor trāquillum ⁊ pacem ma-
gnam leticiāq; festiuam: Tu
facis bene sentire de oībus
⁊ in oībus te laudare: nec po-
test aliquid sine te diu place-
re: sed si debet gratum esse ⁊
bene sapere: oportet gratia;
tuam adesse ⁊ cōdimēto tue
sapie cōdiri. Cui tu sapis: qd
ei recte non sapiet ⁊ cui tu n̄
sapis: quid ei ad iocunditatē
esse poterit. Sed deficient
in tua sapia mūdi sapientes
⁊ q̄ carnem sapiūt: qz ibi plu-
rima vanitas ⁊ hic mors in-

uenit. Qui autem te p̄ cōtēp-
tum mundanorum ⁊ carnis
mortificationem sequūt: ve-
re sapientes eē cognoscūtur
qz de vanitate ad veritatem
de carne ad spiritum trāsfe-
runt. Istis sapit de⁹ ⁊ quic-
quid inuenit in creaturis to-
tum referūt ad laudem sui
cōditōis. Dissimilis tam. n̄
⁊ multuz dissimilis sapor cre-
atoris ⁊ creature: eternita-
tis ⁊ t̄p̄is: lucis increate ⁊
lucis illuminate. O lux ppe-
tua cūcta creata trāscēdens
lumina fulgura corruescatō-
nem de sublimi penetrātem
omnia intima cordis mei pu-
rifica: letifica: clarifica: ⁊ vi-
uifica spiritum meuz cū suis
potētis ad iherēdum tibi in-
bilos excessib⁹. O qñ vene-
et hec btā ⁊ desiderabilis ho-
ra ut tua me saties p̄sentia:
ut sis mihi oīa in oīb⁹. Quā-
diu hoc datum non fuerit:
nec plenum gaudium erit.
Adhuc phdolor viuit ī me
ver⁹ homo: nō est totus cru-
cifixus: nō ē p̄fecte mortu⁹.
Adhuc cōcupiscit fortit̄ ad-
uersus sp̄m bella mouet ite-
stina nec regnum aīe patitur
esse quietum. Sed tu q̄ dñā-
ris potestatis maris: ⁊ motuz

2
fluctuum eius tu mitigas ex
urge adiuua me. Dissipagen
tes que bella volūt: contere
eas in uirtute tua: ostende q̄
so magnalia tua ⁊ glorificet
dexteratua: quia nō est spes
alia nec refugium mihi nisi
in te dñe de⁹ meus.

Quod non est securitas a
tentatione in hac vita.

Cap. xl.

Ali mi nuncq̄ secur⁹
es in hac vita: s; quo
ad uixerts sp̄ arma sp̄alia
tibi sūt necessaria. Inter ho
stes uersaris a dextris ⁊ a si
nistris impugnaris. Si ergo
non uteris undiq̄ scuto patie
tie non eris diu sine uulnere
Insuper si non ponis cortuū
fixe in me cum mera uolūta
te cūcta patiendi propter me
non poteris ardorem istum
sustinere nec ad palmā ptin
gere btōrū. Oport; te ergo ui
riliter oīa pertrāsire: ⁊ poten
ti manu uti aduersus obiec
ta. Nā uincenti datur māna
⁊ torpenti relinquit̄ multa
miseria. Si queris in hac ui
ta requiē: quō tunc puenies
ad etenā. Nō pōas te ad mul
tam requiem: s; ad magnam
patientiam Quere uerā pacē

non in terris s; in celis: non
in hominib⁹ nec in ceteris cre
aturis: s; i deo solo. Pro amo
ze dei debes omnia libenter
subire: labores sc; ⁊ dolores
tentationes: anxietates: ne
cessitates: infirmitates: iniu
rias: oblocutoēs: reprehē
siones: humiliations: cōfu
siones: correctiones ⁊ despec
tiones hec iuuant ad v̄tutes
hec probant xp̄i tyronē: hec
fabricāt celestem coronam.
Ego reddam ei eternam mer
cedem pro breui labore: ⁊
infinitam gloriam p̄ trāsito
ria confusione. Putas quod
sp̄ habebis pro tua volūate
consolationes sp̄uales. Sc̄i
mei non habuerunt tales: s;
multas grauitates ⁊ tētatio
nes varias: magnasq̄ deso
latiōes: sed patietes sustinue
runt se in omnibus: ⁊ magis
sunt cōfusi deo q̄ sibi: sciētes
qz non sunt cōdigne passiōes
huius t̄p̄is ad futuram glo
riam promerendam. Vis tu
statim habere: quod multi
post lachrymas ⁊ magnos la
bores vix obtinuerunt. Ex
pecta dñm viriliter age ⁊ cō
fortare: noli diffidere: noli di
scedere: sed corp⁹ ⁊ aīam ex
pone cōstanter pro gl̄ia dei.

Ego reddas plenissime. Ego tecum ero in omni tribulatione

Contra vana hominum iudicia. Cap. xli.

Alii tacta cor tuum firmatur in domino: et humanum ne metuas iudicium: ubi te conscientia pium reddat et insontem. Bonum est et beatum taliter pati: nec hoc erit graue humili cordi: et deo magis quam sibi ipsi confidenti. Multi multa loquuntur: et ideo quia si des est adhibenda. Sed et omnibus satis esse non est possibile. Et si paulus omnibus studuit in domino placere et omnibus omnia factus est: tamen etiam pro minimo duxit quod ab humano die iudicatus fuerit. Egit satis pro aliorum edificatioe et salute quantum in se erat et poterat sed ne ab alijs aliquando iudicaretur uel non despiceretur cohibere non potuit: ideo totum deo commisit qui totum nouerat et patientia et humilitate contra ora loquentium iniquo: ac etiam uana ac maledosa cogitatum atque pro libitu suo queque iactatum se defendit. Randit tamen interdum; ne infirmis ex sua taciturnitate generaretur scandalum. Quis tu ut timeas a morta-

li homine. Hodie est et cras non comparet. Deum time et hominum terrores non expauesces.

Quid potest aliquis in te uerbis aut iniurijs. Sibi potius nocet quam tibi: nec poterit iudicium dei effugere quicumque est ille. Tu habes deum pro oculis et noli contedere uerbis querulosis. Quod si ad presens uideris succubi et confusione pati quae non meruisti ne indigneris ex hoc neque pro impatientiam minuas coronam tuam: sed ad me potius respice in celum: qui potens sum eripere ab omni confusione et iniuria et unicuique reddere secundum opera sua.

De pura et integra resignatioe sui ad obtinenda cordis libertatem. Cap. xliij.

Alii relinque te et inuenies me. Sta sine electione et omni proprietate: et spera lucraberis. Nam et adijciet tibi amplior gratia: statim ut te resignaueris nec resupseris. Domine quotiens me resignabo et in quibus me relinquam: Semper et in omni hora sic puer sic et in magno: nihil excipio sed in omnibus te nudatum inueniri uolo. Alioquin quomodo poteris esse meus et ego tuus: nisi

fueris ab oī ppria uolūtate
intus ⁊ foris spoliar⁹. Quan
to celerius hoc agis : tanto
melius habebis : ⁊ quāto ple
nius sincerius : tanto plus
mihi placebis amplius lucra
beris. Quidam; se resignāt s;
cum aliqua exceptione. Non
enim plene deo confidunt iō
prouidere sibi satagūt. Qui
dam etiam primo totum offe
rūt: s; postea tentatione pul
sante ad propria redeūt: ideo
minime in uirtute pficiunt.
hi ad uerā puri cordis liber
tatem ⁊ iocunde familiarita
tis mee grām non ptingēt: ni
si integra resignatione ⁊ quo
tidiana sui imolatione prius
facta: sine q̄ non stat nec sta
bit unio fruitua. Dixi tibi se
pissime: ⁊ nunc iterū dico Re
linque te: resigna te ⁊ frueris
magna interna pace. Da totū
p̄ toto: nil exquire: nil repe
te: sta pure ⁊ inhesitanter in
me ⁊ habebis me. Eris liber
in corde: ⁊ tenebre non con
culcabunt te. Ad hoc conare
hoc ora: h̄ stude desiderare:
ut ab omni pprietate possis
expoliari: ⁊ nudus nudum
ihs̄m sequi: tibi mori: et mihi
eternaliter uiuere. Tunc de
ficient oēs uane fantasie con

turbationes inique et cure
supflue. Tunc etiam non recedet
inmoderatus timō: ⁊ inor
dinatus amor morietur
De bono regimie in externis
⁊ recursu ad deum in piculis
Ca. xliij.

Hili ad istud diligenter
tēdere debes ut in oī
loco actione seu occupatione
externa sis intus liber ⁊
tui ipsius potens: ⁊ sint oīa
sub te ⁊ tu non sub eis: ut sis
dominus actionum tuarum
⁊ rector non seru⁹ nec emptici
us s; magis exēptus: uerusq;
hebreus in sortem ac liberta
tem transiens filiorum dei:
qui stat super presentia ⁊ spe
culantur eterna: qui tran
sitoria intuentur sinistro oculo:
et dextro celestia: q̄s tem
poralia non trahunt ad in
herendū: s; trahunt ipsi ea
magis ad bñ seruiendum p̄
ut ordinata sūt a deo ⁊ insti
tuta a sūmo optifice qui nil in
ordinatum reliquit i sua crea
tura. Si etiam in omni euen
tustas non in apparentia ex
terna: nec oculo carnali lu
stras uisa uel audita: s; mox
in qualibet cā intras cum
moysē in tabernaculum ad
consulendū dñm: audies nō

nūq̄ diuinum responsum: z
 redies istruct⁹ de multis pre
 ſentib⁹ z futuris. Sp. n. moy
 ſes recurſus habuit ad tabe
 raculum pro dubijs z q̄ſtio
 nibus ſoluendis: fugitq; ad
 ofonis adiutorium p̄ pericu
 lis z improbitatib⁹ hominuz
 ſubleuandis. Sic z tu confu
 gere debes i cordis tui ſecre
 tarium diuinum intēti⁹ im
 plozando ſuffragium. Prop
 terea nāq; ioſue z filij iſrl' a
 gabaonitis legūtur decepti:
 qz os dñi non prius iteroga
 uerunt: ſed nimium creduli
 dicitib⁹ ſermonib⁹ falſa picta
 te deluſi ſunt.

Quod homo nō ſit iportu
 n⁹ i negocijs. Cap. xliij.

R
 ſi cōmitte mihi ſp
 cām tuāz z ego bene
 diſponam in tpe ſuo. Expec
 ta ordinationez meam z ſen
 ties inde profectum Dñe ſa
 tis libenter oēs res tibi cō
 mitto: qz parum poteſt cogi
 tatio mea p̄ficere. Utinam
 non multum adhererē futu
 ris euentibus ſed ad bñplaci
 tum tuum me incūctāter of
 ferrē. Fili mi ſepe homo rez
 aliquam agitac̄ q̄ deſiderat
 ſz cum ad eaz peruenerit ali

ter incipit ſentire: qz affectio
 nes circa idem non ſunt da
 rabiles ſed magis de vno in
 aliud nos impellūt. Non er
 go minimum etiam in manu
 mis ſe relinquere. Verus p̄
 fectus hominis eſt abnega
 tio ſuiſi⁹: z homo abnega
 tus valde liber ē z ſecurus.
 Sed antiqu⁹ hoſtis omnib⁹
 bonis aduerſans a tētatione
 non ceſſat: z die noctuq; gra
 ues molit̄ inſidias: ſi forte i
 laqueum deceptionis poſſit
 precipitare incautum. Uigi
 late ergo z orate dicit dñs ut
 non intretis in tētationem.

Quod homo nihil boni ex
 ſe habet z de nullo gloria
 ri poteſt. Cap. xlv.

D
 Omne quid eſt homo
 q̄ memor ſis ei⁹: aut
 filius hominis qz viſitas eū.
 Quid p̄meruit homout da
 res illiḡram tuam. Dñe qd
 poſſuz cōqueri ſi deſeris me
 aut qd iuſte obtēdere poſſuz
 ſi qd peto non feceris. Lerte
 hoc in veritate cogitare poſ
 ſum z dicere: Dñe nihil ſuz
 nihil boni ex me habeo: ſz in
 oib⁹ deſicio z ad nihil ſp tē
 do. Et niſi a te fuero adiut⁹:
 z iteri⁹ iſormat⁹: tot⁹ efficioz

cepit et dissolutus. Tu autem domine
spiritus idem ipse es et permanes in
eternum: spiritus bonus iustus et sanctus
bonus: iuste ac sancte agens omnia et dis
ponens in sapientia. Sed ego quod
defectum magis prius sum
quam ad perfectum non sum spiritus in
vno statu perdurans quia septem
tempora mutantur super me. Ve
rumtamen cito melius sit cum tibi
placuerit et manum porrexeris
adiutricem: quia tu solus sine hu
mano suffragio poteris auxi
liari: et in tantum confirmari ut
vultus meus amplius in diuersa
non mutetur: sed in te vno cor me
um uertatur et quiescat. Vnde si
bene scirem omnem humanam
consolationem abijcere: siue pro
pter deuotionem adipiscendam
siue propter necessitatem qua
compellor te querere: quia non est homo
qui me consolatur: tunc merito pos
sem de gratia sperare tua: et de
dono noue consolationis exul
tare. Sed tibi vnde totum ve
nit quotiescumque mihi bene suc
cedit. Ego autem vanitas et
nihilum ante te: inconstans homo
et infirmus. Vnde ego possum
gloriarum: aut cur appeto re
putari. Numquid de nihilo et
hoc vanissimum est. Vere in
an. gloria mala pestis: vani
tas maxima: quia vera tra

hit gloria et celesti spoliatur gratia
Dum enim homo complacet sibi:
displicet tibi: dum inhiat lau
dibus humanis priuat veris
virtutibus. Est autem vera glo
ria et exultatio sancta: gloriari in
te et non in se gaudere in no
mine tuo non in virtute pro
pria: nec in aliqua creatura
delectari nisi propter te. La
udes nomen tuum non meum
magnificet opus tuum non
meum benedicat nomen sanctum
tuum: nihil autem attribuat mi
hi de laudibus hominum.
Tu gloria mea tu exultatio cor
dis mei. In te gloriabor et te
exultabo tota die: pro me autem
nihil nisi in infirmitatibus
meis. Querat iudei gloriare
quam ab inuicem est: ego hanc re
quiram que a solo deo est. Dis
cedam gloria humana: omnis ho
nor temporalis: omnis altitudo
mundana eterne glorie tue com
parata vanitas est et stulticia.
O veritas mea et misericor
dia mea: deus meus trinitas
beata tibi soli laus virtus honor
et gloria per infinita seculorum
secula. Amen.

De contemptu omnis temporalis
honoris. Cap. .xlvj.

Ali noli tibi attrahere
 si videas alios hono-
 rari et eleuari: te autem des-
 pici et humiliari. Erige cor
 tuum ad me in celum: et non
 contristabit te contemptus ho-
 minis in terris. Dñe in cecita-
 te sum⁹ et vanitate cito sedu-
 cimus. Si recte me inspicio:
 nūq̄ mihi facta est iniuria
 ab aliq̄ creatura: vnde nec
 iuste habeo cōqueri ad v̄su-
 te. Quia autem frequenter
 et grauius peccavi tibi: meri-
 to armat cōtra me oīs crea-
 tura. Mihi igit̄ iuste debet̄
 cōfusio et cōtemptus: tibi at̄
 la⁹ honor et gl̄ia. Et nisi me
 ad hoc p̄parauero q̄ velim
 libēt̄ ab oī creatura despi-
 ci et relinqui atq̄ penitus ni-
 hil videri: non possum inte-
 rius pacificari et stabiliri:
 nec spiritualiter illuminari
 nec plenē tibi vniri.

Quod pax non est ponēda
 in hominib⁹. Cap. xlvij.

Ali si ponis pacem tu-
 am cum aliqua perso-
 na propter tuus; sentire et cō-
 uiuere: instabilis eris et im-
 pacatus. Sed si recursus ha-
 bes ad semper viuētem et
 manentem veritatem nō cō-

tristabit te amicus recedens
 aut mortuus. In me debet
 amici dilectio stare: et p̄pter
 me diligendus est quisquis
 tibi bonus visus est et multū
 charus i hac vita. Sine me
 non ualet nec durabit amici-
 tia: nec est uera et munda di-
 lectio quam ego non copulo.
 Ita mortu⁹ debes esse tali-
 bus affectionibus dilectorū
 hoīum: ut quātum ad te per-
 tinet sine omni humano op-
 tares esses consortio. Tanto
 homo deo magis appropin-
 quat: quātō ab omni solatio
 terreno longius. Tanto etiā
 altius ascendit ad deum quā-
 to profundius in se descēdit
 et plus sibi ipsi vilescit. Qui
 autem aliquid boni sibi attri-
 buit: gr̄am dei in se venire i-
 pedit: quia gratia spiritus s̄-
 cti. cor humile querit semp.
 Si scires te perfecte annihī-
 lat atq̄ ab omni creato amo-
 re euacuare: tunc deberem
 in te cum magna gratia ema-
 nare. Sed quando tu respi-
 cis ad creaturas: subtrahit̄
 tibi aspectus creatoris.
 Disce te in omnibus prop-
 ter creatorem vincere: tunc
 ad diuinam valebis cogi-
 tionem pertingere.

Quātūcūq; modicum sit si v̄
ordinate diligit̄ ⁊ respicitur
retardata a sūmo vitiat̄.

Cōtra vanam ⁊ seculares
scientiam. Cap. xlvij.

Reli nō moueat te pul
chra ⁊ subtilia dicta
hoīum. non enim ē regnum
dei ī s̄mone sed ī virtute. At
tende uerba mea que corda
accendūt ⁊ mētes illumināt
inducūt compūctōnem ⁊ va
riā ingerūt consolationem.
Nūq; ad h̄ legas uerbum ut
doctior aut sapiētior possis ui
deri: sed stude mortificatōe;
vinoꝝ; q; hoc amplius tibi
p̄derit q̄ noticia multarum
difficilium q̄stionum. Cum
multa legeris ⁊ cognoueris:
ad vnum tñ oportet venire
p̄cipium. Ego sum q; doceo
hoīem sciam: ⁊ clarioꝝ; itel
ligentiam puulis tribuo: q̄;
ab homine possit doceri. Cui
ego loquor: cito sapiens erit:
⁊ multum in spū proficiet.
Ue illis q; multa curiosa ab
hoīb; inq̄rūt: ⁊ de via mihi
fuiēdi par; curāt. Veniet tē
pus qñ apparebit mgf; magi
stroz; xp̄s dñs angeloz; cūc
oz; auditur; lectiōes: hoc

est singulozum examiatuꝝ;
conscientias: ⁊ tūc scrutabē
tur hierusalem in lucernis:
⁊ manifesta erūt abscondita
tenebrarū: tacebūtq; arguē
ta linguaz. Ego sū q; humilē
in pūcto eleuo mentē: ut plu
res eterne ueritatis capiat
rōnes q̄ si q; decē annis stu
diisset in schol; Ego doceo s̄
ne strepitu uerborū sine con
fusiōe opinionum: sine fastu
honoris: sine pugnatione ar
gumētoꝝ. Ego sū q; doceo ter
rena desp̄icere: p̄sentia fasti
dire: eterna q̄rere: eterna sa
pere: honores fugere: scāda
la sufferre: oēm spē in me po
nere: extra me nil cupere: ⁊
sup oīa ardenter me amare.
Nā q; lā amādo me itime dī
dicit diuina ⁊ loq̄bat̄ mirabi
lia. Plus p̄fecit in relinque
do oīa q̄ in studēdo subtilia.
S; alijs loq; coīa: alijs speci
alia: aliob; in signis ⁊ figu
ris dulci; app̄eo: q;busdā vō i
m̄to lumie reuelo mysteria.
Una uox libroꝝ; s; non oēs:
eque informat: quia intus sū
doctor ueritatis: cōdis scrutatō
cogitationū intellectoz; actio
nū p̄motor: distribuēs singu
lis sic dignū iudicauerō.

*Ap. 13
2. p̄ d. c. 10
8.*

*S. J. 10
es*

De non attrahendo sibi res
exteriores. Cap. xlix.

Reliqui in multis oportet te
cē inscūtū: et estimare
te tāq̄ mortuum sup̄ terram
et cui totus mundus crucifixus
sit. Multa etiam oportet sur-
da aure pertransire et q̄ tue
pacis sunt magis recogitare.
Utilius est oculos a reb̄ dis-
plicentibus auertere et uni-
cuius suum sentire relinq̄re
quā contentiosis sermōib̄ d̄
seruire. Si bene steteris cū
deo et eius iudicium aspexe-
ris: facilius te uictū protabis.
O dñe quousq̄ uenimus: Ec-
ce dānum defletur tēporale:
p̄ modico questu laboratur
et curritur: et spūale detrimē-
tum in obliuionem transit: et
uix sero reditur. Quod parū
uel nihil prodest attenditur:
et quod sūme necessarium ē
negligenter preterit. q̄ totus
hō ad externa defluit: et nisi
cito resipiscat libens in xte-
rioribus iacet.

Quod omnibus non est cre-
dendum: et de facili lapsu uer-
borum. Cap. l.

Domihi auxilium dñe
de tribulatione: quia

uana salus hōis. Quā sepe ibi
non inueni fidem ubi me ha-
bē putauī. Quoties etiam ibi
reperi: ubi minus p̄sumpsi.
Uana ergo spes in homini-
bus: salus autē iustorum in te
deus. Benedictus sis dñe deus
in oībus q̄ nobis accidunt in-
firmi sumus et instabiles: cē-
to fallimur et permutamur.
Quis est hō. qui ita caute et
circumspecte in oībus se cu-
stodire ualet ut aliquā in ali-
quam deceptione; uel p̄plexi-
tatem non ueniat. Sed qui in
te dñe confidit ac simplici ex-
corde q̄rit: non tā facile labi-
tur. Et si inciderit aliquam
tribulationem comodo cuiusq̄
ē fuerit implicatus: citius p̄-
te eruetur aut a te cōsolabit̄
q̄ tu n̄ deseris in te sperātes
usq̄ in finem. Rarus fidus
amicus in cūctis amici perse-
uerās pressuris. Tu domine
tu solus es fidelissimus in oī-
bus: et preter te non est alter
talis. O q̄ bñ sapuit illa aia
sancta q̄ dixit: mēs mea solū
data est et in christo fundata.
Si ita mecum foret: non tā
facile timor humanus me sol-
licitaret nec uerborū iaculā
mouerent. Quis oīa p̄uidere
quis precauere futura mala

sufficit. Si preuisa etiã ledūt
sepe: quid improuisa nisi gra
uiter etiam ferunt. S; qua
re mihi misero non melius
puidi. Cur etiã tã facile alijs
credidi. S; hoies sum? nec
aliud q̄ fragiles homines su
mus: et si angeli a multis esti
mamur z dicimur. Cui credã
dñe: cui credam nisi tibi. Ue
ritas es q̄ non fallis nec fal
li potes. Et rursus: Ois hō
mendax: infirmus: instabilis
z labilis: maxie i vbi ista ut
stati uix credi debeat quod
rectum in facie sonare uidet̄.
Quaz prudenter p̄monuisti
cauendum ab hominibus z
quia inimici hois domestic
eius nec credendū si quis di
xerit: ecce hic aut ecce illic.
Doctus sū dāno: z utinã ad
cautelam maiorem: non ad
insipientiã mihi. Cautus esto
quidam ait cautus esto ser
ua apud te quod dico. Et
dū ego sileo z absconditum
credo: nec ille silere pōt quod
silendū petijt: sed statim pro
dit me z se et abijt. Ab huius
modi fabulis z incautis hoī
bus p̄tege me domine: ne in
manus eorum incidam nec
unq̄ talia cōmittã. Uerbum
uerū z stabile da in os meum

z linguam callidam lōge fac
a me. Quod pati nolo: omni
mode cauere debeo. O q̄ bo
num z pacificum: de alijs sile
re nec aliud idifferenter oia
credere: neq̄ de facili vlteri
us effari: paucis seipsum re
uelare: te sp̄ inspectorez cor
dis querere: nec oī vento v̄
borum circūferri: s; oia inti
ma z externa fm tue bñpla
citem voluntatis optare pfici.
Quã tutū pro cōseruatiōe ce
lestis gr̄e humanam fugere
apparētiam: nec appetere q̄
foris admirationem vidētuz
p̄bere: sed ea tota sedulitate
sectari que vite emēdatiōe
dāt z feruorem. Quã multis
nocuit virtus scita ac p̄pro
pere laudata: q̄ sana pfuit
gr̄a silētio seruata in hac fra
gili vita que tota tētatio fer
tur z malicia.

De cōfidētia in deo habenda
quã insurgūt verborum
tacula. Cap. li.

Hista firmiter z spe
ra in me. Quid enim
sunt verba nisi uerba. Per
aerem volāt: sed lapidem nō
ledūt. Si re⁹ es cogita q̄ te
libēter velis emendare. Si
nihil tibi conscius es: pensa
q̄ velis libenter pro deo hoc

sustinere. Parum satis est
 ut uel uerba interdum susti-
 neas qui necdum fortia uer-
 bera tolerare uales. Et qua-
 re tā parua tibi ad cor trāscūt
 nisi quia adh carnalises: et
 hoies magis q̄ oportet atten-
 dis. Nā quia despiciet meuis:
 reprehēdi p̄ excessibus non
 uis: et excusationum queris
 umbracula. S; inspicite me
 lius et agnosces quia uiuit
 adh in te mundus et uanus
 amor placendi hoibus. Cum
 enim bassari refugis et con-
 fundi pro defectib⁹: constat
 utiq; q̄ nec uere humilis sis
 nec uere mundo mortu⁹ nec
 tibi mundus crucifixus. S;
 audi uerba mea: et non cura-
 bis decem milia hoium uer-
 ba Ecce si cūcta contra te di-
cerentur q̄ fingi maliciosissi-
me possent quid tibi noceret
si oio transire pmitteres nec
plus q̄ festucā perpenderes.
 Nunquid uel unū capillum
 tibi extrahere possent. S; q̄
 cor intus non habet nec deū
 pre oculis: faciliter v̄bomo-
 netur uitupatiōis. Qui aut̄
 in me confidit nec p̄prio iudi-
 cio stare appetit: absq; hūano
 terrore erit. Ego. n. sū iudex

et cognitor oīum secretorum
 ego scio qualiter res acta est
 ego iniuriantem noui et susti-
 nentem. Ame erit uerbum
 istud me pmittente h̄ accidit
 ut reuelentur ex multis cor-
 dibus cogitationes. Ego eū
 et innocentem iudicabo: sed
 occulto iudicio utrumq; ante
 pbare uolui. Testimonium
 hoium sepe fallit: meum iu-
 diciū uerum ē: stabit et nō
 subueretur: latet plerūq; et
 paucis ad singula patet: nūq̄
 tamen errat nec errare pōt:
 etiam si oculis insipiētū non
 rectum uideatur. Ad me er-
 go recurrendum est in oī iu-
 dicio: nec p̄prio inuitendum
 arbitrio. Justus enim non
 conturbabitur q̄quid a deo
 ei acciderit. Etiam si iniuste
 aliquid contra eum. platum
 fuerit non multum curabit.
 S; nec uane exultabit si per
 alios rationabiliter excuset.
 Pensat namq; quia ego sum
 scrutans corda et renes qui
 non iudico secundum faciem
 et humanam apparentiam.
 Nam sepe in oculis meis re-
 peritur culpabile: quod ho-
 minū iudicio credit̄ laudabi-
 le. Dñe de⁹ iudex iuste fortis

*Testimo-
nium
hoium
sepe fallit*

*Humana
no iud.*

patiens q̄ horum nostri fragilitatem et prauitatem: esto robur meum et tota fiducia mea. Non enim mihi sufficit conscientia mea: tu nosti quod ego non noui: et ideo in omni reprehensione me humiliare debui et mansuete sustinere. Ignosce ergo mihi propter quotiens sic non egit: et dona iterum gratiam amplioris sufferentiae. Melior enim mihi tua copiosa misericordia ad consecutionem indulgentiae: quam mea opinata iusticia per defensionem latentis conscientiae. Et si nihil mihi conficius sum: tamen in hoc me iustificare non possum: quia remota misericordia tua non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuus.

Quod omnia grauiora pro eterna uita sunt toleranda.

Cap. liij.

Reliqua non frangat te labores quos assumpsisti propter me nec tribulationes te deiciant usquequaque: sed mea promissio in omni euentu te roboret et consolatur. Ego sufficiens sum ad reddendum super omnes modum et mensuram. Non habes diu laborabis nec super graua beris doloribus. Expecta pau-

lisper et uidebis ceterum fines malorum. Ueniet una hora quando cessabit omnis labor et tumultus. Modicum est et breue omne quod transit cum tempore. Age ergo ut agas fideliter: labora in uinea mea: ego ero merces tua. Scribe: lege: canta: gemitate: ora: sustine uiriliter contraria: digna est his omnibus et maioribus plura uita eterna. Ueniet pax in die una quam nota est domino. Non enim erit dies sine uox huius seculi temporis: sed lux perpetua claritas infinita: pax firma: et requies securus. Non dicis tunc: quis me liberabit de corpore mortis huius: nec clamabis heu mihi quia scolarus meum perlocutus: quam precipitabitur mors et salus erit indefectiua: anxietas nulla: iocunditas beatissima: societas dulcis et decorosa. O si uidisses seculorum in celo coronas perpetuas: quanta quomodo tunc exultaret gloria qui huic mundo omnibus contemptibiles et quasi uita ipsi indigni putabantur: profecto te statim humiliare usque ad terram: et affectares potius omnibus subesse quam uini posse: nec huius uite letos dies concupisceres: sed magis pro deo tribulari gauderes: et pro nihilo inter homines con-

putari maximum lucrum; du
ceres. O si tibi hec saperet et
p funde ad cor trāsiret: quō
auderes uel semel cōquēri.
Nōne p̄ vita eterna cuncta
laboriosa sunt tolerāda. Nō
est puum quid lucrari aut p̄
dere regnum dei. Leua igit̄
faciem tuā in celo. Ecce ego
z oēs scī mei mecum q̄ in h̄
seculo magnum habuere cez
tamē: nō gaudēt: nō cōsolā
tur: z nō securi sunt: z nō
requiescūt z sine fine in re
gnop̄atri mei permanebūt
mecum.

De die eternitatis z huius
vite angustijs. Cap. liij.

Q Sup̄ne ciuitatis mā
sio br̄issima. O dies
eternitatis clarissima quam
nox non obscurat: sed sūma
veritas sp̄ irradiat: dies sp̄ le
ta: sp̄ secura: z nūq̄ statum
mutās in contraria. O v̄tinā
dies illa illuxisset z cuncta h̄
tp̄alia finem accepissent. Lu
cet quidem scīs p̄petua clari
tate splēdida: sed non nisi a
lōge p̄ speculum pegrinanti
bus in terra Nozūt celi ciues
q̄ gau diosa sit illa: gemunt
exules filij eue q̄ amara z te

diosa sit ista Dies huius tē
poris parui z mali: pleni do
loribus z angustijs: vbi ho
mo multis peccatis inquina
tur: multis passionibus irre
titur: multis timoribus strin
gitur: multis curis distendi
tur z multis curiositatibus
distrabitur multis vanitati
bus implicatur: multis erro
ribus circūfunditur: multis
laboribus atteritur: tētatio
nibus grauā: delitijs ener
uatur egestate cruciatur.
O quando finis horum mul
torum laboru; q̄ liberabor
a misera seruitute uitiorum
Quando memorabor domi
ne tui solius: quando ad ple
num letabor in te. Quando
ero sine omni impedimento
in uera libertate sine omni
grauamine mentis z corpo
ris. Quando erit pax solida
pax imp̄turbabilis z secura:
pax intus z foris: pax ab om
ni parte firma. Jesu bone
quando stabo ad videndum
te: quando cōtemplabor glo
riam regni tui: quando eris
mibi omnia in omnibus.
O quando ero tecum i regno
tuo quod preperasti dilectis
tuis ab eterno Relictus sum
pauper z exul in terra hosti

Pax
solida
X.

li: ubi bella quotidiana et in
fortunia maxima. Consolaze
exilium meum: mitiga dolo
rem meum quia ad te suspi
rat oē desiderium meū. Nā
onus mihi totum ē quicquid
mundus h̄ offert ad solatiū
Desidero te intime frui: s; ne
queo apprehendere. Opto in
herē celestibus: s; dep̄munt
res tpales et immortificare
passiones. Mente oib̄ reb̄
superesse uolo: carni aut̄ in
usta subesse cogor. Sic ego
infelix hō mecum pugno et
factus sum mihi metip̄i gra
uis: dum spūs sursū et caro
querit cē deorsū. O quid in
tus patior dum mēte celestia
tracto et mox carnalium tur
ba occurrit oranti. Deus me
us ne elōgeris a me: neq; de
clines in irā a seruo tuo Ful
gurā coruscationem tuam et
dissipa eas: emitte sagittas
tuas et conturbentur omnes
fantasie inimici. Recollige
sensus meos ad te. Fac me
obliuisci oīum mundanorū.
Da cito abijcere et contēnere
fata smata uitiorū. Succurze
mihi et̄na ueritas ut nulla
me moueat uanitas. Adueni
celestis suauitas et fugiat a
facie tua ois ipuritas. Igno

see quoq; mihi et misericor
diter indulge quotiens pre
ter te aliud in orōne reuoluo
Confiteor etenim uere quia
valde distracte me habere
consueui. Nam ibi multoties
non su; ubi corporaliter sto
aut sedeo: sed ibi magis sum
quo cogitationibus feroz.
Ibi sum ubi cogitatio mea ē.
Ubi est frequenter cogitatio
mea: ibi ē id quod amo. hoc
mihi cito occurrit quod natu
raliter delectat, aut ex usu
placet. Unde tu ueritas apte
dixisti: Ubi. n. est thesaurus
tuus: ibi ē et cor tuum. Si te
tunt diligo libenter de cel
stibus p̄so: si mundum amo
felicitatibus mundi cōgau
deo: et de aduersitatibus ei
tristor. Si carnes diligo que
carnis sunt sepissime imagi
noz. Si spm̄ amo: de spūali
bus cogitare delector. Que
cūq; n. diligo de his libenter
loquor et audio: atq; talium
imagines ad domum meam
reporio Sed beatus I. le hō q
propter te domine omnibus
creaturis ab eūdi licentiam
tribuit: qui nature vim facit
et cōcupiscentias carnis fer
uore spiritus crucifigit: ut se
renata conscientia purā tibi

oronem offerat: dignusq; sit
angelicis interesse choris:
omnibus terrenis foris et in
tus exclusis.

De desiderio eterne vite et
quanta sunt certatib; bona
promissa. Cap. liij.

Ali mi cu; tibi deside
rium eterne bñtudi
nis desuper infundi sentis et
de tabernaculo corporis exi
re concupiscis ut claritatem
mea; sine vicissitudinis ym
bra cōtemplari possis: dilata
cor tuum et omni desiderio
hāc scām inspiratōnem susci
pe Redde amplissimas sup
ne bonitati grās q̄ tecum sic
dignanter agit: clementer vi
sitat: ardēter excitat: potēter
subleuat ne proprio pondere
ad terrena labaris. Neq; n.
h cogitatu tuo aut conatu ac
cipis: sed sola dignatiōe sup
ne gratie et diuini respectus:
quatenus in v̄tutibus et ma
iori humilitate pficias et ad
futura certamīa te prepares
mihic; toto cordis affectu ad
herere ac feruenti volunta
te studeas deseruire. Fili se
pe ignis ardet: sed sine fumo
flāma non ascen dit. Sic et ali
quorū; desideria ad celestia

flagrāt: et tamē a tēratōe car
nalis effectus liberi nō sunt
Idcirco nec oīo pure p hono
re dei agūt q̄ tam desideran
ter ab eo petūt. Tale est et se
pe tuum desiderium: quod i
sinuasti forte tā importunū.
Non. n. est hoc purum et per
fectum quod propria cōmo
ditate est infectum. Pete nō
quod tibi est delectabile et cō
modum: sed quod mihi ac
ceptabile est atq; honorificū
qz si recte iudicas meam or
dinationem tuo desiderio et
omni desiderato pferre de
bes ac sequi. Noui desidiū
tuum et frequentes gemitus
audiui. Jam velles esse in li
bertate glorie filiorum dei:
ia; te delectat domus eterna
et celestis patria gaudio ple
na: sed non dum venit hora
ista: sed est adhuc aliud tem
pus belli: videlicet temp; la
boris et probationis. Optas
sūmo repleti bono: sed nō po
tes h assequi modo. Ego su;
expecta me dicit domin; do
nec veniat regnum dei. Pro
bandus es adhuc in terris et
in multis exercitandus.
Consolatio tibi interdum
dabitur sed copiosa satietas
non conceditur. Confor

tare igitur & esto robustus
tam in agendo quam in patiendo na-
ture contraria. Oportet te no-
uum induere hominem & in al-
terum virum mutari. Oportet
te sepe agere quod non vis:
& quod vis oportet te relinque-
re. Quod alijs placet processum
habebit: quod tibi placet vel
tra non proficiet. Quod alij di-
cunt audiet: quod tu dicis pro
nihil computabis. Petent
alij & accipiet: tu petes nec in-
petrabis. Erunt alij magni in
ore hominum: de te autem ta-
cebis. Alijs hoc vel illud com-
mittere: tu autem ad nihil uti-
le iudicaberis. Nam propter
hoc natura aliquando contri-
stabit: & magnus si silens por-
taueris. In his & similibus
multis probari solet fidelis
domini seruus qualiter se abnega-
re & in omnibus frangere quiuerit.
Uix est aliquid tale in quotatu-
dem mori indiges sicut non
videri: & pati que voluntati
tue aduersa sunt: maxime autem
cum discoueniencia & que mi-
nus utilia tibi apparent fieri
iubent. Et quia non audes
resistere altiori potestati sub
domino constitutus: ideo durum
tibi videtur ad nutum alterius
ambulare: & omnem proprium sen-

tire omittere. Sed pensa filii
horum fructum laborum: ce-
lere finem atque premium ni-
hil magnum: & non habe-
bis inde grauamen sed for-
tissimus patientie tue solamen.
Nam & pro modica hac volun-
tate quam nunc sponte deseris:
habebis spiritum voluntatem tuam
in celis. Ibi quippe iuuentur
omne quod volueris: omne quod
desiderare potes. Ibi aderit
tibi totius facultas boni sine
timore amittendi. Ibi volun-
tas tua vna spiritum mecum: nil cu-
piet extraneum vel priuatum.
Ibi nullus resistet tibi nemo
de te conquiescit: nemo impe-
dit: nil obuiabit: sed cuncta
desiderata simul erunt presen-
tia: totumque affectum tuum
reficiet & adimplebunt usque
ad summum. Ibi reddam glo-
riam pro contumelia perpeffa
pallium laudis pro merore: pro
loco nouissimo sedem regni
in secula. Ibi apparebit fru-
ctus obedientie: gaudebit la-
bor penitentiae: & humilis sub-
iectio coronabitur gloriose.
Nunc ergo te inclina humiliter
sub omnium manibus: nec sit
cure quis hoc dixerit uel mis-
serit: sed hoc magnope cura
to ut siue prelati siue minor

aut equalis aliquid de te expo-
 scerit uel inuerit: pro bono
 totum accipias et sincera vo-
 luntate studeas adimplere.
 Querat alius hoc: alius illud:
 gloriatur ille in illo: et iste in isto
 laudetur et miles mille: tu autem
 nec in isto nec in illo: et tu ip-
 sius gaude et temptu: et in mei
 soli beneplacito ac honore:
 hoc optatum est tibi: ut siue
 per vitam siue per mortem:
 deus spiritus in te glorificet.

Qualiter homo desolatus
 debeat in manus dei se of-
 ferre. Cap. iij.

Domine deus scilicet pater
 sis nunc et in eternum
 benedictus: quia sicut uis fac-
 tum est: et quod facis bonum
 est. Letetur in te seruus tuus
 non in se nec in aliquo alio:
 quia tu solus leticia vera: tu
 spes mea et corona mea: tu
 gaudium meum et honor me-
 us domine. Quid habet ser-
 uus tuus nisi quod a te acce-
 pit etiam sine merito suo.
 Tua sunt omnia que dedisti
 et que fecisti. Pauper sum et
 in laboribus meis a iuuentu-
 te mea: et contristatur anima mea
 nonnumquam usque ad lachrymas:
 quando etiam conturbatur ad

se propter imminentes passio-
 nes. Desidero pacis gaudium
 pacem filiorum tuorum flagi-
 to qui in lumine consolationis
 a te pascunt. Si das pacem:
 si gaudium sanctam infundis
 erit anima serui tui plena modu-
 latione et deuota in laude tua.
 Sed si te subtraxeris sicut se-
 pissime soles non poterit cur-
 rere uiam mandatorum tuorum
 sed magis ad tundendum pec-
 tus genus incuruantur: quia
 non est illi sicut heri et nudus
 tertius quando splendebat luce
 na tua super caput eius et sub
 umbra alarum tuarum prote-
 gebatur a tentationibus irruen-
 tibus. Pater iuste et se laudat
 de uenit hora ut probetur ser-
 uus tuus. Pater amare dignum
 est ut hora hac patiat pro te
 aliquid seruus tuus. Pater
 perpetue uenerande uenit hora
 quam ab eterno presciebas af-
 futura: ut ad modicum tem-
 pus succubatur foris seruus tuus
 uiuat uero semper apud te
 in: paululum uilipendatur
 humilietur et deficiat coram
 hominibus: passionibus con-
 trahatur et languoribus: ut iterum
 tecum in aurore noue lucis
 resurgat et in celestibus clari-
 ficetur. Deus scilicet tu sic ordina-
 sti

Pater &

Pater &

auro-

ra &

Et sic uoluisti: et hoc factum est
quod ipse precepisti. Hoc est
enim gratia ad amicum tuum
pati et tribulari in mundo pro
amore tuo quotienscumque: a quo
cumque: et quomodo cumque id promi-
seris fieri. Sine consilio et pro-
uidetia tua et sine causa nihil fit
in terra. Bonum mihi domine quod
humiliasti me ut discam ius-
tificationes tuas et omnes
elationes cordis atque presumptionis
abijciam. Utile mihi quod con-
fusio coopuit faciem meam
ut te potius quam homines ad conso-
landum regram. Didici etiam
ex hoc inscrutabile iudicium
tuum; expauescere qui affligis
iustum cum impio: sed non sine
equitate et iusticia. Gratias
tibi quia non pepercisti malis
meis: sed attriuiisti me uerbe-
ribus amoris infligens dolo-
res: et intus angustias foris
et intus. Non est qui me conso-
letur ex omnibus que sub celo sunt
nisi tu domine deus meus: ce-
lestis medicus animarum: qui pec-
tus et sanas deducis ad infe-
ros et reducis disciplina tua
super me: et uirga tua ipsa me
docebit. Ecce pater dilecte in
manibus tuis ego sum: sub uir-
ga correctionis tue me inclino:
percutere dorsum meum et collum

meum ut inclinem ad uoluntatem
tuam tortuositatem meam.
Fac me pius et humilis
discipulus: sicut bene facere
consueuisti ut ambularem ad omnes
nutus tuum. Tibi me et omnia
mea ad corrigendum commendo:
melius est hic corrigi quam in
futuro. Tu scis omnia et singula
et nil te latet in humana
scientia. Antequam fiant nostri
uentura: et non opus est tibi
ut quis te doceat aut admo-
neat de his que geruntur in ter-
ra. Tu scis quid expedit ad
profectum meum: et quantum
deseruit tribulatio ad rubiginem
uiciorum purgandam.
Fac mecum desideratum bene-
placitum tuum et ne despectas
peccaminosam uitam meam:
nulli melius nec clarius
quam tibi soli notam. Da mihi
domine scire quod sciendum est:
amare quod amandum est: hoc
laudare quod tibi summe placet:
hoc reputare quod tibi preciosum
apparet: hoc vituperare quod oculis
tuis fordescit. Non me sinas secundum
uisionem oculorum exteriorum
iudicare: nec secundum auditum
aurium hominum imperitorum
sententiarum: sed in iudicio
uero de uisibilibus et

spūalibus discernere: atq; su-
per oīa voluntatem benepla-
citi tui sp̄ inquirere. Fallun-
tur sepe hominum sensus in
iudicando: falluntur ⁊ ama-
tores seculi visibilia tantum
modo amando. Quid est ho-
mo inde melior quia reputa-
tur ab homīe maior. Fallax
fallacem: vanus vanum: ce-
cus cecum: infirmus infir-
mum decipit dum exultat: ⁊
veraciter magis confundit
dum inaniter laudat. Nam
quātum vnusquisq; est ī ocu-
lis tuis: tantū est ⁊ non am-
plius: ait humilis sanctus
franciscus.

Quod humilibus insisten-
dum est operibus cum de-
ficitur a summis. Cap. lvi

Est non vales sp̄ in
feruentiori desiderio
virtutum stare: nec in altio-
ri gradu cōtemplatiōis: s; ne-
cesse habes iterdum ob ori-
ginalem corruptelam ad infe-
riora descendere ⁊ onus cor-
ruptibilis vite etiam ī vite ⁊
cum tedio portare. Quādiu
mortale corpus geris: tediū
senties ⁊ grauamen cordis.
Oportet ergo sepe in carne
de carnis onere gemere eo

quod non vales spiritualib;
studijs ⁊ diuine cōtemplatiōis
indefinēter inherere. Tunc
expedit tibi ad humilia ⁊ ex-
teriora opa confugere ⁊ ī bo-
nis te actibus recreare: ad-
uentum meum ⁊ supnam vi-
sitationem firma cōfidentia
expectare: exilium tuū; ⁊ ar-
ditatem mentis patiēter suf-
ferre: donec iterum a me vi-
siteris ⁊ ab omnibus anxie-
tatibus libereris. Nam faci-
am te laborum obliuisci ⁊ ī
terna quiete perfrui. Expan-
dam coram te prata scriptu-
rarum ut dilatato corde cur-
rere incipias viam mādato-
rum meorum ⁊ dices: Non
sunt cōdigne passionēs huius
temporis ad futuram gl̄iam que
reuelabit in nobis.

Quod homo non reputet
se cōsolatione dignū; sed
magis verberibus reum.

Cap. lvij.

Domine non sū dignū
cōsolatione tua nec
aliq; spūali visitatione: ⁊ ideo
iuste mecum agis quādo me
inopem ⁊ desolatuū; relinqs
Si enim ad instar maris la-
chrymas fundere possem:
adhuc cōsolatione tua:

dignus non essem. Un̄ nihil dignus sum q̄ flagelliari & puniri qz grauiſſe & ſepe te offendi & in multis ualde deliqui: Ergo vera pensata ratione nec minima sum dign⁹ conſolatione: ſed tu clemēs & miſericors qui nō vis perire opa tua: ad oſtendēdum diuitias bonitatis tue in uasa miſericordie tue: etiam p̄ter oē p̄prium meritum dignaris cōſolari ſeruum tuum ſup̄ hūmanū modū. Tue enim cōſolationes nō ſunt ſicut humane cōfabulationes. Quid egi dñe ut mihi cōferres aliquā celeſtem cōſolationem. Ego nihil boni me egiſſe recolo: ſed ſp̄ ad uicia pronū: & ad emendationem pigrū fuiſſe. Uerum eſt & negare nō poſſum Si aliſ dicerem: tu ſtaret contra me & non eſſet q̄ defenderet Quid merui pro peccatis meis niſi infernum & ignē eternum. In ueritate confiteor qm̄ dignus ſum oī ludibrio & cōtēptu nec decet me iter deuotos tuos cōmorari. Et licet hoc egre audia tñ adu. rſus me pro ueritate pctā mea arguā: ut facili⁹ miſericordiam tuā increā impetrare. Quid dicam re⁹ & oī

fuſiōe plenus. Nō habeo os loquendi niſi hoc tñ uerbū: peccaui dñe peccaui: miſere mei: ignoſce mihi. Sine me paululum ut plāgā dolo rem meum añq̄ uadā ad terram tenebroſam & optam mortis caligine. Et quid ta; maxie a reo & miſero peccatore requiris niſi ut conteraſ & humiliet ſe pro delictis ſuis. In uera cōrutiōe & cordis humiliaſione naſcit ſpes uenire: recōciliaſ pturbata conſcientie: reparat grā pdita tueſ hō a futura ira: & occurrunt ſibi mutuo in oſculo ſcō deus et penitēs aīa. humilis pctōrū cōrutiō acceptabile tibi ē domine ſacrificium: longe ſuaui⁹ odorās ia cōſpectu tuo q̄ thuris incenſus; hoc eſt gratum etiam vn̄uentus; quod ſacris pedib⁹ tuis iſundi uoluisti: qz cor cōrūtum & hūliatum nūq̄ deſperisti. Ibi ē locus refugij a facie ire inimici: ibi emendatur & abluatur quicquid aliūde contractus eſt & inquinatum.

De grā que n̄ miſcet terre na ſapiētib⁹. Cap. lviij.
R In p̄cioſa ē grā mea nō patit ſe miſceri oī

neis rebus nec consolationib⁹
 terzenis. Abijcere ergo oportet
 et omnia impedimenta gra-
 tie: si optas eius infusionē
 suscipere. Pete secretum ti-
 bi ama solus habitare tecum
 nullius require confabula-
 tionem s; magis ad deū deuo-
 tam effunde precē ut cōpunc-
 tam teneas mentem et purā
 conscientia; . Totum mundū
 nihil estima: dei uacationem
 oibus exterioribus antepo-
 ne. Non. n. poteris mihi ua-
 care et in transitorijs pariter
 delectari. A nouis et a charis
 amicis oportet; elongari: et ab
 oī tēporali solatio mentem te-
 nere priuatam. Sic obsecrat
 btūs apostolus petrus: ut tā-
 q̄ aduenas et peregrinos in
 hoc mundo se contineant xp̄i
 fideles. O quāta fiducia erit
 morturo quem nullius rei
 effectus detinet in mundo.
 S; sic segregatum cor habe-
 re ab omnib⁹: eger necdum
 capitānus: nec aīalis hō
 nouit interni hoīs libertatē
 Attamē si uere uelit esse spū-
 alis oportet cum renunciare
 tā remotis q̄ propinquis: et a
 nemine magis cauere q̄ a se
 ipso. Si temetipsum perfecte
 uiceris: cetera facill⁹ subiu-

gabis. Perfecta nāq; uictoria
 est de semetipso triumphare
 Qui enim semetipsum subi-
 ectum tenet: ut sensualitas
 ratioi et ratio in cunctis obe-
 diat mihi: hic uere uictor est
 sui et dñs mundi. Si ad hunc
 apicem scādē gliscis: oportet;
 uiriliter incipere et securi;
 ad radicem ponere ut euellat
 et destruas occultā et inordinā-
 tam inclinationem ad teipsum
 et ad oē priuatum et māiale
 bonū. Et h̄ uitio quod hō se-
 metipsum nimis inordinate
 diligit: pene totum pendet q̄
 quid radicaliter uincēdū est
 Quo deuicto et sbacto malo:
 pax magna et tranquillitas
 erit continuo. S; quia pauci
 sibiipsis perfecte mori labo-
 rant nec plene extra se ten-
 dūt: propterea in se iplicati
 remanent: nec supra se in
 spū eleuari possunt. Qui aut li-
 beremecum ambulare desi-
 derat: necesse ē ut oēs prauas
 et inordinatas affectioēs su-
 as mortificet: atq; nulli crea-
 ture priuato amore concupi-
 scenter inhereat.

De diuersis motib⁹ nature
 et gratie. Cap. lix.

R Illi diligenter aduer-
 te mot⁹ nature et gr̄e

qz ualde cōtraria z subtiliter
mouent z uix nisi a spūali z
intimo illūiato hoīe discernū
tur. Oēs qdē bonū appetūt :
z aliquid bonū in suis dictis
ul' factis p̄tendūt: iō sub spe
cie bonū multi fallunt. Natu
ra callida est z multos trahit
illaqueat z decipit: et se sp̄ p̄
fine habet. Sed gratia sim
pliciter ambulat: ab oī specie
mala declinat: fallacias non
pretēdit: z oīa pure p̄pter dū
agit: in quo z finalit̄ requies
cit. Natura inuite uult mori
nec p̄mi nec supari: nec subef
se: nec sponte subiugari. Gra
tia v̄o studet mortificatiōi p̄
prie: resistit sensualitati q̄rit
subijci: appetit uinci: nec pro
pria uult libertate fūgi sub
ciplina amat tenezi nec alicui
cupit dñari: s; sub deo sp̄ ui
uere stare z esse: atq; p̄pter
peū oī humane creature hu
militer parata est inclinari.
Natura p̄ suo comodo labo
rat z quid lucri ex alio sibi p̄
ueniat attēdit. Gratia autem
nō quid sibi utile z comodo
sū sit s; qd̄ multis pficiat ma
gis cōsiderat. Natura libent̄
honorē z reuerentiā accipit.
Grā v̄o omnē honorē z glo
riā deo fideliter attribuit. Na

tura cōfusionē timet z contē
ptū. Grā aut̄ gaudet p̄ noīe
ihū cōtumeliā pati. Natura
ociū amat z quietē corporalē
Gratia aut̄ vacua esse nō pōt
sed libēt̄ amplectit̄ laborez
Natura q̄rit curiosa habere
z pulchra: z abhorret vilita z
grossa. Grā uero simplicib;̄
delectat̄ z humilib;̄: aspera
non aspernat̄: nec uetustis
refugit indui p̄anis. Natura
respicit tpalia: gaudet ad lu
cra terrena: tristat̄ de dāno:
irritatur leui iniurie uerbo.
Sed grā attēdit eterna: nō in
heret temporalib;̄: nec in p̄
ditione rerū turbatur: neq;
uerbis durioribus accerbat̄
qz thesaurum suum z gaudet
um in celo vbi nil perit cōstē
tuit. Natura cupida est z li
bēt̄ accipit q̄ donat: amat
propria z priuata. Grā autez
pia est z cōmunis: vitat sin
gularia: cōtētatur paucis be
atius iudicat dare q̄ acciper̄
Natura īclinat ad creaturas
ad carnem propriam: ad va
nitatem z discursus. S; grā
trahit ad deum z ad uirtutes
renūciat creaturis: fugit nū
dum: odit carnis desideria:
restringit euagationes: eru
bescit in publico appare

re. Natura libenter aliquod solatium habet externum in quo delectetur ad sensum. Sed gratia in solo deo querit consolari et in summo bono super omnia visibilia delectari. Natura totum agit propter lucrum et commodum proprium nihil gratis facere potest: sed aut equale aut melius aut laudem uel fauorem pro benefactis consequi sperat et multum ponderari sua gesta et dona concupiscit. Gratia vero nihil temporale querit nec aliud premium quam deum solum; pro mercede postulat nec amplius de temporalibus necessariis desiderat nisi quantum hec sibi ad assecutionem eternorum ualeant deseruire. Natura gaudet de amicis multis et per inquis: gloriatur in nobili loco et ortu generis: aridet potentibus: blanditur diuitibus: applaudet sibi similibus. Gratia autem et inimicos diligit nec de amicorum turba extollit: nec locum nec ortum natalium reputat nisi uirtus maior ibi fuerit fauet magis pauperi quam diuiti: compatitur plus innocenti quam potenti: congaudet veraci non fallaci: exhortat

se bonos meliora carissimata emulari et filio dei per virtutes assimilari. Natura de defectu et molestia cito conquerit: Gratia constanter fert inopiam. Natura omnia ad se reflectit: per se certat et arguit. Gratia autem ad deum cuncta reducit: unde originaliter emanat nihil boni sibi ascribit nec arroganter presumit: non contemnit nec suam sententiam alijs preferit: sed in omni sensu et intellectu eterne sapientie ac diuino examini se submittit. Natura appetit scire: et noua secreta audire: vult exterius apparere et multa per sensus experiri: desiderat agnosci: et agere unde laus et admiratio procedit. Sed gratia non curat noua nec curiosa percipere: quia totum habet de vetustate corruptionis est ortum: cum nihil nouum et durabile sit super terram. Docet itaque sensus restringere: vanam complacentiam et ostentationem deuitare: laudanda et digne miranda humiliter abscondere: et de omnire et de omni scientia vtilitatis fructum: atque dei laudem et honorem

g iij

frere. Non vult se nec sua p̄
dicari: sed deum in donis su
is optat benedicere: q̄ cuncta ex
mera charitate largit̄. hec
gr̄a sup̄naturale lumē z q̄d̄
dam dei speciale donum ē z
prop̄rie electorum signaculū
z pign̄ salutis eterne: q̄ ho
minez de terrenis ad celestia
amāda sustollit: z de carnali
sp̄ualez efficit. Quāto igitur
natura amplius p̄mit̄ z vici
atur: tanto meior gr̄a infun
dit̄: z quotidie nouis visita
tionibus interior homo secū
dū imaginem dei reformat̄.

De corruptione nature et
efficacia gratie diuine.

Cap. ix.

Domine deus me⁹ qui
me creasti ad ima
ginem z similitudinem tuam:
concede mihi hāc gr̄am quā
ostēdisti mihi tā magnam et
necessariam ad salutem vt
vincā pessimam natura; me
am trahētez ad petā z in per
ditionem. Sentio enim ī car
ne mea legem peccati contra
dicentē legi mētis mee z cap
tiuū me ducētem ad obediē
dum sensualitati in multis:
nec possum resistere passioni
bus ei⁹ nisi assistat tua scissi

ma gr̄a cordi meo ardentē
infusa. Opus est gr̄a tua et
magna gr̄a ut vincat natura
ad malum sp̄ p̄zona ab adole
scentia sua. Nam per primū
hoīem adam lapsa z vitata
per peccatum: in omnes ho
mines pena huius macule d̄
scēdit ut ipsa natura q̄ bona
z recta a te cōdita fuit: p̄ vi
tio iam z infirmitate corrup
te natūr ponatur eo q̄ mot⁹
eius sibi relictus ad malum
z inferiora trahat: Naz mo
dica vis que remansit ē tāq̄
scenalia quedam latēs in ci
nere. hec est ipsa ratio natu
ralis circūfusa magna caligi
ne adh̄ in viciis habēs boni
z mali: veri falsiq̄ distāz;
licet impotēs sit adimplere
oē quod approbat: nec plene
iam lumē veritatis nec san
tate affectionum suarum po
tīat. hinc est deus meus q̄
delector legi tue s̄; interiorēz
hominem: sciens mādatū tu
um fore bonum: iustū z san
ctum: arguens etiam oē ma
lum z petū fugiēdum carne
autem seruiō legi peccati dū
magis sensualitati obedio q̄
ratiōi. hinc ē q̄ velle bonū
mihi adiacet: pficere aut nō
inuenio. hinc sepe multa bo

na propono: sed qz gr̃a deest
 ad adiuuandum infirmitate;
 meam ex leuiresistentia resi-
 lio z deficio. hinc accidit qz
 viam p̃fectionis agnosco: et
 qualiter agere debeam clare
 satis video: sed proprie cor-
 ruptionis p̃dere pressus ad
 p̃fectiora non assurgo. O q̃
 maxime ē mihi necessaria do-
 mine gr̃a tua ad inchoandum
 bonum ad proficiendum z ad
 p̃ficiendum. Nam sine ea nihil
 possum facere: oia at̃ possum
 in te: confortante me gr̃a. O
 vere celestis gratia sine qua
 nulla sunt propria merita:
 nulla quoqz dona nature p̃-
 deranda. Nihil artes: nihil
 diuitie: nihil pulchritudo ul̃
 fortitudo nihil ingenium uel
 eloquentia valēt apud te do-
 mine sine gr̃a. Nam dona na-
 ture bonis z malis sūt cōmu-
 nia: electorum at̃ pprius do-
 num est gr̃a siue dilectio qua
 insigniti digni habent̃ vita
 eterna. Tantum eminet hec
 gr̃a ut nec donum prophetie
 nec signor̃ opatio: nec quāta
 libet alta speculario aliquid
 estimetur sine ea. Sed nec
 fides nec spes: nec alie ṽtu-
 tes tibi accepte sūt sine chari-
 tate z gr̃a. Obisissima gr̃a q̃

pauperem spū ṽtutib⁹ diuitē fa-
 cis: z diuitē multis bōis hu-
 milem corde reddis: veni de-
 scende ad me reple me mane z
 solatione tua: ne deficiat pre-
 lassitudine z ariditate mētis
 aīa mea. Obsecro dñe ut iue-
 niam gr̃az in oculis tuis: suf-
 ficit. n. mihi gr̃a tua: ceteris
 non obtentis q̃ desiderat na-
 tura. Si fuero tētat⁹ z vexa-
 tus tribulatōnibus multis n̄
 timebo mala dum mecū fue-
 rit gratia tua Ipsa fortitudo
 mea: ipsa cōsiliū confert z
 auxiliū. Cunctis hostibus po-
 tētior ē z sapiētior vniuersis
 sapiētib⁹. Magistra est veri-
 tatis: doctrix discipline: lumē
 cordis: solamē pressure: fu-
 gatrix tristitie: ablatrix timo-
 ris: nutrix deuotionis: pduc-
 trix lachrymarū. Quid sum
 sine ea nisi aridum lignum z
 stipis inutilis ad eiciendum.
 Tua ergo me dñe gr̃a sp̃ pre-
 ueniat z sequatur: ac bonis
 operibus iugiter p̃stet esse in-
 tētum: per ih̃m christum fili-
 um tuum. Amen.

Quod nos ipsos abnegare
 z xp̃m imitari debem⁹ per
 crucem. Cap. lxxi.

Hili quatum a te vales
exire: ratum in me po-
teris transire. Sicut nihil fo-
ris concupiscere eternam pa-
cem facit: sic se interius reli-
quere deo coniugit. Uolo te
addiscere perfectam abnega-
tionem tui in voluntate mea si-
ne contradictione et querela.
Sequere me: ego sum via ve-
ritas et vita. Sine via nonitur
sine veritate non cognoscitur: si-
ne vita non vivitur. Ego sum
via quam sequi debes: veritas
cui credere debes: vita quam
perare debes. Ego sum via
inviolabilis: veritas infalli-
bilis: vita interminabilis. Ego
sum via rectissima veritas
suprema: vita vera: vita beata
vita increata. Si manseris in
via mea cognosces veritatem:
et veritas liberabit te et apprehendes
vita eternam. Si vis
vitam ingredi serua manda-
ta. Si vis veritatem cognos-
cere: crede mihi. Si vis per-
fectus esse: vende omnia. Si vis
esse discipulus meus: abne-
ga te ipsum. Si vis beatam
vitam possidere: presentem
vitam terne. Si vis exaltari
in celo: humiliare te in mundo.
Si vis regnare mecum: por-
ta crucem mecum. Soli enim

serui crucis inveniunt viam
veritatis et vere lucis. Domine
Iesu christe quia ardua est via tua et
mundo despecta: dona mihi
tecum mundi despectum imi-
tari. Non enim maior est servus
domino suo: nec discipulus super
magistrum. Exerceat servus
tuus in vita tua quia tibi est salus
mea et scitas vera.

Quicquid extra eam lego vel
audio non me recreat nec de-
lectat plene. Filii quia hoc scis et
legisti omnia beatus eris si fece-
ris ea. Qui habet mandata
mea et servat ea: ipse est qui diligit
me et ego diligam eum et
manifestabo ei me ipsum: et
faciam eum co-sedere mecum
in regno patris mei. Domine
igitur sicut dixisti et promisisti
sic utique mihi promereri con-
tingat. Suscepi de manu tua
crucem: portabo eam usque ad
mortem sicut imposuisti mihi.
Vere vita boni monachi crux
est: sed dux paradisi. Incep-
tum est retro abire non licet
nec relinquere oportem. Ego
frater pergamus simul Iesus erit
nobiscum: Propter Iesum sus-
cepimus hanc crucem: propter
Iesum perseveremus in cruce.
Erit adiutor noster qui est dux
noster et precessor. En rex no-

ster ingreditur añ nos : qui
pugnabit pro nobis . Sequa
mur vlrilit r : nemo metuat
terrores . Simus pati mozi
fortiter i bello: nec inferam⁹
crimen gl'ie nostre ut fugia
mus a cruce.

Quod homo non sit nimis
detectus qñ in aliquos labi
tur defect⁹. Cap. lxxij.

R Hi magis placent mi
hi patientia z humili
tas in aduersis q̄ multa cōso
latio z deuotio in prosperis.
Ut quid te contristat puum
factu nostra te dictu; . Si am
plius fuisset cōmoueri nō de
buiſſes: sed nūc dimitte tran
ſire: non est primum nec no
uum: nec ultimum erit ſi diu
vixeris . Satis uirilis es : q̄
diu nil obuiat aduerſi: bene
etiam conſulis: z alios noſti
robozare uerbis : ſ; cum ad
ianuam tuā uenit repentina
tribulatio: deficiſ conſilio et
robore . Attende magnā fra
gilitatem tuā quā ſepius expe
riris in modicis obiectis : tñ
p̄ ſalute tua iſta ſiunt Cum
hec z ſimilia contingūt . Po
ne ut melius noſti ex corde :
z ſiue tetigit non tñ d'iciat

nec diu implicet . Ad minus
ſuſtine patienter: ſi nō potes
gaudenter . Etiam ſi minus
libenter audis z indignatio
nem ſentis Reprime te nec
patiaris aliquid inordinatū
ex ore tuo exire unde peruuli
ſcāſcandalicentur . Cito con
quieſcet cōmotio excitata et
dolor internus reuertēte grā
dulcorabitur . Adh uiuo ego
dicit dominus iuuare te pa
ratus z ſolito amplius con
ſolari ſi conſiſus fueris mihi
z deuote inuocaueris . Ani
quoz eſto z ad maiores ſuſti
nentiam accingē . Nō eſt totū
frustratum ſi te ſepius perci
pis tribulatum uel grauiter
tentatum . hō es z non deus
caro es et non angel⁹ . Quō
tu poſſes ſp̄ in eodem ſtatu v̄
tutis per manere qñ h̄ defuit
angelo in celo z primo hōi in
pezadiſo: q̄ non diu ſteterunt
Ego ſum q̄ merētes erigo ſof
pitate: z ſuam cognoscētes i
firmitatem ad meā prouebo
diuinitatem . Dñe benedictū
ſit uerbum tuum : dulce ſup
mel z fauam ori meo . Quid
facrem intantis tribulatio
nibus z anguſtijs meis niſi
me confortares tuis ſantis ſ̄
monib⁹ . dū nō tādē ad porū

salutis pueniam: qd̄ cure est
q̄ z quāta passus fuero . Da
finem bonum da felicem ex
h̄ mūdo trāsitum . Memēto
mei deus meus : z dirige me
recto itinere in regnum tu-
um . Amen .

De altiorib⁹ rebus z occul-
tis iudicijs dei non scrutā-
dis . Cap. lxxij .

Noli caueas disputare
de altis materijs z de
occultis dei iudicijs . Cur iste
sic relinquit : z ille ad tātā
grām assumit : cur etiā; iste
tātum affligit z ille tam exi-
mie exaltat . Ista omne; hu-
manam facultatem excedūt
nec ad inuestigādum iudiciū
dīnum vlla rō p̄ualet ul̄ dis-
putatō . Quā ergo h̄ tibi sugge-
rit inimic⁹ uel etiā; qdā cu-
riofī inquirūt hoīes respōde
illud p̄phete : Justus es dñe
z rectum iudicium tuum . Et
illud : Iudicia dñi vera iusti-
ficata in semetipsa . Iudicia
mea metuēda sunt nō discu-
tienda : qz humano intellec-
tui sūt incōprehēbilia . No-
li etiā; inquirere uel dispu-
tare de meritis scōrum quis
alio sanctior aut quis maior
fuerit in regno celorum . La-

lia generāt sepe lites z cōten-
tiones inutiles : nutriūt quo-
qz supbiam z vanam gloriā;
vñ oriūtur inuidie z dissen-
siones : dum iste illum scīm z
alius alium conat supbe pre-
ferre Talia autem velle scir̄
z inuestigare : nullum fruc-
tum afferūt : sed magis scīs
displicēt : qz non sum de⁹ dis-
sensiois sed pacis : q̄ pax ma-
gis in humilitate vera q̄ in
propria exaltatione cōsistit .
Quidam zelo dilectionis tra-
hūtur ad hos ul̄ ad illos apli-
ori affectu : sed humano po-
tius q̄ diuino . Ego sum qui
cūctos cōdidiscōs : ego dona-
ui grām ego p̄stiti gloriā .
ego noui singulorum merita
ego p̄ueni eos in benedictiō-
bus dulcedinis mee : ego pre-
sciui dilectos an̄ secula : ego
eos elegi de mundo non ipsi
me p̄legerūt : ego vocaui p̄
grām : attraxi per misericor-
diam : ego per duxi eos per tē-
tationes variā; ego infundī
consolationes magnificas :
ego dedi per seuerantia; : ego
coronavi eorū patiētiam : ego
primū; z nouissimum agno-
sco : ego oēs iestimabili dilec-
tione amplector : ego laudan-
dus sum in oībus scīs meis

ego super oia bñdicēdus sū z
honorandus in singul' q̄s sic
glōse magnificau' z p̄cōsti
naui sine ullis p̄cedētibus
proprijs meritis . Qui ergo
unum de minimis meis con
tēpserit: nec magnum hono
rat: quia pusillum z magnū
ego feci . Et qui derogat ali
cui scōrū derogat mihi z cete
ris oib' in regno celorum .
Dēs unum sūt per charitatis
uinculum: idem sentiunt: idē
uolūt: z oēs in unum se dili
gunt . Adhuc aut' quod mul
to alti' est plus me q̄ se z sua
merita diligunt . Nā supra se
rapti z extra propriam dilec
tionem tracti: totti in amorē
mei pergunt in quo z frui
ue quiescunt . Nihil est quod
eos auertere possit aut depri
mere . quippe: qui eterna ueri
tate pleni igne ardescūt in ex
tinguibilis charitatis . Tace
ant igitur carnales z aīales
homines descōrū statu disse
rere: qui non norunt nisi pri
uata gaudia diligere . De
munt z addūt pro sua īclina
tione: non prout placet eter
ne ueritati . In multis ē igno
rantia eorum maxime q̄ par
illuminati raro aliquē p̄fecta
dilectione spūali diligere no

zūt . Multi ad h' naturali af
fectu z humana amicitia ad
hos u' ad illos trahūtur: et
sic in inferiorib' se habēt ita
et de celestibus imaginātur
S; ē distantia incōperabilis
que in perfecti cogitāt z que
illuīati uiri per reuelatōnem
supernam speculantur . La
ue ergo fili de istis curiose
tractare que tuam sciam ex
cedunt: s; hoc magis satage
et intende ut uel minimus in
regno dei queas inueniri . Et
si quispiam sciret quis alio
sanctior esset uel maior habe
retur in regno celorum quid
ei hec noticia p̄desset nisi se
ex hac cognitionem coram
me hūiliaret: z in maiorem
nominis mei laudem exurge
ret . Multo acceptius deo fa
cit: qui de pctōrum suorum
magnitudine z uirtutū suarū
paruitate cogitat z q̄ longe a
scōrū p̄fectione distat: q̄ is q̄
de eorum maiortate uel par
uitate disputat . Melius est
scōs deuotis p̄cibus z lachri
mis exorare z eorum glorio
sa suffragia humili mente im
plorare: q̄ eorū secreta uana
inquisitiōē p̄scrutari . Illibe
ne z optime tentāt: si hoīes
scirēt tentari z uaniloquis

sua cōpescere. Non gloriatur
de proprijs meritis: quippe q
sibi nil bonitatis ascribunt:
s; totum mihi: qm̄ ipsis cum
cta ex infinita charitate mea
donauit. Tanto amore diuini
satis z gaudio super effluēti
replentur: ut nihil eis desit
glorie: nihil q̄ possit de esse
felicitatis. Oēs sc̄i quanto al
tiores in gloria tanto hūilio
res in seipsis z mihi uicinio
res z dilectiores existūt. Ide
oq̄ habes scriptum: qz mitte
bant coronas suas ante deū
et ceciderunt in facies suas
coram agno z adorauerunt
uiuentem in secula seculorū
Multi quidem querūt quis
maior sit in regno dei: q̄ igno
rāt an cum minimis erūt di
gni cōputari. Magnum ē uel
minimū esse in celo ubi oēs
magni sunt: quia oēs filij dei
uocabuntur z erūt. Minim⁹
erit in mille z peccator centū
annorū morietur. Cum enī
quererēt discipuli quis maior
eēt in regno celozū: tale audi
erunt responsū: Nisi cōuersi
fueritis z efficiamini sic pu
uli: non intrabitis in regnū
celozū. Quicūq; ergo humili
auerit se sic paruulus iste:
hic maior est in regno celozū

Ue eis qui cum paulis humili
liare se spōte dedignant: qm̄
humilis ianua regni celestis
eos nō admittet intrare. Ue
etia; diuitib⁹ qui habent hic
cōsolationes suas: qz paupi
bus intrātibus in regnū dei
ipsi stabūt foras euulantes.
Gaudete humiles z exultate
paupes: qz uestrum est re
gnum dei: sitamē in ueritate
ambulatis.

Quod omnis spes z fidu
cia in solo deo est figenda.

Cap. lxiii.

Domine que ē fiducia
mea quam i hac uita
habeo aut qd̄ maius solatiū
meum ex oībus apparētibus
sub celo. Nōne tu dñe deus
meus cui⁹ misericordie non
est numer⁹. Ubi mihi bñ fu
it sine te: aut qm̄ male cē po
tuit p̄te te. Malo paup esse
p̄pter te q̄ diues sine te. Eli
go poti⁹ tecum in terra pegrī
nari q̄ sine te celum posside
re. Ubi tu ibi celum: atq; ibi
mors z infern⁹ ubi tu nō es
Tu mihi i desiderio es: z iō
post te gemere z clamare et
exorare necesse est. In nullo
dentq; possum plene cōfideze
qui in necessitatibus auxilie
tur opportunis nisi in te solo

deus meo. Tu es spes mea et fiducia mea: tu consolator meus et fidelissimus in oib⁹. Oēs que sua sunt querūt: tu salutem meam et profectum meum; solūmodo pretendis et omnia ī bonum mihi auertis etiam uarijstētationibus et aduersitatibus exponas. hoc totum ad utilitatem meam ordinas: qui mille modis dilectos tuos pbare consueuisti. Tu q̄ probatioē non min⁹ diligere debes et laudari: quam si celestibus consolatiōibus merepleres. In te ergo dñe deus pono totam spem meā et refugium: in te oēm tribulationem et agustiam meam constituo: qz totū infirmū et instabile inuenio: quicqd extra te conspicio. Non .n. proderunt multi amici: neq̄ fortes auxiliarij adiuuare poterunt: neq̄ prudentes consiliarij rñsū utile dare: neque liber doctorum consolari. nec aliqua p̄ciosa substantia liberare: nec locus aliquis secret⁹ contutari si tu ipse nō assistas iuues: cōfortes: cōsoleris instruas: et custodias. Omnia namq̄ q̄ ad pacem uidentur eē et felicitatem habendam te absente nihil sūt: nihilq̄

felicitatis in ueritate cōferūt. Finis ergo oīum bonorum et altitudo uite et profunditas eloquiorū tu es et in te super omnia sperare fortissimū solacium seruoꝝ tuorum. Ad te sunt oculi mei: in te confido deus meus misericordiarum pater. Bñdic et scifica aiā meam benedictione celesti: ut fiat h̄itatio sancta tua et sedes eterne glorie tue: nihilq̄ in templo tue dignitatis inueniatur quod oculos tue maiestatis offendat. Secundū magnitudinem bonitatis tue et multitudinem miserationū tuarum respice in me et exaudi orōnem pauperis serui tui longe exultātis in regione vmbre mortis. Protege et p̄ sua animam seruuli tui inter tot discrimina uite corruptibilis: ac comitante grā tua dirige per uiam pacis ad patriam p̄petue claritatis.

Explicit liber tertius.

Incipit quartus.

Deuota exhortatio ad sacraz
corpis christi cōmunionē.
Uox christi.

Enite ad me oēs
¶ q̄ laboratis z one
rati estis z ego re
ficiā; vos dicit do
minus Panis quem ego da
bo caro mea est pro mūdi vi
ta. Accipite z comedite h̄ est
corpus meum q̄d pro vobis
tradef. hoc facite in meā cō
memorationem Qui mandu
cat carnem mea; z bibit me
um sanguine; : in me manet
z ego in illo. Verba que ego
locutus sum vobis spūs z vi
ta sunt.

Lum quāta reuerentia x̄p̄s
sit suscipiendus. Cap. i.
Hec sūt verba tua chri
ste veritas eterna: q̄
uis non vno tpe prolata nec
vno loco cōscripta. Quia er
go tua sunt verba gratantez
mibi z fideliter cūcta sunt ac
cipienda. Tua sunt z tu ea p
tulisti : z mea quoq; sunt qz
pro salute mea edidisti Libē
ter suscipio ea ex ore tuo ut
arti⁹ inserāt cordi meo. Ex
citant me verba tāte pietatis
plena dulcedinis z dilectōis
sed terrēt me delicta propria
z ad capienda tāta mysteria
me reuerberat impura cōsci
entia. Deuocat me dulcedo

verborum tuorum: sed one
rat me multitudo vitiorum
meorum. Jubes ut fiducialit
ter ad te accedam si tecu; ve
lum habere partem : ut imor
talitatis accipiam alimonā
si eternam cupiam obtinere
vitam z gl̄iam. Venite inq; ad
me omnes qui laboratis
z onerati estis z ego reficiā;
vos O dulce z amicabile uer
bum in aure pctōris: q̄ tu do
mine deus me⁹ egenū z pau
perem inuitas ad coionem
tui sanctissimi corporis. Sed
quis ego sum dñe ut ad te p̄
sumam accedere. Ecce celi
celorum te non capiunt: z tu
dicas: venite ad me omnes.
Quid sibi vult ista piissima
dignatio z tam amicebilis in
uitatio. Quō ausus ero veni
re q̄ nihil boni mihi conscius
sum. Unde possum p̄sumere
Quō te itroducam in domuz
meam: qui sepi⁹ offendi beni
gnissimam faciez tuam. Re
uerentur angeli z archāge
li: metuunt sc̄i z iusti: z tu di
cis venite ad me omnes. Ni
si tu domine hoc diceres q̄s
verum eē crederet: z nisi tu
iuberet: quis accedere atten
taret. Ecce noe vir iustus in
arche fabricā cetum annis

laboravit ut cum paucis sal
 uaret: et ego quomodo me
 potero vna hora preparare
 ut mundi fabricatorem cum
 reuerentia sumam. Moyses
 famulus tuus magnus et spe
 cialis amic⁹ tu⁹ archam ex li
 gnis imputribilib⁹ fecit: quam
 et mundissimo vestiuit auro
 ut tabulas legis in eis repo
 neret et ego putrida creatura
 audebo te conditorem legis
 ac vite datorum tam faci
 le suscipere. Salomon sa
 pientissimus regum isrl⁹ ma
 gnificum templum septe; an
 nis in laude; nominis tui edi
 ficauit: et octo diebus festu;
 dedicatiōis eius celebrauit:
 mille hostias pacificas obtu
 lit: et archam federis clango
 rebuccine et iubilo in locum
 sibi p^opatu; solēniter colloca
 uit: et ego infelix et paup⁹
 hōrum quō te in domum me
 am introduceas: q^o vix mediā
 expēdere deuote noui horam
 et vtiā uel semel digne fe
 re mediam. O mi deus quā
 tum illi ad placēdu; tibi age
 re studuerūt. heu q^o pusillus;
 est q^o ago: q^o breue expleo
 tempus cum me ad coicādū
 dispono: raro totus collect⁹
 rarissime ab omni distractio

ne purgatus. Et certe in tua
 salutari deitatis p^osentia nul
 la deberet occurrere indecēs
 cogitatio: nulla etiam occu
 pare creatura: q^o nō angelū
 sed angelorum dñm suscep
 turus sum hospitio. Est tam
 valde magna distantia inter
 archam federis cum suis re
 liquijs: et mundissimum cor
 pus tuum cum suis ineffabi
 libus virtutibus inter lega
 lia illa sacrificia futurorum
 p^ofiguratiua: et veram tui cor
 poris hostiam oīum antiquo
 rum sacrificioru; cōpletuā.
 Quare igit non magis ad tu
 am venerabilem inardescō
 presentiam: cur non matori
 me p^oparo sollicitudie ad tua
 scā sumēda: q^o illi antiq^o scī
 patriarche et prophete reges
 quoq; et p^oncipes eū; vnuer
 so ppl^o tantum deuotiōis de
 monstrarūt affectum erga
 cultum diuinu;. Saltauit de
 uotissimus rex dauid coram
 archa dei totis viribus: re
 colens beneficia olim indul
 ta patribus: fecit diuersi ge
 neris organa: psalmos edidit
 et cātari instituit: cum leticia
 cecinit: et ipse frequenter in
 cithara spūs scī afflatus grā
 docuit ppl^o isrl⁹ toto corbe

deum laudare et ore cōsono
dieb⁹ singulis benedicere et
predicare. Si tanta agebas
tūc deuotio ac diuine laudis
extitit recordatio coram ar-
cha testamenti: quanta nūc
mihi et omni pplo xpiano ha-
benda est reuerentia et deuo-
tio in p̄sentia sacramenti in
sumptiōe excellentissimi cor-
poris xp̄i. Currūt multi ad di-
uersa loca pro visitandis reli-
quijs scōrum et mirant̄ audi-
tis gestis eorum: ampla edifi-
cia templorum inspicunt et
osculant̄ sericis et auro inuo-
luta sacra ossa ip̄orum. Et ec-
ce tu p̄sens es hic apud me ī
altari deus meus scūs scōrū
creator oīum et dñs angelorū
Sepe in talib⁹ videndis ē cu-
riositas hoīum et nouitas in-
uisorū et modicus reportatus
emēdationis fructus: maxie
vbi ē tam leuis sine uera cō-
tritiōe discursus. hic autem
in sacramento altaris totus
p̄sens es deus meus hō xp̄s
ihs: vbi et copiosus percipitur
eterne salutis fructus quē-
eūq̄ fueris digne ac deuote
susceptus. Ad istud vero nō
trahit leuitas aliqua nec cu-
riositas aut sensualitas: sed
firma fides: deuota spes: et

sincera charitas. O inuisibilis
conditor mūdi deus q̄ mirabiliter
agis nobiscum: q̄
suauiter et gratiose cum elec-
tis tuis disponis: quibus te
metipsum ī sacramēto sumē-
dum pponis. hoc nāq̄ oēnt
itellectum supat: hoc specia-
liter deuotorum corda trahit
et accēdit affectum. Ipsi enī
veri fideles tui qui totam ui-
tam suam ad emēdationem
disponūt: ex hoc dignissimo
sacramento magnam deuotio-
nis grām et v̄tutis amores
frequēter recipiūt. O amur a-
bilis et abscondita grā sacra-
menti quam norūt tñ xp̄i fī-
deles: infideles aut̄ et peccatis
uientes expiri non p̄nt. In
hoc sacramento cōferit̄ spūs
lis grā et reparat̄ in aīa vir-
tus amiss̄: et p̄p̄cū d̄forma-
ta redit pulchritudo. Tanta
est aliqñ hec grā: ut ex plen̄
tu line collate deuotionis i. o
tñ mēs sed et debile corpus
vires sibi p̄stitas sentiat am-
pliores. Dolēdum tam̄ ualde
et miserādum super tepidita-
te et negligentia nostra q̄ nō
maiori affectu trahimur ad
xp̄um sumendum: i quo tota
spes saluādorū consistit et
meritum. Ipse. n. ē scificatio

nostra et redemptio: ipse con-
solatio viatorum et sanctorum
eterna fruitio. Dolendum ita-
que valde quod multi tam parum
hoc salutare mysterium ad-
tunt: quod celus letificat et mu-
ndum conseruat vniuersum.
heu eccitas et duricia cordis
humani: ita ineffabile donum
non magis attendere et ex quo-
tidiano vsu etiam ad inadu-
ertentiam defluere. Si. n. h. scilicet
sacramentum in vno
sacramentum celebraret loco et ab vno
sacerdote: quanto putas desi-
derio ad illum locum et tale
deus sacerdotem homines affice-
rent: ut diuina mysteria cele-
brare audiret. Nunc autem
multi facti sunt sacerdotes et
in multis locis offertur christus ut
tanto maior appareat: ita et di-
lectio dei ad hominem: quanto la-
tius est sacra communio diffusa
per orbem. Gratias tibi bone te-
sui patris eterne qui nos pau-
peres et exules dignatus es pre-
cioso corpore et sanguine tuo re-
ficere: et ad haec mysteria perci-
picnda etiam proprii oris tui
alloquio inuitare dicendo.
Venite ad me omnes qui la-
boratis et onerati estis et ego

reficiam uos.

Quod magna bonitas et
charitas dei in sacramentis
erhibet homini. Cap. ij.

Super bonitate tua et
magna misericordia
tua domine confusus accedo
eger ad saluatorem: esuriens
et sitiens ad fontem vite: ege-
nus ad regem celi: seruus ad
dominum: creatura ad crea-
torem: desolatus ad meum
patrem consolatorem. Sed vnde
mibi hoc ut venias ad me. Quis
ego sum ut prestes mihi te ipsum
Quo audet peccator coram te ap-
parere. Et quo tu dignaris
ad peccatores venire. Tu no-
sti seruum tuum et scis quod nihil
boni in se habet vnde hoc illi
prestes. Confiteor igitur vilitatem
meam: agnosco boni-
tatem tuam: laudo pietatem
et gratias ago propter humanam
charitatem. Propter tenet
ipsum. n. h. facis: non propter
mea merita: ut bonitas tua
mibi magis innotescat: cha-
ritas amplius ingerat: et hu-
militas perfectius commendat.
Quia ergo tibi hoc placet et
sic fieri iussisti: placet et mi-
hi dignatio tua: et vtinam
h. ij.

iniquitas mea non obfistat.
O dulcissime et benignissime
Ihu quanta tibi reuerentia et
gratiarum actio cum perpetua
laude pro susceptione sacri
corpis tui debetur cuius digni
tatem nullus hominum ex
plicare potens inuenitur. Sed
quid cogitabo in hac comu
nitione: in accessu ad dominum meum
quem debite uenerari nequeo
et tamen deuote suscipere deside
ro. Quid cogitabo melius et
salubrius nisi me ipsum tota
liter humiliando coram te
et tuam infinitam bonitatem
exultando supra me. Laudo
te deus meus et exalto in ete
rum. Despicio me et subijcio
tibi in profundum utilitatis
mee. Ecce tu sanctus sanctorum: et
ego sordes peccatorum et tu
inclinasti te ad me: qui non sum
dignus ad te respicere. Ecce
tu uenis ad me tu uis esse me
cum: tu in uitas ad conuiuium
tuum: tu mihi dare uis cele
stem cibum: et panem ange
lorum ad manducandum non
alium sane quam te ipsum panem
uiuum: qui de celo descendisti
et das uitam mundo. Ecce
unde dilectio procedit: qualis
dignatio illucescit: quamagne
gratum actiones et laudes tibi

phus debentur. O quam salu
tare et utile consilium tuum
cum istud instituit: quam suauem
et iocundum conuiuium cum te ip
sum in cibum donasti. O quam
admirabilis operatio tua domine
quam potens uirtus tua: quam
infallibilis ueritas tua. Dixi
sti. et facta sunt omnia: et
hoc factum est quod ipse ius
sisti. Mira res et fide digna
ac humanum uincens intel
lectum quod tu domine deus
meus uerus deus et homo sub
modica specie panis et uini in
teger contineris et sine con
sumptione a sumente mandu
caris. Tu domine uniuersorum
qui nullius habes indigen
tiam: noluisti per sacramen
tum tuum habitare in nobis
conserua cor meum et corpus
meum immaculatum: ut leta
et pura conscientia sepius ua
leam tua celebrare mysteria
et ad meam perpetuam acci
pere salutem: quam ad tuum pre
cipue honorem et memoriale
phenesaxisti et instituisti. Leta
re anima mea et gratias age deo pro
nobilis muerere et solatio singu
lari in hac lachrymarum ualle
tibi relicto. Nam quotiens
hoc misterium recolis et christi
corpus accipis: totiens iue

redēptionis opus agis: et par
ticeps oīum meritorum chri
sti efficieris. Caritas etenim
christi nūq̄ minuitur: et ma
gnitudo propitiationis eius
nūquam exhauritur. Ideo
noua sp̄s mentis renouatione
ad hoc disponere te debes et
magnum salutis mysterium
attēta cōsideratione pensare
Ita magnum nouum et iocū
dum tibi videri debet cui; ce
lebras aut missam audis ac
si eodem die christus primū
in vterum virginis descēdēs
homo factus esset: aut i cru
ce pendens pro salute homi
num pateret̄ et moreretur.

Quod utile sit sepe cōmu
nicare. Cap. iij.

Ecce ego venio ad te
domine ut bene mihi
sic ex munere tuo et leni
ter in cōuiuio scō tuo qđ pa
raisti in dulcedine tua paupi
deus. Ecce in te ē totum qđ
desiderare possum et debeo:
tu salus mea et redemptio:
spes et fortitudo: decus et glo
ria Letifica ergo hodie aīam
sui tui qm̄ ad te dñe ihu ani
mam meam; leuauī. Desidero
te nūc deuote ac reuerenter
suscipe: cupio te in domum

meam introducere: q̄ten⁹ cui;
zachēo merear a te benedici
ac iter filios abrahe compu
tari. Aīa mea corpus tuum
cōcupiscit: cor meum tecum
vniri desiderat Tradete mi
hi et sufficit. Nam preter te
nulla cōsolatio valet: sine te
esse nequeo: et sine visitatio
ne tua viuere non ualeo. Jō
q̄ oportet me frequenter ad
te accedere et in remedium
salutis mee recipere ne forte d̄
ficiam in via si fuero celesti
fraudat⁹ alimonia. Sic. n. tu
misericordissime ihu p̄dicās
ppl̄is et varios curās languo
res aliqui dixisti. Nolo eos ie
iunos dimittere in domum
sua; ne deficient in uia. Age
igitur h̄ mō mecum q̄ te pro
fidelium cōsolatōne in sacra
mento reliquisti. Tu es. n.
suauis refectio aīe: et qui te
digne manducauerit parti
ceps et heres erit eterne glo
rie Necessarium quidem mi
hi ē qui tā sepe laboro et pec
co: ta; cito torpesco et deficio
ut per frequentes orōnes et
cōfessiones et sacra; tui corpo
ris perceptione; me reuocē
mundē et accēdā ne forte diu
tius abstinendo a sancto pro
posito defluā; . Proni. n. sūt

sensus hominis ad malum
ab adolescētia sua : z nisi suc-
currat diuina medicina: labi-
tur hō mor ad peiora. Retra-
hit ergo scā cōmunio a malo
z cōfortat in bono Si. n. mō
tā sepe negligēs sū z tepid⁹
quā cōmunicō aut celebriō qd
fieret si medelam non sume-
rem z tā grande iuuamē non
quererem. Et licz oī die non
sim aptus nec ad celebrandū
bene dispositus: dabo tū ope-
ram congruis tēpibus dīna
percipere mysteria ac tante
grē participem me exhibere
Nā hec est una principalis
fidelē aīe consolatio q̄ diu pe-
grinatur a te īmortali corpe
ut sit sepius memor dei sui:
dilectum suū deuota suscipi-
at mente. Omira circa nos
tue pietatis dignatō q̄ tu dñe
de⁹ creator z viuificatō oīū;
spirituum ad pauperculam
dignaris uenire aīam z cum
tota deitate tua ac hūanitate
eius impiguare esuriē. O fe-
lix mēs z btā aīa que te dñm
deum suum meretur deuote
suscipere z in tua susceptioē
spiritali gaudio repleti. O q̄
magnum suscipit dñs; q̄ dile-
ctum inducit hospitem: quā
iocundum recipit socium: q̄

fidelem acceptat amicum: q̄
speciosum z nobilem āplecti-
tur spōsum: pre oībus dilec-
tis z super oīa desiderabilia
amāduz. Sileant a facie tua
dulcissime dilecte me⁹ celuz
z terra z oīs ornat⁹ eorum:
quā quicquid laudis habent ac
decoris ex dignatione tue est
largitatis: nec ad decorē tui
perueniēt nominis: cuius sa-
piētie nō est numer⁹.

Quod multo bona prestat
tuz deuote cōmunicatib⁹.

Cap. iij.

Domine de⁹ me⁹ preue-
ni suum tuum in bñ
dictioib⁹ dulcedinis tue ut
ad tuum magnificum sacra-
mentum digne ac deuote me-
rear accedere. Excita cor me-
um in te: z a graui torpore
exue me. Visita me in saluta-
rituo ad gustandum in spū tu-
am suauitatez: q̄ in hoc sacra-
mento tā p̄ in fonte plenarie
latet Illuīa quoq; oculos me-
os ad ituedum tātum myste-
rium: z ad credēdū illud ī du-
bitata fide me roborā. Est. n.
opatio tua nō humana potē-
tia: tua sacra institutio non
hoīs adinuēto. Nō. n. ad hec

capienda et intelligenda aliquis idoneus per se reperit quam angelicam etiam subtilitatem transcendit. Quid ergo ego petor indignus terra et cinis de tam alto sacro secreto potero investigare et capere. Domine in simplicitate cordis: in bona firma fide et in tua iussione ad te cum spe et reuerentia accedo: et vere credo quod tu presens es hic in sacramento deo et non. Vis ergo ut te suscipiam et me ipsum tibi in charitate uniam. Unam tuam precor clementiam et spem ad hoc in proleto mihi donari gratiam ut totus in te liquefiam et amore persuam: atque de nulla aliena consolatione amplius me iterum mutam. Est enim hoc altissimum et dignissimum sacramentum salutis anime et corporis: medicina omnis spiritualis languoris in quo vitia mea curantur: passionum frenantur: tentationes vincuntur ac minuuntur gratia maior infunditur: virtus incepta augeatur: firmatur fides: spes roboratur: et charitas ignescit ac dilatatur. Multa namque bona largitur eis et adhuc sepe largitur in sacramento dilectis tuis devote concipientibus deus meus susceptor anime mee: repator in

firmis huius et totius doctor consolationis interne. Nam multa ipsis consolationem adversus varias tribulationes infundis et de uno deiectionis proprie ad spem tue protectionis erigis atque noua quadam gratia eos intus recreas et illustras: ut qui anxii primum et sine affectione se ante communionem senserant: postea relecti cibo potuque celesti in melius se mutatos inueniant. Quod idcirco cum electis tuis ita dispensanter agis ut veraciter agnoscant et patienter expiant quod nihil ex semetipsis habeant et quid bonitatis ac gratie ex te consequantur: quia ex semetipsis frigidissimi ac infirmi: ex te autem ferventes alacres et devoti esse merentur. Quis enim ad fontem suavitatis humiliter accedens non modicum suavitatis inde reportat. Aut quis iuxta ignem copiosum stans non parum caloris inde percipit. Et tu fons es semper plenus et superabundans ignis iugiter ardens et nunquam deficiens. Unde si mihi non licet haurire de plenitudine fontis nec usque ad satietatem potare: apponam

b. iij.

in os meum ad foramen cele-
stis fistule ut saltē inde guttu-
lā modicā capiā ad refocillā-
dam sitim meam ut nō peni-
tē exarescā. Et si needū totū
celestis et tam ignitū ut sera-
phim et eberubin esse possū;
conabor tū deuotiōi insistere
et cor meum ppare ut ul' mo-
dicam dñi incēdij flāmā ex
humili sumptione viuifici sa-
cramenti conquirā. Quicquid
autē mihi deest bone ibi sal-
uator scissime: tu p me sup-
ple benigne ac gratiose: qui
omnes ad te dignatus es vo-
care dicēs. Venite ad me oēs
q laboratis et onerati estis et
ego reficiam vos. Ego qdem
laboro in sudore vultus mei
dolore cordis torqueor: pctis
oneror: tērationib' ingetor:
multis malis passionibus i-
plicor et p'mor: et non ē q adiu-
uet: non ē q liberet et saluum
faciat nisi tu dñe deus salua-
tor me' cui cōmitto me et oīa
mea ut me custodias et pdu-
cas in vitā eternam. Susci-
pe me in laude; et gl'ia; noīs
sui q corpus tuū; et sanguinē
in cibū et potū; mihi parasti.
Presta dñe de' salutaris me-
us: ut cum frequētatiōe my-
sterij tui crescat mee deuotō

nis affectus.

De dignitate sacramenti et
statu sacerdotali. Cap. v

Sed haberes angelicam
puritatem et sci iohis
baptiste scitatem: nō esses di-
gnus hoc sacramentum acci-
pere nec tractare. Nō. n. hoc
meritis debetur hoīū; q hō
consecret et tractet xpī sacra-
mentum et sumat in cibum pa-
nem āgelorū; . Brāde myste-
riū; et magna dignitas sacer-
dotum: quibus datum ē qd
angelis nō est cōcessum. So-
li nāq sacerdotes in eccl'ia
rite ordinati potestatem ha-
bent celebrādi et corpus xpī
cōsecrandi. Sacerdos qdem
minister est dei vtens verbo
dei per iussionem et institutio-
nem dei. Deus autem ibi pri-
cipalis est auctor et inuisibil'
opator cui subest omne quod
voluerit: et paret omne quod
iusserit. Plus ergo credere
debes deo omnipotenti i hoc
excellētissimo sacramento q
proprio sensui aut alicui si-
gno uisibili. Ideoq cum timo-
re et reuerentia ad hoc opus
ē accedendū. Attēdetur et
uide cuius ministerium tibi
traditū est per impositionem

manus episcopi. Ecce sacerdos factus es et ad celebrandum consecratus: uide nunc ut fideliter et deuote in suo tpe deo sacrificium offeras et teipsum irrephensibilem exhibeas. Non alleuisti onus tuum: sed artiori ta alligatus es uinculo discipline: et ad maiorem teneris pfectionem scitatis. Sacerdos omnibus virtutibus debet esse ornatus: et alijs bone uite exemplum prebere. Eius conuersatio non cum popularibus et coibus hominum; uis: sed cum angelis in celo aut cum perfectis uiris in terra. Sacerdos sacris uestibus induit christi uices gerit: ut deum pro se et pro omni populo suppliciter et humiliter roget. Habet namque ante se et retro dominice crucis signum ad memorandam iugiter christi passionem. Ante se crucem in cassula prostrat ut christi uestigia diligentur inspiciat et sequi feruentur studeat. post se crucem signatus est ut ad uersa quae libet illat ab alij clementer pro deo toleret. Ante se crucem gerit ut propria peccata lugeat post se: ut aliorum etiam commissam per compassionem debeat: et se medium inter deum

et peccatorem constitutum esse sciat: nec ab oratione nec ab oblatione sancta torpescat: donec gratiam et misericordiam impetrare mereatur. Quando sacerdos celebrat: deum honorat: angelos letificat: ecclesiam edificat: uiuos adiuuat: defunctis requiem prestat et sese omnium bonorum participem efficit.

Interrogatio de exercitiis ante coionem. Cap. vi.

Quia tua dignitate domine et meam utilitate; pressor: valde contremisco et in me ipso confundor. Si enim non accedo: vitam fugio: et si indigne me ingessero offensam incurro. Quid ergo faciam deus meus auxiliator meus et consiliator in necessitatibus. Tu doce me viam rectam proponere breue aliquod exercitium sacre communioni congruum. Utile est enim scire qualiter scilicet deuote ac reuerenter tibi preparare debeam cor meum ad recipiendum salubriter tuum sacramentum seu etiam celebrandum tam magnam et diuinum sacrificium.

De discussione proprie conscientie et emendationis proposito. L. viij.

Super oia cum summa
humilitate cordis et
supplici reuerentia: cum ple-
na fide et pia intentione hono-
ris dei ad hoc sacramentum
celebrandum tractandum et su-
mendum oportet; dei accedens
sacerdotem. Diligenter exami-
na conscientiam tuam et pro posse
tuo vera contritione et humili con-
fessione eas; nuda et clarifica
ita ut nil graue habeas aut
scias quod te remordeat et libe-
rum accessum impediatur. habe-
as displicentiam omnium peccatorum
tuorum in generali et pro quo-
tidianis excessibus magis in
speciali dolere et gemere. Et
si tempus patitur: deo in secre-
to cordis cunctas confiteri pas-
sionum tuarum miseriae. In-
gemisce et dolo quod adhuc ita car-
nalis sis et mundanus: tam imor-
tificatus a passionibus: tam plenius
concupiscentiarum motibus: tam
incustoditus in sensibus ex-
terioribus: tam sepe multis
vanis fantasias implicatus:
tam multum inclinatus ad
exteriora: tam negligens ad in-
teriora: tam leuis ad risum et
dissolutionem: tam durus ad
seipsum et compunctionem: tam
promptus ad laxiora et carnis
comoda: tam segnis ad rigorem;

et feruorem: tam curiosus ad
noua audienda et pulchra in-
tuenda: tam remissus ad humili-
lia et abiecta amplectenda:
tam cupidus ad multa habenda
et tam parcus ad dandum tam
tenax ad retinendum: tam inco-
sideratus in loquendo: tam in-
continentis ad tacendum: tam inco-
positus in moribus: tam impor-
tunus in actibus: tam effusus sup-
cibus: tam surdus ad dei verbum;
tam velox ad gressum: tam tardus ad
laborem: tam vigilans ad fabu-
las: tam somnolentus ad vigilias
sacras: tam festinus ad finem: tam
vagus ad attendendum: tam negli-
gens in horis persolvendis: tam te-
pidus in celebrando: tam aridus in
coicando: tam cito distractus:
tam raro tibi bene collectus: tam
subito commotus ad iram: tam fa-
cilis ad alterius displicentiam:
tam prius ad iudicandum tam
rigidus ad arguendum: tam leuis
ad prospera: tam debilis in aduer-
sis: tam sepe multa bona propo-
nens et modicum ad effectum
pducens: his et alijs defectibus
tuis cum dolore et magna dis-
plicentia proprie infirmitatis
confessis ac deploratis firmum
statue propositum spe emendandi
vitam tuam et in melius
proficiendi. Deinde cum ple-

ad bene
confiten-
dum -

na resignatione & integra voluntate offer teipsum in honorem nominis mei in ara cordis tui holocaustum perpetuum corpus tuum scilicet & animam mihi fideliter committendo: quatenus sic digne merearis ad offerendum deo sacrificium accedere & sacramentum corporis mei salubriter suscipere. Non est enim oblatio dignior & satisfactio maior pro peccatis diluendis quam se ipsum pure & integre cum oblatione corporis christi in missa & in comunione deo offerre. Si homo fecerit quod in se est & uere penitentia erit quotienscumque prouenerit & gratia ad me accesserit: uiuo ego dicit dominus: quia nolo mortem peccatoris sed magis ut conuertatur & uiuat: quoniam peccatorum suorum non recordabor amplius sed cuncta sibi indulta erunt.

De oblatione christi in cruce & propria resignatione.

Cap. viij.

Sicut ego meipsum expandis in cruce manibus & in illo corpore pro peccatis tuis deo patri sponte obtuli ita ut nihil in me remaneret quod totum in sacrificium diuine placationis transierit: ita de-

bes & tu teipsum mihi uoluntarie in oblationem puram & sanctam quotidie in missa cum omnibus uiribus & affectibus tuis quanto intinuis uales offerre. Quid magis a te requiro quam ut te studeas mihi ex integro resignare. Quicquid pro teipsum das nihil curo: quia non quero datum tuum sed te. Sic non sufficeret tibi omnibus habitis preter me: ita nec mihi placere poterit quicquid dederis te non oblato. Offer te mihi & date totum pro deo & erit accepta oblatio. Ecce ego me totum obtuli patri pro te: dedi etiam totum corpus meum & sanguinem in cibum ut totus tuus essem & tu meus permaneres. Si autem in teipso steteris nec sponte te ad uoluntatem meam obtuleris: non est plena oblatio nec integra erit inter nos unio. Quia omnia opera tua precedere debent spontanea tui ipsius in manus dei oblatio si libertatem sequi uis & gratiam. Quia tam pauci illuminati & liberi inter efficiuntur quia seipsum ex toto abnegare nesciunt. Est firma sententia mea nisi quis renunciauerit omnibus non potest me esse discipulum tuum ergo si

optas meus esse discipulus:
offer te ipsum mihi cum omnibus
affectibus tuis.

Quod nos et omnia nostra
deo debemus offerre et pro
omnibus orare. Cap. ix.

Domine omnia tua sunt que in
celo sunt et in terra. De
si iero me ipsum tibi in sponta
nea oblatione offerre et tuus
perpetue permanere Domine in sim
plicitate cordis mei offero me
ipsum tibi hodie in suum semper
ternum: in obsequium et sacrificium
laudis perpetue. Suscipe me
cum hac sancta oblatione tui precio
si corporis quam tibi hodie in pre
sentia angelorum invisibiliter
assistentium offero: ut sit pro
me et cuncto populo tuo in salutem.
Domine offero tibi omnia peccata et de
licta mea que commisi coram te
et sanctis angelis tuis a die que primam
peccare potuit usque ad diem
hanc super placibili altari tuo
ut tu omnia pariter incendas et con
buras igne charitatis tue: et
deleas universas maculas
peccatorum meorum: et consciam
meam ab omni delicto emundes:
et restituas mihi gratiam tuam
quam peccando amisi: omnia mihi
plene indulgendo et osculum
pacis me miseretur dicit et assu
me lo. Quid possum agere pro

peccatis meis nisi humiliter ea confi
tendo et lamentando et tuam pro
pitiacionem incessanter depre
cando. De precor te exaudi me pro
pitius ubi esto coram te de
meus Omnia peccata mea mihi
maxime displicent. Nolo ea un
quam amplius perpetrare sed pro eis do
leo et dolebo quam diu vixero: pa
tus penitentiam agere et pro posse
satisfacere. Dimitte mihi de
us dimitte mihi peccata mea pro
nomen sanctum tuum salva animam
meam quam precioso sanguine
tuo redemisti. Ecce committo
me misericordie tue: resigno
me in manibus tuis: age mecum
secundum bonitatem tuam non secundum
meam malitiam et iniquitatem
Offero etiam tibi omnia bona
mea queuis valde pauca et im
perfecta ut tu ea emendes et sancti
fices ut ea grata habeas et
accepta tibi facias et spera ad me
liora trahas: nec non ad beatum et
laudabilem finem me perducas. Ofte
ro quoque tibi omnia desideria de
uorum: necessitates parentum:
amorem fratrum sororum omniumque cha
rorum meorum et eorum que mihi et ali
is propter amorem tuum bene fecerunt
et orationes et missas pro se suis
que omnibus dici a me desiderave
runt et petierunt sive in carne

ad h[oc] viu[er]e: sine iam seculo de
 functis int[er]: ut omnes sibi au
 xilium gr[ati]e tue op[er]e solatiōis
 protectionem a piculis: libe
 ratōnem a penis aduenire se
 tiat: et ut ab oib[us] malis exep[er]ti
 p[er] te tibi magnificas letiper
 soluāt. Offero etiam tibi pre
 ces et hostias placationis pro
 illis sp[irit]ualiter q[ui] me in aliquo
 leserūt: strustauerūt aut vi
 tuperauerūt: uel aliquod dānū
 uel grauamē intulerunt pro
 bis quos oib[us] quos aliquid cō
 tristauit: cōturbauit: grauauit
 et scādali; auit: v[er]bis factis: sci
 enter et ignorāter: ut nob[is] oib[us]
 bus p[er]ter indulgeas pctā no
 stra et mutuas offensiones.
 Aufer d[omi]ne a cordibus n[ost]ris
 oēm suspicionem: indignatio
 nem iram: et d[omi]neceptationem
 et quicquid p[otes]t charitatem le
 dere et fr[ater]nā dilectionem
 minuere: Misere n[ost]re
 d[omi]ne misericordiam tuā; poscē
 tibus: da gr[ati]am idigētibus. et
 fac nos tales existere ut sim[us]
 digni gr[ati]a tua p[er]frui et ad vitā
 proficiam[us] eternā. Amē.

Quod sacra cōiō de facili
 nō est reliquenda. Ca. x.

Requēter recurrēdū
 ē ad fontē gr[ati]e et d[omi]ne

miseri cordie: ad fontē; boni
 tatis et totius puritatis quare
 nō a passionibus tuis et vitijs
 curari ualeas et extra uniuersas
 t[em]ptationes et fallacias dia
 boli fortior atq[ue] vigilatior ef
 fici merearis. Inimic[us] sciēs
 fructum et remedium maxi
 mum in sacra cōiōne positus
 oimō et occasiōe n[ost]ri fideles
 et deuotos quātum preualet
 retrahere et impedire. Cum
 .n. qdā sacre cōiōni se aptat
 disponit p[er]iores sathāne im
 missiōes patiūt. Ipse .n. ne
 quā sp[irit]us ut in Job scribitur
 uenititer filios dei ut solita
 ei[us] nequitia p[er]turbet aut timē
 dos nimium reddat et p[ro]p[ter]
 eos quatenus affectū eor[um] mi
 nuat ul' fidē ipugnan[do] aufe
 rat: si forte aut oio cōiōnē re
 liquāt aut cū tēpore accedat
 s[ed] nō est q[ui]s curādū de v[er]su
 tijs et fantas[i]js illi[us] q[ui]libet
 turpib[us] et horridis s[ed] cuncta sa
 tana[m] in caput eiu[us] se retor
 quēda. Cōtenēd[us] e[st] miser et d[omi]n
 ridend[us] nec p[ro]p[ter] insult[us] eiu[us]
 et cōmotiōes q[ui]s suscitāt sacra
 ē omittēda cōiō. Sepe et ipe
 dit nimia sollicitudo p[ro] deu
 tione habenda et anxietas q[ui]da
 dā d[omi]ne fessioe faciēda. Age s[ed]
 filiū sapiētū et d[omi]ne pone ante
 h[ab] . et
 anxietat[em]
 h[ab] .

Job. 8.

nota

Nimiam
 sollicitu
 da pas
 deuot.
 da
 hab. et
 anxietat[em]
 h[ab].

taliter et scrupulosi: quia gratia dei
impedit et devotionem mentis de-
struit. Propter aliquam parvam
tribulationem uel grauitatem: sa-
cramentum dimittas conuenienter: sed ueniam
de cetero confiteri et omnes offensiones
alijs libenter indulgere. Si uero tu
aliquem offendisti: ueniam humiliter
precare et deus libenter indulgebunt tibi.
Quid prodest diu tardare con-
fessionem aut sacra differre con-
uenienter. Ex purga te cum primis:
expue uelociter uenenam: si scias
accipere remedium: et setes melius
usque si diu distuleris. Si ho-
milia propter istud dimittis: cras
fortis illud magis conuenienter:
et sic diu possessa conuenienter impedi-
ri et magis ineptius fieri. Quamto
ergo citius uales a presenti
grauitate et inertia te excuti-
as quia nihil importat diu an-
xiari: diu cum turbatione transi-
sire et ob quotidiana obstacu-
la se a diuina sequestrare imo-
plurimum nocet diu conuenienter pro-
telare: nam et graue torpore con-
suevit inducere. Prohibet dolores
quidam tepidi et dissoluti mores
conuenienter libenter accipiunt et con-
uenienter sacramentum ideo differre cu-
piunt ne ad maiorem sui custodi-
am se dare teneant. Heu quam
modicam charitatem et debilem de-
uotionem habent qui sacramentum con-

uenienter tam facilliter postponunt.
Quam felix ille et deo acceptus
habetur qui sic uiuit et tali
puritate conscientiam suam cu-
stodit ut etiam omni die communicari
paratus et bene affectatus esset
si ei licere et sine nota agere
posset. Si quis iter dum absti-
nerit humilitatis gratia aut legi-
tima impediente causa: laudandus est
de reuerentia. Si autem torpor
obrepserit se ipsum excitare
debet et facere quod in se est et
dominus adierit desiderio suo pro
bona uoluntate quam spiritualiter
respicit. Cum uero legitime
impeditus est: habet spiritum bonam
uoluntatem et piam intentionem
communicandi: et sic non carebit
fructu sacramenti. Potentius
quolibet deudus omni die et omni
hora ad spirituales christi conuenienter
salubriter et sine prohibitione
accedere: et in certis diebus
et statuto tempore corporis sui in edep-
toris cum affectuosa reuerentia
sacramentaliter debet sus-
cipere et magis laudem dei et
honorem preterdere quam suam
consolationem querere. Nam
totiens mystice comunicat et inuisi-
biliter reficit quotiens in-
carnationis christi mysterium
passionemque deuoter recolit et
in amore eius accenditur:

Qui aliter se non preparat
 nisi iustate festo uel cōsuetudi
 ne compellente: sepius impa
 rat⁹ erit: Beatus quē dñs
 i hō dcaustum offert quotiēs
 celebrat aut cōmunicat. Nō
 sis in celebrando nimis pli
 xus aut festinus sed serua bō
 num cōmunem modum cui
 quibus uis. Non debes ali
 is generare molestiam z tedi
 um: s; cōmunē serua uia vni
 m. horū institutionem z poti
 us aliorum seruire utilitati
 quam proprie deuotioni uel
 affectui.

Quo i corpus xpi z sacra scri
 ptura maxie sunt aie fideli ne
 cessaria. Cap. xi.

O Dulcissime dñe ihu
 quāta ē dulcedo deu
 te aie tecū epulantis in cōui
 uio tuo ubi ei non alius cib⁹
 man. lucadus pponit nisi tu
 unicus dilectus eius super
 oia desideria cordis eius de
 siderabilis. Et mihi quidem
 dulce foret in presentia tua ex
 trimo affectu lachrymas fun
 dere: z cum pia magdalena
 pedes tuos lachrymis i riga
 re. Sed ubi est hec deuotio
 ubi lachrymarum scārum
 copiosa effusio. Lerte in cōs

pectu tuo z scōrū angelorū
 tuorū totū cor meum ardere
 deberet z ex gaudio flere. ha
 beo enim te in sacramentis
 uere presentem: quāuis aliena
 specie occultatum. Nā in pro
 pria z diuina claritate te cōs
 picere oculi mei ferre nō pos
 sent: sed nec totus mundus
 in fulgore glie maiestatis
 tue subsisteret. In hoc ergo
 i nbecillitati mee cōsulis q
 te sub sacramento ab scōdis
 habeo uere z adoro quē an
 geli adorant in celo: sed ego
 adhuc interim in fide: illi autē
 in specie z sine uelamine. Me
 oportet contētum esse i lumi
 ne uere fidei z in ea ambula
 re donec aspiret dies eterne
 claritatis z umbre figurarū
 inclinentur. Cū autē uenerit
 quod perfectus est: cessabit
 vsus sacramentorum: quā
 beati in gloria celesti non
 egent medicamie sacramen
 tali: gaudent enim sine fi
 ne in presentia dei: facie
 ad faciem gloriam eius spe
 culantes z de claritate in
 claritatem abyssalis deitatis
 deitatis trans: ornari gustās
 uerbum dei carnem factum
 sicut fuit ab initio et manet i
 eternum. Memor horum

mirabilium graue mihi sit
tedius; etiam quodlibet spūa
le solatium: qz q̄d̄m dñi me
um aperte ī sua gl̄ia non ui
deo: pro nihilo duco oē quod
in mūdo cōspicio z audio Te
stis es tu mihi deus q̄ nulla
potest me res cōsolari: nulla
creatura quietare nisi tu de
us meus: quem desideo etez
naliter cōtemplari Sed non
est hoc possibile durante me
ī hac mortalitate. Ideo opoz
tet ut me ponam ad magna;
patiētiam: z me ipsum in oī
desiderio tibi submitta; Nā
z sci tui dñe q̄tecum iam in
in regno celozum exultant: ī
fide z patientia magna dum
viuerent aduētum gl̄ie tue
expectabant. Quod illi credi
derūt ego credo: quod illi spe
rauerunt ego spero: quo illi
puenerūt per gr̄am tuā; me
uenturum confido. Ambu
labo interī in fide exemplis
cōfortatus scōru; habeo et
libros scōs pro solatō z vite
speculo: atq̄ super hec oīa
sanctissimum corpus tuum
pro singulari remedio z re
fugio Duo nāq̄ mihi necessa
ria p̄maxime sentio in hac vi
ta: sine quibus mihi īportabi
lis foret ista miserabilis uita

In carcere corporis huius de
tētus duobus mē egere fate
or: cibo sc̄z z lumine Dedisti
itaq̄ mihi infirmo sacru; cor
pus tuum ad refectionē mē
tis z corpte: z posuisti lucer
nam pedibus meis uerbum
tuum. sine his duobus bene
viuere non possem. nam uer
bum dei lux aīe mee z sacra
mētum tuū; panis uite. hec
possunt etiam dici mēse due
hinc z inde ī gazophylatio sa
cre eccl̄ie posite. Una mēsa
est sacri altaris habēs panē
sanctum id est corpus xp̄i p̄
ciosisum. Altera est diuine le
gis cōtinēs doctrinam scām
crudiens fidem rectam z fir
miter vsq̄ ad interiora vela
minis ubi sunt scā scōrum p̄
ducens. Gr̄as tibi dñe iesu
lux lucis eterne pro doctrine
sacre mensa quā nobis p̄ ser
uos tuos p̄phas z ap̄los ali
osq̄ doctores ministrasti.
Gr̄as tibi creator z redemp
tor hoīum q̄ ad declarādā
toti mūdo charitatem tuam
cenam parasti magnam: ī q̄
nō agnū typicū s; tuū; sc̄issi
mum corpus z sanguinem p̄
posuisti manducādum: letifi
cans omnes fideles cōuiuio
sacro z calice inebriās salu

Liboi 7.

tari: in quo sunt omnes delitiae paradisi: et epulantur nobiscum angeli sancti: sed suauitate feliciori. O quam magnum et honorabile est officium sacerdotum quibus datum est dominus maiestatis uerbis sacris consecrare: labijs benedicere manibus tenere: ore proprio sumere: et ceteris ministrare. O quam munde debet esse manus ille: quam purum os: quam sanctum corpus: quam immaculatum erit cor sacerdotis: ad quem totiens ingreditur auctor puritatis. Ex ore sacerdotis nihil nisi sanctum nihil nisi honestum et utile procedere debet uerbum qui tam sepe christi accipit sacramentum. Oculi eius simplices et pudici: qui christi corpus solent intueri. Manus pure et in celum eleuate quam creatores celi et terre solent tractare. Sacerdotibus spiritualiter in lege dicitur. Sancti estote quoniam ego factus sum dominus deus uester. Adiuuet nos gratia tua omnipotens deus: ut qui officium sacerdotale suscepimus digne ac deuote tibi in omni puritate et conscientia bona famulari valeamus. Et si non possumus in tanta innocentia uite conuersari ut debemus: concede nobis

tamen digne flere mala que gessimus ut in spiritu humilitatis ac bone uoluntatis proposito tibi feruentius de cetero deseruire valeamus.

Quod magna diligentia se debeat communicaturus christo preparare. Cap. xij.

Quo sum puritatis amator et dator omnis sanctitatis. Ego cor purum quero: et ibi est locus requietionis mee. Para mihi cenaculum grande stratum: et faciam apud te pascha cum discipulis meis. Si uis ueniam ad te et apud te maneam: expurga uetus fermentum et munda cordis tui habitaculum. Exclude totum seculum et omnem uitiorum tumultum sede tanquam passer solitarius intecto et cogita excessus tuos in amaritudine anime tue. Dominus namque amans suo dilecto amatori optimum et pulcherimum preparat locum quia in hoc cognoscitur affectus susipientis dilectum. Scito tamen te non posse satisfacere huic preparationi ex merito tue actionis etiam si per integrum annum te preparares et nihil aliud in mente haberes. Sed ex sola pietate

z grā mea permittis ad mē
fam meam accedere: ac si mē
dicus ad prandium uocaret
diuitis: z ille nihil aliud ha
beat ad retribuendum bñfi
cij eius nisi se humiliando z
regratiando. Fac quod in te
est z diligenter facito non ex
consuetudine non ex ne
cessitate: sed cum timore z
reuerentia z affectu accipe
corpus dilecti dñi tui dignan
tis ad te uenire. Ego sum q
uocauit: ego iussi fieri: ego
supplebo quod tibi de est: ue
ni z suscipe me. Cum grām d
uotionibus tribuo: grās age
deo tuo: non quia dignus es
sed quia tui miserus sum.
Si non habes sed magis ari
dum te sentis: insiste orōni:
ingemisce z pulsa: nec desi
stas donec merearis micam
aut guttam grē salutaris ac
cipere. Tu mei indiges non
ego tui indigeo. Nec tu me scī
ficare z meliorare uenis. Tu
uenis ut ex me scīficeris et
mibi uniaris ut meam grās
recipias z de nouo ad emēda
tionem accendaris. Noli ne
gligere hāc grām: sp prepara
cum oī diligentia cor tuum z
introduc ad te dilectum tuū.
oportet at ut non solum te

ppes ad deuotionem an cois
nem: s; ut et te sollicite con
serues in ea post sacramentē
pceptionem. Nec mīoz custo
dia post exigitur q̄ deuota p̄
pacio prius: nam bona post
modum custodia optia iterū
ē preparatio ad maiorem grās
z sequēdam. Ex eo quippe val
de indisposit⁹ q̄ reddidit si sta
tim fuerit nimis effus⁹ ad ex
teriora solatia. Laue a multi
logo: mane in secreto z frue
re deo tuo. Ip̄um enim hēs
quem totus mūd⁹ tibi aufer
re nō pōt. Ego sum cui te to
tum dare debes: ita ut iam ul
tra n̄ i te s; i me absq̄ oī solli
citudine uiuas.

Quod toto corde aīa deuo
ta christi vntone; in sacra
mento affectare debet.

Cap. xiiij.

Quis mihi det dñe ut i
ueniam te solum et
aperiam tibi totum cor meū;
z fruam te sicut desiderat aīa
mea: z iam me nemo despiciat
nec vlla creatura me mo
ueat uel respiciat: sed tu sol⁹
mihi loquaris z ego tibi: sic
solet dilectus ad dilectum lo
qui: z amicus cum amico cō
uiuari. hoc oro: hoc desidero
ut tibi totus uniar z cor meū

ab omnibus creatis reb⁹ ab
strahā: magisq³ p³ sacram cō
munionem ac frequētem ce
lebratione; celestia z eterna
sapere discā Ab dñe deus qñ
ero tecum totus vnitus z ab
solt⁹: meisq³ totaliter oblit⁹:
Tu in me z ego ite: z sic nos
pariter in vnum manere cō
cede. Vere tu es dilectus me
us electus ex milib⁹ i quo cō
placuit aīe mee habitare om
nibus diebus vite sue. Vere
tu pacificus meus i quo pax
sūma z requies vera extra
quem labor z dolor z infini
ta miseria. Vere tu es deus
absconditus z consiliu; tuū
non est cum impijs sed cum
humilibus z simplicibus ser
mo tu⁹. O quā suavis est dñe
spūs tuus: qui ut dulcedine;
tuam in filios demonstrares
pane suauissimo de celo dscē
dente illos reficere dignaris
Vere non est alia natio tam
grandis que habeat deos ap
propinquantes sibi sicut tu
deus noster ades vniuersis
fidelib⁹ tuis: quibus ob quo
tidianum solatium z cor eri
gēdum in celu; te tribuis ad
edendum z fruendum. Que
est enim alia gēs tam inclyta
sicut plebs xpiana: aut que

creatura sub celo taz dilecta
ut anima deuota ad quam in
greditur deus ut pascat eam
carne sua gloziosa. O ineffa
bilis gratia: o ammirabilis di
gnatio: o amor imensus ho
mini singulariter impensus
Sed quid retribuam dño p³
gratia ista: pro charitate taz
eximia. Non est aliud quod
grati⁹ donare queā q³ ut cor
meum deo meo totaliter tri
buā z intime cōiungā. Tunc
exultabūt oia interiora mea
cum pfecte fuerit unita deo
aīa mea. Tunc dicet mihi si
tu vis esse mecum: ego uolo
eē tecum Et ego respondebo
illi. Dignare domine manere
mecum: ego uolo libenter eē
tecum. hoc est totum deside
rium meū ut cor meū tibi sit
unitum.

De quorūdam deuotorum
ardenti desiderio ad corp⁹
christi. Cap. xliij.

O Quā magna multitu
do dulcedinis tue dñe
quam abscondisti timentibus te. Quando recordor de
uotorum aliquorū ad sacra
mentum tuum dñe ut cū ma
xīa deuotioē z affectu accedē
tū: tūc sepi⁹ i me ipso ofūdoz

et rubesco quod ad altare tuum;
et sacre coionis mensa; tam tepide
et frigide accedo: quod ita aridus
et sine affectione cordis maneo:
et quod non sum totaliter
accensus coram te deo meo:
nec ita vehementer attractus et
affectus sicut multi deuoti
fuerunt: qui pro nimio desiderio
coionis et sensibili cordis
amore a fletu se non potuerunt
continere: sed ore cordis et cor
poris pariter ad te deum fontem
vium; medulliter inhabitant;
sua; esurientes non valentes aliter
temperare nec satiare nisi cor
pus tuum cum omni iocunditate
et spirituali auiditate accepisset.
O vera ardens fides: eorum; pro
babile existens argumentum;
sacre presentie tue. Isti. n. ue
raciter cognoscunt dominum suum
in fractione panis: quorum cor
tam ualide ardet in eis de ihesu
ambulante cum eis. Longe
est a me sepe talis affectus et
deuotio: tam uehemens amor
et ardor. Esto mihi propitius
ihesu bone dulcis et benigne et
concede pauperi medico tuo
uel iter dum molitum de cor
diali affectu amoris tui in sa
cra coione sentire ut fides
mea magis conualescat: spes
in bonitate tua proficiat: et

charitas semel perfecte accen
sa et celeste manna experta nun
quam deficiat. Potens est autem
misericordia tua etiam gratiam
desideratam mihi prestare: et
in spiritu ardoris cum dies bene
placiti tui aduenerit me cle
mentissime uisitare. Etenim
licet tanto desiderio tam specia
lium deuotorum tuorum non ar
deo: tamen de gratia tua illius ma
gni inflammati desiderij deside
rium habeo orans et desiderans
omnium talium feruidorum ama
torum tuorum participem me fie
ri: ac eorum sancto consortio an
numerari.

Quod gratia deuotionis hu
militate et suipsius abnega
tione acquiritur.

Cap. xv.

Quod portet te deuotionis
gratiam iustiter querere
indefinenter petere: patienter
et fiducialiter expectare: gra
tanter recipere: humiliter con
seruare: studiose cum ea op
ari: ac deo tempus et modum
superne uisitationis donec
ueniat committere. humiliare
proprie te debes cum parum aut
nihil deuotionis interius sen
tis: sed non nimium deijci:
nec inordinate contristari.
Dat sepe deus in uno breuis

momento quod longo negavit
 tpe. Dat etiam qñq; in fine
 qđ in p̄cipio orationis largi
 re distulit. Si sp̄cito gr̄a da
 ret̄ z p̄ voto adesset: nō eēt
 infirmo hōi bene portabile.
 Propterea in bona spe z hu
 mili patientia expectanda est
 deuotōis gr̄a. Libitū z pctis
 tuis imputa cum non datur
 uel etiam occulte tollitur.
 Modicum qñq; est qđ gr̄am
 īpedit z abscondit si tñ modi
 cum z non poti⁹ grande dici
 debeat qđ tātum bonuz p̄hi
 bet. Et si h̄ ipm̄ modicum ul
 gr̄ade amoueris z perfecte
 viceris erit quod petisti. Sta
 tim nāq; ut te deo ex toto cor
 de tradideris: nec hoc uel il
 lud p̄ tuo libito seu velle q̄
 fieris sed integre te in ipso
 posueris vnitum te inuenies
 z pacatum: qz nūl ita bene sa
 piet z placebit sicut benepla
 citū diuine voluntatis. Quis
 quis ergo int̄tionem suam
 simplici corde sursum ad de
 um leuauerit seq; ab omni ī
 ordinato amore seu displicē
 tia cuiuslibet rei create eua
 cuauerit: aptissimus gratie
 p̄cipiende ac dignus deuotio
 nis munere erit. Dat enī do
 minus tibi b̄ndictionem suam;

vbi uasa vacua iuenerit. Et
 quāto p̄fecti⁹ quis infirmis
 renūciauerit z magis sibi ip̄t
 p̄ cōtemptum sui moris: tāto
 gr̄a celerius venit copiosius
 intrat z altius liberum cor e
 leuat. Tunc uidebit z afflu
 et z mirabitur z dilatabitur
 cor eius in ipso quia manus
 dñi cum eo: z ipse se posuit to
 taliter in manu eius usq; in
 seculum. Ecce sic benedicet
 homo qui querit deū in toto
 corde suo nec in uanum acci
 pit aiām suam. hic in accipiē
 do sacram eucharistia; ma
 gnā promeret̄ diuine vniō
 nis gratiam: quia non resp̄
 cit ad propriam deuotionem
 z consolationem: sed ad dei
 gloriā z honorem.

Quod necessitates nostras
 christo aperire z eius gra
 tiam postulare debemus.

Cap. xvi.

O Dulcissime atq; amā
 tissime dñe que; nūc
 deuote desidero suscipere tu
 scis infirmitatem meam et
 necessitatem quā patior: in
 quātis malis z vitijs iaceo:
 q̄ sepe sum grauatus: tenta
 tus: turbatus: z inquinat⁹.
 Pro remedio ad te venio:

pro consolatione ⁊ subleua-
mine te deprecor. Ad omnia
scientem loquor cui manife-
sta sunt omnia interiora mea
⁊ qui solus potes me perfec-
te consolari ⁊ adiuuare.
Tu scis quibus bonis indi-
geo pre omnibus: ⁊ quam pa-
uper sum in uirtutibus. Ec-
ce sto ante te pauper ⁊ nudus
gratiam postulans ⁊ miseri-
cordiam implorans. Refice
esurientem mendicum tuum
accende frigiditatem meam
igne amoris tui illumina ce-
citatem meam claritate pre-
sētię tue. Uerte mihi omnia
terrena in amaritudinem
omnia grauiā ⁊ contraria ī
patientiam: omnia infima ⁊
creata in cōtemptum ⁊ obli-
uionem. Erige cor meum ad
te in celum: ⁊ ne dimittas
me uagari super terram. Tu
solus mihi ex hoc iam dulce-
scas usque in seculum: quia
tu solus cibus ⁊ potus meus
amor meus ⁊ gaudium meū
dulcedo mea ⁊ totum bonū
meum. Utinam me totaliter
ex tua presentia accendas:
cōburas: ⁊ in te transmutes
ut unus tecum efficiar spiri-
tus per gratiam itēne unio-
nis ⁊ liquefactionem arden-

tis amoris. Ne patiaris me
ieiunū ⁊ aridū a te recedere
sed operare mecum; misericor-
diter sicut sepius opatus es
cum scis tuis mirabiliter.
Quid mirum si totus ex te
ignescerē ⁊ in meipso defice-
rem cum tu sis ignis semper
ardēs ⁊ nūq̄ deficiens amor
corda purificans ⁊ intellectū
illuminans.

De ardenti amore ⁊ vehe-
menti affectu suscipiēdi chri-
stū. Uox discipuli. Cap. xvij.

Quam summa deuotione
⁊ ardenti amore: cum
toto cordis affectu ⁊ seruore
desidero te domine suscipere
quemadmodum; multi sancti
⁊ deuote persone ī cōmunicā-
dote desiderauerūt qui tibi
maxime in sanctitate uite pla-
cuerunt: ⁊ in ardentissima d̄-
uotione fuerūt. O deus me⁹
amor eternus totum bonum
meum: felicitas interminabi-
lis: cupio te suscipere cum; ve-
hementissimo desiderio ⁊ d̄-
gnissima reuerentia q̄ aliquis
sanctorum; vnq̄ habuit ⁊ sen-
tire potuit. Et licet indignus
sim omnia illa sentimenta
deuotionis habere tamen of-
fero tibi totum cordis mei

affectum ac si omnia illa gratissime inflamata desideria solus haberem. Sed et quicumque potest pia mens concipere et desiderare: hec omnia tibi cum summa reuerentia: ueneratione ac intimo fauore prebeo et offero. Nichil opto mihi reseruare sed me et omnia mea tibi sponte et libentissime immolare. Domine deus meus creator et meus et redemptor meus cum tali affectu: reuerentia laude: et honore cum tali gratitudine: dignitate et amore cum tali fide spe et puritate te affecto hodie suscipere sic te suscepit et desiderauit sanctissima mater tua gloriosa uirgo Maria quando angelo euangelizanti sibi incarnationis mysterium: humiliter et deuote respondit: Ecce ancilla domini: fiat mihi secundum uerbum tuum. Et sicut beatus precursor tuus excellentissimus sanctorum; Johannes baptista in presentia tua letabundus exultauit in gaudio spiritus sancti dum adhuc maternis clauderetur uisceribus: et postmodum cernens inter homines ipsum ambulante; valde se humilias deuoto cum affectu di-

cebat. Amicus autem sponsi qui stat et audit eum: gaudio gaudet propter uocem sponsi sic et ego magnis et sacris desiderijs opto inflamari et tibi ex toto corde me ipsum presentare. Unde et omnium deuotorum cordum iubilationes ardentes affectus: mentales excessus ac supernales illuminationes et celicas uisiones tibi offero et exhibeo cum omnibus uirtutibus et laudibus ab omni creatura in celo et in terra celebratis et celebrandis pro me et omnibus mihi in oratione commendatis: quatenus ab omnibus digne lauderis et in perpetuum glorificeris. Accipe uota mea domine deus meus et desideria infinite laudationis et immense benedictionis que tibi secundum multitudinem ineffabilis magnitudinis tue iure debentur. hec tibi reddo et reddere desidero per singulos dies et momenta temporum: atque ad reddendum mecum tibi gratias et laudes omnes celestes spiritus et cunctos fideles tuos precibus et affectibus inuito et exoro Laudet te uniuersi populi tuis

z lingue: z san̄ ac mellissimū
nomen tuum cu; sūma iubi
latione z ardenti deuotiōe ma
gnificēt Et quicūq; reueren
ter ac deuote altissimum sa
cramētum tuum celebrāt et
plena fide recipiūt: grām et
misericordiam apud te inueni
re mereant̄ z pro me pctōre
suppliciter exorent. Lūq; op
tata deuotiōe ac fruibili vni
one potiti fuerit z bene con
solati ac mirificerecti z de
sacra mensa celesti abscesse
rint: mei pauperis recordari
dignentur.

Quod hō non sit curiosus
scrutator sacramenti: sed
humilis imitator xpi: sub
dendo sensum suum sacre
fidei.

Cap. xviii

Quēdam est tibia cu
riosa z inutili pscru
tatione huius profundissimi
sacramēti: si nō vis in dubi
tationis pfundum demergi
Qui scrutator est maiestatis
oppzimet̄ a gloria. Plus va
let de^o opari q̄ hō intelligere
potest. Tolerabilis pia z hūi
lis inquisitio veritatis: para
ta sp̄ doceri z per sanas pa
trū sententias studēs ambu
lare. Btā simplicitas que dif
ficiles questionum relinquit

uias z plana ac firma pergit
semita mandatorū dei. Mul
ti deuotionem p̄siderunt dū
altiora scrutari uoluerunt.
Fides a te exigitur z sincera
vita: nō altitudo int̄ lectus
neq; profunditas mysterioꝝ
dei. Si non intelligis nec ca
pis q̄ infra te sunt: quō com
prehēdes ea que supra te sūt
Subde te deo z humilia sci
sum tuum fidei: z dabitur ti
bi scientie lumen prout tibi
fuerit vtile ac necessarium.
Quidam grauit̄ tentantur
de fide ac sacramento: sed
non est hoc ipsis imputandū
sed potius inimico. Noli cu
rare noli disputare cum cogi
tationibus tuis nec ad imis
sas a diabolo dubitationes
responde: sed crede uerbis
d̄i credes factis ei^o z pphetis
z fugiet a te nequā inimicus
Sepe multum p̄dest q̄ talia
sustinet dei seru^o. Nā infide
les et pctōres non tentat q̄s
secure iā possidet: fideles aut̄
deuotos uarijs modis tentat
z uexat. Perge ergo cū sim
plici z indubitata fide: z cū
simplici reuerentia ad sacra
mentum accede. Quicquid
intelligere non uales deo oī
potenti secure cōmitte. Non

Qu
n̄ h
tar
bal

fallit te deus: fallitur qui si
 bi nimium credit. Graditur
 deus cum simplicibus: reue-
 rat te humilibus: dat intelec-
 tum paruulis: aperit sensum
 puris mentibus: et abscondit
 gratiam curiosis et superbis. Ra-
 tio humana debilis est et falli
 potest: fides autem uera falli non
 potest. Omnis ratio et naturalis in-
 uestigatio fidem sequi debet
 non precedere nec infringere.
 Nam fides et amor ibi ma-
 xime precellunt et oculis mo-
 dis in hoc sanctissimo et superex-
 cellentissimo sacramento opan-
 tur. Deus eternus et immen-
 sus infiniteque potentie facti-
 magna et inscrutabilia in ce-
 lo et in terra: nec est inuesti-
 gatio mirabilium operum eius.
 Si talia essent opera dei ut
 facile ab humana ratione caperentur
 non essent mirabilia dicenda

Explicit liber quartus et ul-
 timus de sacramento alta-
 ris.

Incipit tractatus de medi-
 tatione cordis Johis Berison
 Cap. primū.

Meditatio cordis
 mei in conspectu
 tuo sp. Felix certe
 quicum propheta po-

test ex sententia dicere ubi
 istud deo. Sed videamus in
 primis quid sit meditatio cor-
 dis: non pro carnali solo sed
 spiritali corde. Est autem medi-
 tatio uehemens cordis appli-
 catio ad aliquid inuestigandum
 et inueniendum. Et hec ap-
 plicatio fortis habet difficul-
 tatem que quandoque maior est
 quandoque minor. Quod ut in-
 telligatur presupponatur ex
 creditis: et ab experientia: cor-
 nostrum conditum esse et tres
 habere species oculorum: metales
 oculos rationales oculos sen-
 suales. Et ex illis est utroque
 que unus oculus cognitione
 aliue in affectione. Fundatur
 hec distinctio in altera qua
 dicimus hominem habere
 portionem seu faciem rationis
 duplicem quarum superior
 uertitur ad leges eternas: al-
 tera ad temporales. Neutra ta-
 men in actu suo dependet ab
 organo corporeo. Subsistit est
 ratio demersa corpori: que
 sensualitas appellatur. Primus
 oculorum uocatur ab alijs
 oculus mentis: alter ocu-
 lus rationis: tertius oculus
 carnis.

Cap. ij.

*In Ita
in inno
centij*
Querat ab initio bene
condite rationalis na
ture talis ordo ordinisq; trā
quillitas: q; ad nutum z me
rum imperium: sensualitas
rationi inferiori: z inferior
ratio superiori seruebat: et
erat ab inferioribus ad su
perna pronus z facilis ascē
sus: faciente hoc leuitate ori
ginalis iusticie subleuantis
sursum corda: quemadmo
dum naturaliter ignis sua
leuitate sursum fertur. At
vero postq; aduersus domi
num supremum ingrata pro
ditio demeruit auferri iustici
am hanc originale subin
troijt pondus grauissimum
concomitās peccatum: quod
miseram z captiuatam ani
mam trahere non cessat ad i
fima tāq; circūligata sit funi
bus cathenis z compedibus
vineta in mēdicitate z ferro
Sicq; mirabili: imo misera
bili confusione facta est ordi
nis prioris peruersio: q; i ho
mine sicmerso tēnebris et
carcere ceco conturbatus ē
in ira triplex vtrinq; oculus
per imperfectionez in sensua
litate: per obnubilationem
in inferiori rationis perfec

tionem z per quandam excec
tionem in superiori rationis
portione.

Cap. iij.

Habemus ecce causas
primam diffiuitatis
quam in meditatione senti
mus: quas in habendis sem
per ad dominum oculis expe
rimus. Facit hoc penalis illa
gaudio deorsum iugiter im
pellens: quemadmodum vi
dere est sensibiliter in aque
ductu: que tota facilitate de
fluit in ima. Continetur au
tem uel sursum leuatur: nō
ni. cum violentia. Non ali
ter cor ad infima prouum le
uiter effluit: hac illacq; velu
t sine retinaculo uel labore
quoniam facilis descensus
euerni. Ait poeta: Sed reuo
care gradum superasq; eua
de ad auras: hoc opus: hic
labor est.

Cap. liij.

Perferutemur conse
quenter ex predictis
naturam seu proprietatem
meditationis: quoniam ex

Medi-
tatio:

hoc ipso q̄ necessaria nobis ad deum tendentibus existat uidebimus Diximus aut̄ ⁊ reperimus: quod meditatio est uehemens applicatio uel attentio animi ad aliquid inuestigandum uel inueniendum fructuose. Addimus fructuose: ne meditatio uergat aut̄ i superstitionem aut̄ aut̄ in curiositatem aut̄ in melancolicam stultitatem. Dicamus ergo complentes q̄ meditatio est uehemens ⁊ salubris animi applicatio ad quid inuestigandum uel experimentaliter cognoscendum. Ponimus hoc ultimum p̄pter naturam ipsius afflictionis que diuersa sortitur nomina proportionaliter ad conditionem cognitionis. Non potest aliter affectio cognosci quam experimentaliter ab eo qui per eam afficitur. Quam experimentalem affectionis cognitionem non potest eam habens in alterum uerbis quibuslibet infundere: nisi similiter affectus sit alter ille. Quoniam solus nouit: prout in apocalypsi scribitur: qui accipit. Propterea uocatur manna absconditum. Exem-

plum est perspicuum in illo q̄ nouit dulcedinem mellis solum per doctrinam: sicut medicus sanus infirmitatis dolorem. hec aut̄ dulcedo a quastante: hic dolor ab egrotante aliter ⁊ longe cognoscuntur.

Cap. v.

Perpendamus ex his quam pro funde sensit propheta naturam meditationis dum ait: In meditatione mea exardescet ignis. Utrumque enim complexus est lumen intellectu: ⁊ ardorem in affectu. Quam uero sit difficile quod ignis deuotionis spiritualis exardescat flatu meditationis fiet notum considerantibus ignes materiales: dum queritur a lignis aquosis viridibus luto respersis elici. Suffla quantum potes: iterum atque iterum multo conatu resuffla: emerget plurimus ab initio fumus: ab initio conturbans oculos. Vis emicabit scintilla: que mox euanesceat. Disperges forsitan iratus congesta prius li-

gna: si non in longanimitate
perstiteris. Quam longani-
mitatem appellamus hic me-
ditationem aut meditationi
cōiungendam.

Cap. vi.

Meminimus aliquas
scripsisse doctrinas
uel industrias nedum latino
sed gallico sermone sup ha-
benda meditationetali: licet
fortassis vteremur alijs ter-
minis in tractaculo de mysti-
ca theologia parte secunda
que proxim eius docet: z i al-
tero de morte cōtemplatiōis
edito in altero rursum d̄ mē-
dicitate spirituali cōpilato.
Deniq̄ tanta reperit difficul-
tas: tanta pro diuersitate ho-
minum varietas in practicā-
do doctrinam vere sancteq̄
meditationis: q̄ an sileze: ut
aliquid scribere consultius
sit: videoz egomet mihi ipsi
quādoq̄ sub dubio fluctuās.

Cap. vij.

Quoniam enim recogito: q̄
absq̄ meditatiōis ex-
ercitio nullus secluso dei mi-
raculo speciali: ad perfectio-
nem cōtemplationis dirigat̄
aut peruenit: nullus ad rec-

tissima; christianer religionis
normā vix se cōponit eudeo
zelās: ardeoq̄ studiuz sancte
meditationis suadere. At ue-
ro dum totiens expertus pe-
ricula sedulus recogito diffi-
cultatem z arduā raritatez
perueniendi quo trahere me-
ditatiō nitit̄: ego quasi torpēs
z stupid⁹ efficioz. Quiescit
aliquis quo pacto sic venit:
quia nimium frequenter ex-
pertum est studium medita-
tionis cōverti dilabiq̄ i mor-
bum melancolice passionis
propter immoderationem ul̄
propter superbiam dari in ze-
probum sensum diabolice il-
lusionis.

Cap. viij.

Manducamus exem-
plis id quod dicimus
Scimus vinum in locundi-
tate z hominis salute condi-
tum esse. Sic eni; scriptura:
sic ratio loquitur. Videmus
tamen ex ab usu potantium:
presertim dum febrium dis-
crasia laborant q̄ potus vini
alioquin salubris causat uel
egritudinis augmentum:
uel maniam z furorem: aut
quandoque mortem. Nos

aut filios oēs adam: q̄s egro-
tos quis febricitates esse pel-
simis aīe febribus negaue-
rit: quibus vertunt in nau-
seam z amaritudinem optia
diuinorum eloquiorum ver-
ba: quibus ī fel cōuertit sua-
uissim⁹ diuini uerbi panis:
heu miseros nos heu quā ex-
intima cōsideratiōe talis mi-
serie cōclamauit apostolus:
Infelix ego hō quis me libe-
rabit de corpore mortis hui⁹
Subiungit. Gratia dei per ie-
sum christum.

Cap. ix.

Quid agimus ergo.
Quid abim⁹ p̄ ipitel
pabrupta vitiorum: z bim⁹
ne post desideria cordis nr̄i:
z in adinuētionibus nostris
pessimis: desperatis sine lege
sine freno: sine ordine: Nun-
quid sufficient nobis cogita-
tōnes instabiles: sordide: flu-
xe: somnoq̄ simillime: que
nō cōsolationem uel edifica-
tionem allature sunt: sed deso-
lationem: mesticiā z reuani
oblectantibus se in eisdem.
Respondebimus nequaquā
id fieri debere: sed adsit dis-
cretio moderatrix ī omnib⁹
qua non securius habere p̄
diuinam grām poterim⁹ q̄

per sedulum z securum alte-
rius expti nosq̄ diligentis z
agnoscentis consilium.

Cap. x.

Quamamat Aristoteles uo-
ce: experientie loquēs
q̄ ars z virtus sunt circa dif-
ficilia ut ars pigēdi: ars scri-
bendi: ars cytharizādi: virt⁹
castitatis: virt⁹ fortitudinis:
virtus sobrietatis: hoc uero
sic intelligendus est q̄ ab ini-
tio virtus z ars multas ī ac-
quisitione sua patiuntur diffi-
cultates: dum uero fuerint
conquisite facilia sūt eis om-
nia. Pingit facilliter pictor ex-
ercitatus in arte: sic descrip-
tore: sic de cytharizante uide-
mus: ita ut dixerit idem Ari-
stoteles q̄ perfecta non deli-
berat tam sibi facilis est ac-
tus suus.

Cap. xi.

Stanur ista compatio-
ne dum de meditatio-
ne loquimur. Attendamus
q̄ in trahendo passim lineas
picture uel scripture difficul-
tas nulla est sicut nec in dis-
cursione digitorū per cythare
chordas. Inuenimus similē
ter in cogitatione. Non enī
difficiliter aut laboriose nūc

*San-
cti uirgini
&c.*

hoc: nunc illud prout occur-
rerit cogitatur: sed q̄ null⁹
inderesultet effectus: vides
ī sic pingente: sic scribente:
z sic citharizante: ita neq̄ pz
sus in sic cogitante: imo cu;
setalibus cogitationibus va-
gis oblectauerit: ut dicit Se-
neca: tristis remanebit. Por-
ro laboriose: studiose z atten-
tissime cum mira tarditate
pingendo: scribendo: z citha-
rizādo: fit quādoq̄ ut bene z
celeriter ista fiāt.

Cap. xij.

QUorsu; ista. Nimirū
ut ostendam⁹ quem
admodu; de cogitatione nul-
la vnq̄ pficiet aut emerget ī
meditationem: quāto minus
in cōtemplationem. Ex me-
ditatione vero que summe;
habet difficultatem: si bona
fide simplici z discreta dligē-
ter exerceatur: perueniem⁹
ad hanc perfectionem q̄ abs-
q̄ vlla difficultate fiet apud
nos fructuose: quod summo
meditationis studio cōquire-
re volum⁹. Ita deniq̄ trāsi-
bit meditatio in cōtemplatio-
nem. Non. n. differt contem-

platio a meditatione nisi pe-
nes facile z difficile: quoniā
utrobique fruct⁹ aliter q̄ in
cogitatione.

Cap. xij.

Describit autem con-
templatio q̄ est liber
z expedit⁹ mentis intuitus in
res perspicendas vsq̄quaq̄
diffusus. Et hoc quo ad cōte-
plationem que respicit intel-
lectu;: Porro quo ad cōtem-
plationem que consistit in af-
fectu: z in praxi describit eā
hugo: q̄ est per subleuate mē-
tis tubilum: mors quedā car-
nalianum desideriorū. hoc est
gustār q̄ suavis est dñs: quē
gustum sequitur alia lōge co-
gnitio: q̄ fuerit intellectualis
solum visio uel quedam au-
ditio per fidem aut per scrip-
turam.

Cap. xiiij.

Meditabit̄ ecce aliquis
gemens z suspirans
ut colūba: dicet cum ppheta
meditatus sum nocte cu; cor-
de meo exercitabar: z scope-
bam spiritum meū facit hoc

*+
in quo diff. contempl. a medit.*

anxie: difficulter: laboriose:
 recogitando nunc omnes an-
 nos suos in amaritudine ani-
 me sue: nunc iudicia dei que
 sunt abyssus multa in celo
 sursum & in abyssis deorsum
 & ita de reliquis circa que
 versatur meditantis attentō
 vehemens: ut ea que medita-
 tur uel cogitat lymphidius ul-
 firmius in affectum suuz tra-
 hat. Efficiet tandem ut hec
 omnia tanta felicitate reco-
 gitet & sapiat: q̄ facilis est ip-
 sa cogitatio Docēt nos exem-
 p̄s predicta si dubitamus.

Non enim plus laboris ha-
 bent scriptor: pictor cithari-
 sta bene agēdo quod optime
 didicerunt: quas vagus & ua-
 nus aliquis ab initio discur-
 rens sine arte & ordine per li-
 neas picture: uel scripture:
 aut per cithare chordas.

Cap. xv.

Andendum est ad p̄missa
 nihilominus q̄ vix ē
 aliquis ita perfectus in arte
 sua quin assidue possit ad ali-
 qua uel cognoscenda uel agē-
 da proficere qualia necesse ē
 ut non habeat cum labore.

Multo magis hoc uerum est
 in ipsa de qua loquimur me-
 ditatione: que nouos uerita-
 tis aut deuotionis fetus ingi-
 ter parere studet: sed non de-
 est perturbationis dolor prop-
 ter illum & maledictum spiritū
 aliter intellectum: In dolore
 paries filios tuos. Non me-
 minit tñ pressure propter ga-
 udium quia natus est sibi no-
 uis cognitionis & affectionis
 fante fetus in animi sui mun-
 dum.

*Partes
 in H. l. l. c.
 tralat. 5.
 2.*

Cap. xvi.

Uenit autem ab ini-
 tio frequentius ut dū
 aliquis nondum purgatus a
 uitijs satagit meditari ut co-
 lumba: meditatur quasi ue-
 tus simia dolos odia. Medi-
 tatur sicut canis rabiosa silē-
 tia rodens iuxta uerbum sa-
 tirici. Meditatur quasi sordi-
 da sus: dum fetissimas in ani-
 mo uersat reuersatq̄ cogita-
 tiones. Quid porro de blas-
 phemie spū: q̄ abhominabi-
 lis: quam horridus. Non
 nunquam resurgit terri-
 cans meditantem loquens

*Col-
 umba =
 uetus
 simia
 canis ra-
 biosa =*

aduersus deum sanctos scāf
q̄ ingentia que nec fari licet
Faciunt infidelitatis iacula
baratru desperationis aperi
tur: experimentuz; quoz ma
nifestat: q̄ recte iusserit sapi
ens: fili accedens ad seruitu
tem d i: prepara animam tu
am ad tentationem. Sequit̄
presidium certissimum: sta i
timore. Beatus enim vir q̄
semp est pauidus.

Cap. xvij.

Pauidus
Pauidus v̄o semp quo
modo beatus queret
aliquis dum timor additur ti
mori: scrupulus scrupulis:
pusillanimitas pusillanimi
tati: presertim cuz non adest
assidue cōsiliator: dux z pre
mōstrator itineris arti z rec
tis. Si uero talis qui rarus ē
inuentus forte fuerit cū ocio
nouum meditantem instrue
di quantuz; libuerit: felix qui
dem erit ipse nouus tyro: si
tamē protinus absq̄ vlla tre
pidatione paratus est crede
re consilio. Sed o quotiens
bono ihu: quotiens hesitabit
z idem repetet iterū iteruz;
que quasi falli reformidans
queret idem. Deniq̄ non uti
tur erga dantem sibi consili
um doctrina iacobi que est

ut postulet in fide nihil hesi
tans. Scripsi quedam super
huiusmodi scrupulis in trac
taculo de preparatiōe ad mis
sam: aliqua similiter de cau
telis contra spirituz; blasphe
mie durissimum: aduersus
quem remedium optimum ē
contēnere nec curare quin
potius irridere: nam sup his
sollicite confiteri nisi forsitā
in principio pro cautela ad
habendum consilium.

De scrupulis uero teneat
hec regula q̄ aduersus eos
agendum est: si ita prudens
aliquis z expertus cōsiliator
dictauerit: mandauerit aut
iusserit: nec aget in hoc con
tra conscientiam suaz; deme
ritorie: dum illam ad consili
um sapientiorum per ratio
nis libertatem ab animo suo
mutat z disponit q̄uis assi
due sensualitatis remunera
ratio forte sentiatur. Alioquin
nūq̄ fiet in pace deo loc⁹ cor
dis. Rursus aduertenduz; q̄
sicut dicere aristotele omnis
nostra cognitio uenit a sensu.
iterum necesse est omnem i
telligentem fantasmata spe
culari: sic originatur: & edi
tatio nostri cordis a sensibili
bus que figurata sunt: que

fantasmata s̄c

que colorata et ceteris accidentibus temporis et loci circumuoluta. hinc sunt meditationes conscripte: hinc imagines pictae uel sculptae hinc generaliter fit illud psalmiste. Meditatus sum in omnibus operibus tuis: in factis manuum tuarum; meditabor Que utique facta et opera sunt corporalia. Nihilominus debet assurgere meditans ultra progredi: ueluti per scalam aliquod ex uisibilibus ad inuisibilia: sicut dicit apostolus: quoniam inuisibilia dei: ex his que facta sunt intellecta conspiciuntur: sempiterna quoque uirtus eius et diuinitas. Propterea docens nos a corporalibus ad spiritualia migrare dicebat. Et si christum secundum carnem cognouimus nunc tamen secundum carnem non cognoscimus.

Cap. xviii.

Aduertendum uero quod meditationis duplices inter ceteras tenduntur insidie: una dum petunt consilium super occurrentibus scriu-

pulis in meditatione sua: presertim mulier a viro. Altera dum sunt in actu meditationis. Fit in primo casu crebrius et leuius quam a multis credi potest: agglutinatio quedam animorum uelata pallio sancte deuoteque dilectionis: que primo confabulationibus sub typo querendi consilij queritur: de hinc anima ueluti confricata calescit et sensim igne ceco carnalis amoris carpitur et uiritur: nec intelligitur primo donec tandem ad risus leues: ad facetos blandosque gestus peruentum est. Auertat deus a seruis suis id quod reliquus filemus. Timeo inquit apostolus: ne dum spiritu ceperitis carne consumamini. Scripsi tam pluries talia consequenter ad augustinum: nominatim in tractatulo de probatione spirituum. Incurrunt aliud periculum meditatores dum in solis fantasijs: dum solis imaginibus corporeis se tradunt: et toto corde uementer incumbunt. Fit proinde quod meditans dum transire satagit in contemplationem collabatur ad melanco-

licam seu fantastica; lesionē
 ita tandem ut imagines ite-
 rum uersatas in imaginari-
 ua uirtute pro rebus ipsis ex-
 terioribus accipiat. Et sicut
 euenit in somniāibus dum
 dormiunt: non aliter istis in
 uigilia continjūt quorum uer-
 ba & opera nullam inter se
 connexionem: nullum ordi-
 nem seruant: ubi neq; est p̄-
 cipium neque finis: ubi sicut
 uulgo dicitur: neq; est caput
 neq; cauda: s; de gallo fit sal-
 tus ad cignum: ita ut uigilan-
 tes somniare uideantur. De
 qualib; t dicunt uulgares:
 Ilz resu't on font fonten re
 suerte. Porro timent non ti-
 menda sperant non sperant

da. Nunc gaudia dissolunt
 nunc subito merore tabes-
 cunt. Quales egent amplius
 fom. nto sacraſis quom me-
 ratione sapientis.

Johānis Berſon cancellarij
 parisiensis: de cōtemptu mū-
 di libri quatuor vno cum
 tractatu de meditation: cor-
 dis felici numine finiunt.
 Impressum Mediolani in-
 pensis Leonardı pachel de
 alamanca.

M. cccc. lxxxvij. mensis
 Julij.

Manis Kempj 1471.

**Tabule capitulorū in libros
sequentes.**

- Capitula libri primi.**
De imitatione chāsti z de cō
temptu omniū uanitatū
mundi. **Capit.**
De hūili sētire suis. c. ij.
De doctrina ueritatis. c. iij.
De prudētia in agēdis. c. iij.
De lectione santarū scri
pturazū. c. v.
De iordiatas affectiōib⁹. c. vi.
De uana spe z elatione fu
gienda. c. viij.
De cauenda nimia familiari
tate. c. viij.
De obediētia z sūbictiōe. c. ix.
De cauēda superfluitate uer
borū. c. x.
De pace acquirenda z celo p
ficiendi. c. xi.
De utilitate adūsitatis. c. xij.
De tentationibus resi
stendis. c. xij.
De temerario iudicio ut
tando. c. xiiij.
De operibus ex charitate.
factis. c. xv.
De sufferentia defectuum
aliorū. c. xvi.
De monastica uita. c. xvi.
De exēplis scōz patz. c. xviiij.
De exercitijs boni reli
giosi. c. xix.
De amore solitudinis z si.

- lentij. c. xx.
De cōpūctiōe cordis. c. xxi.
De consideratione humane
miserie. c. xxij.
De meditatiōe mortē. c. xxiiij.
De iudicio z penis pecca
torū. c. xxiiij.
De feruētē emendatiōe totū
uite nostre. c. xxv.

Capitula libri secūdi.

- De interna uersatiōe. c. i.
De hūili submissiōe sub p
lati regimine. c. ij.
De bono pacifico hoīe. c. iij.
De pura mente z simplici in
tentione. c. iij.
De ppria consideratiōe. c. v.
De leticia bone scie. c. vi.
De amore ihu sup oīa. c. viij.
De familiari amicitia.
ihu. c. viij.
De carētia oīs solatiij. c. ix.
De certitudine p grā dei. c. x.
De paucitate amatoz crucis
ihu. c. xi.
De regia uia sancte cru
cis. c. xij.

Capitula libri tertij.

- De interna xpī locutione ad
animā fidelē. c. i.
Quōd ueritas itus loquit sine
strepitu uerboz. c. ij.
Quōd uerba dei cū humilitate
sunt audiēda: z q̄ multi ea
nō pōdeat. c. iij.

Oratio ad implorandum deuotionis gratiam. c. iiii.
Quod in veritate et humilitate coram deo uersandum est. c. v.
De mirabili affectu diuini amoris. c. vi.
De probatione veri amoris. c. vii.
De occultanda gratia sub humilitatis custodia. c. viii.
De uili estimatione sui ipsius in oculis dei. c. ix.
Quod omnia ad deum sicut ad finem ultimum sunt referenda. c. x.
Quod spretum mundo dulce est seruire deo. c. xi.
Quod desideria cordis examinanda sunt et moderanda. c. xii.
De informatione patientie et luctamine aduersus concupiscentias. c. xiii.
De obedientia humilis subditi ad exemplum ihesu christi. c. xiiii.
De occultis dei iudicijs considerandis ne extollamur in bonis. c. xv.
Qualiter standum sit ac dicendum in omni re desiderabili. c. xvi.
Oratio pro beneplacito dei perficiendo. c. xvii.
Quod uerum solatiu in solo deo est querendum. c. xviii.
Quod omnis sollicitudo in deo ponenda est. c. xix.
Quod temporales miserie christi

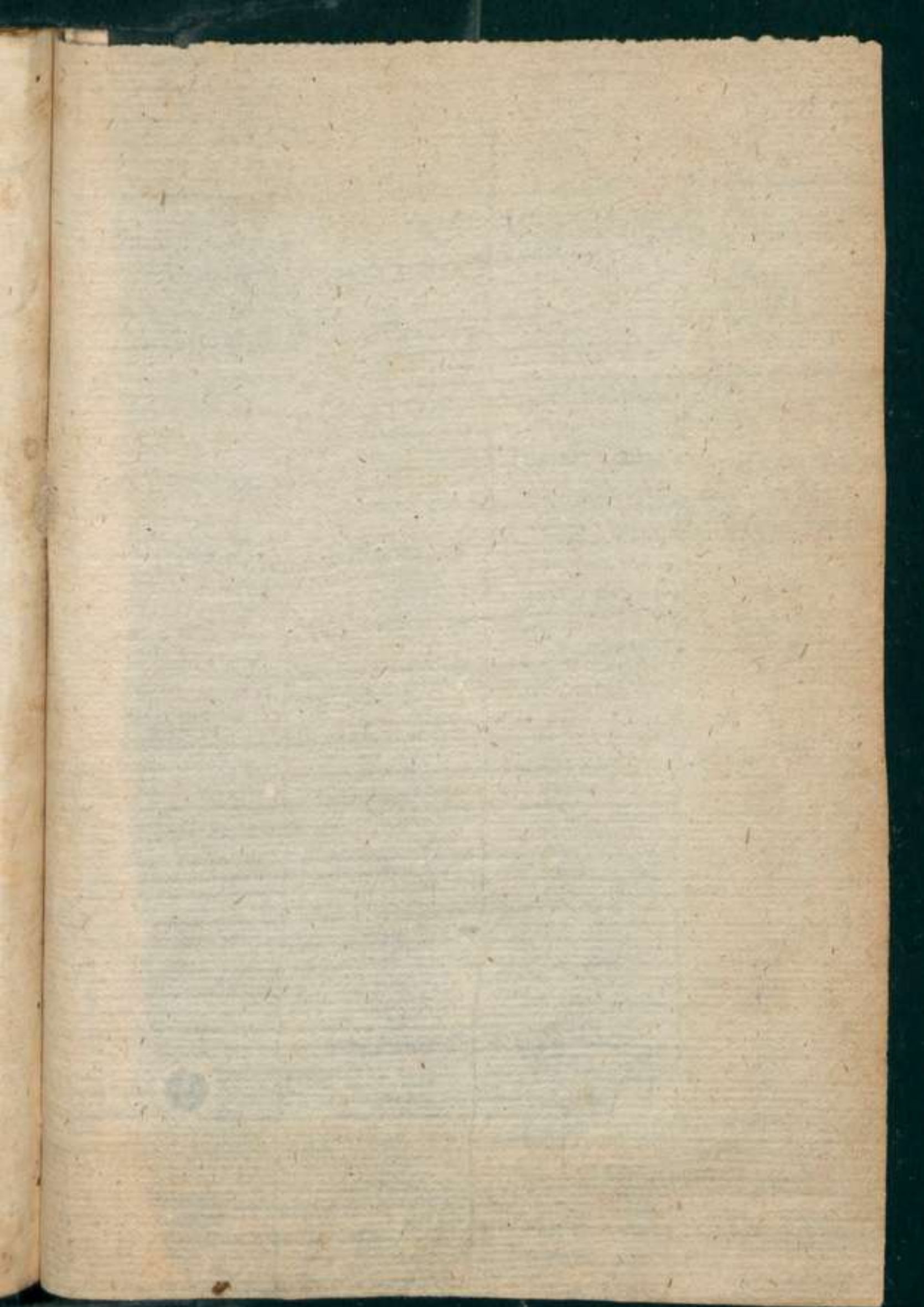
exemplo equanimiter sunt ferende. c. xx.
De tolerantia iniuriarum et quod uerus patientes probetur. c. xxi.
De confessione proprie infirmitatis et huius uite miserijs. c. xxii.
Quod in deo super omnia bona et dona regescendum est. c. xxiii.
De recordatione beneficiorum dei multiplicium. c. xxiiii.
De quatuor magnam importantibus pacem. c. xxv.
Oratio contra cogitationes malas. c. xxvi.
Oratio pro illuminatione mentis deuotissima. c. xxvii.
De euitatione curiose inquisitionis super alterius uita. c. xxviii.
In quibus firma pax cordis et ueritas profectus consistit. c. xxix.
De eminentia libere mentis et quod supplex oratio magis mereatur quam lectio. c. xxx.
Quod priuatus amor a summo bono maxime retardat. c. xxxi.
Oratio pro purgatione cordis et celesti sapientia. c. xxxii.
Contra linguas obtrektorum. c. xxxiii.
Qualiter in statu tribulationis deus inuocandus est et benedicendus. c. xxxiiii.
De diuino petendo auxilio et confidentia recuperanda gratie. c. xxxv.

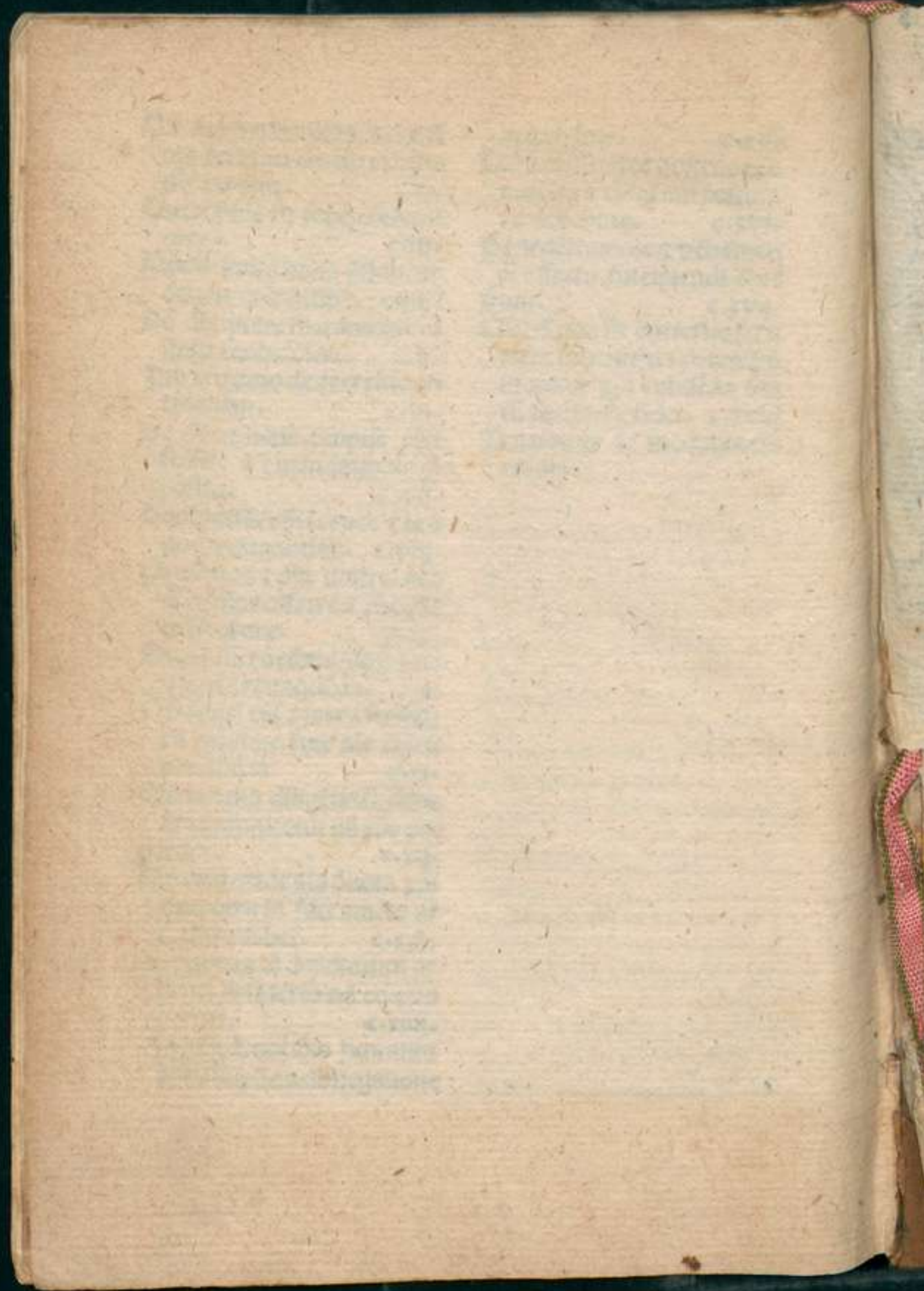
De neglectu omnis creature
ut creator possit inueniri. c. xxxvi.
De abnegatione sui z abdica-
tiōe oīs cupiditatē. c. xxxvij.
De instabilitate cordis z de
intentiōe finali ad deū ha-
benda. c. xxxviii.
Quōd amanti sapit de⁹ sup oīa
z in oīb⁹ c. xxxix.
Quōd nō ē securitas a tētatiōe
in hac uita c. xl.
Contra uana hominum iu-
dicia c. xli.
De pura z itēgra resignatiōe
sui ad obtinendā cordis li-
bertatē c. xlii.
De bono regimine in exter-
nis z recursu ad deum in
periculis c. xliii.
Quōd hō non sit importunus ī
negocijs c. xliiii.
Quōd hō nihil boni ex se h; z d
nullo gloriari pōt c. xlv.
De cōtēptu oīs temporalis ho-
noris c. xlvi.
Quōd pax nō ē ponenda in ho-
minibus c. xlvii.
Contra uanā z secularē scien-
tiam c. xlviii.
De nō attrahēdo sibi res exte-
riores c. xlix.
Quōd oīb⁹ nō ē credēdū z de fa-
cti lapsu uerborū c. l.
De cōfidētia in deo habēda qñ

175
isurgūt vborū iacula c. li.
Quōd oīa graua p eterna uita
sūt tolerēda c. lii.
De die eternitatis z hui⁹ vi-
te angustijs. c. liii.
De desiderio eterne vite z
quāta sint certantib⁹ bona
promissa. c. liiii.
Qualiter hō desolat⁹ dbeat
ī man⁹ dei se offerre. c. lv.
Quōd hūilib⁹ iustēdū ē opibus
cū deficiat a sūmis. c. lvi.
Quōd hō nō reputet se solat⁹
ne dignum sed magis ver-
berib⁹ reum. c. lvii.
De grā q nō miscet terrena
sapientibus. c. lviii.
De diuersis motib⁹ nature
z gratie. c. lix.
De corruptiōe nature z effica-
cia grē diuine. c. lx.
Quod nos ipsos abnegare z
christum imitari dbeat⁹
per crucem. c. lxi.
Quōd hō non sit nimis deiect⁹
quando in aliquos labit de-
fectus. c. lxii.
De altioribus rebus z occult
iudicijs dei non scrutan-
dis. c. lxiii.
Quōd oīs spes z fiducia in solo
deo est figēda. c. lxiiii.
Capitula libri quarti
Cū quāta reuerentia xps sit
suscipiēdus. c. i.

Quod magna bonitas et charitas dei in sacramento exhibetur homini. c. ij.
Quod utile sit sepe communicare. c. iij.
Quod multa bona presentantur deuote coicantibus. c. iiii.
De dignitate sacramenti et statu sacerdotali. c. v.
Interrogatio de exercitio anime coionem. c. vi.
De discussione proprie consciencie et emendationis proposito. c. vii.
De oblatione christi in cruce et propria resignacione. c. viij.
Quod nos et omnia nostra deo debemus offerre et pro omnibus orare. c. ix.
Quod sacra comunicacio debet facili non esse relinquenda. c. x.
Quod corpus christi et sacra scriptura maxime sunt anime fidei necessaria. c. xi.
Quod magna diligentia se debeat communicaturus christo preparare. c. xij.
Quod toto corde anima deuota christi unionem in sacramento affectare debet. c. xiiij.
De quorundam deuotorum ardentis desiderio ad corpus christi. c. xiiij.
Quod gratia deuotiois humilitate et sui ipsius abnegatione

acquiritur. c. xv.
Quod necessitates nostras christo aperire et eius gratiam postulare debemus. c. xvi.
De ardenti amore et vehementi affectu suscipiendi christum. c. xvij.
Quod homo non sit curiosus scrutator sacramenti sed humilis imitator christi subaccedo sensu sui sacre fidei. c. xviiij.
Tractatus de meditatione cordis.

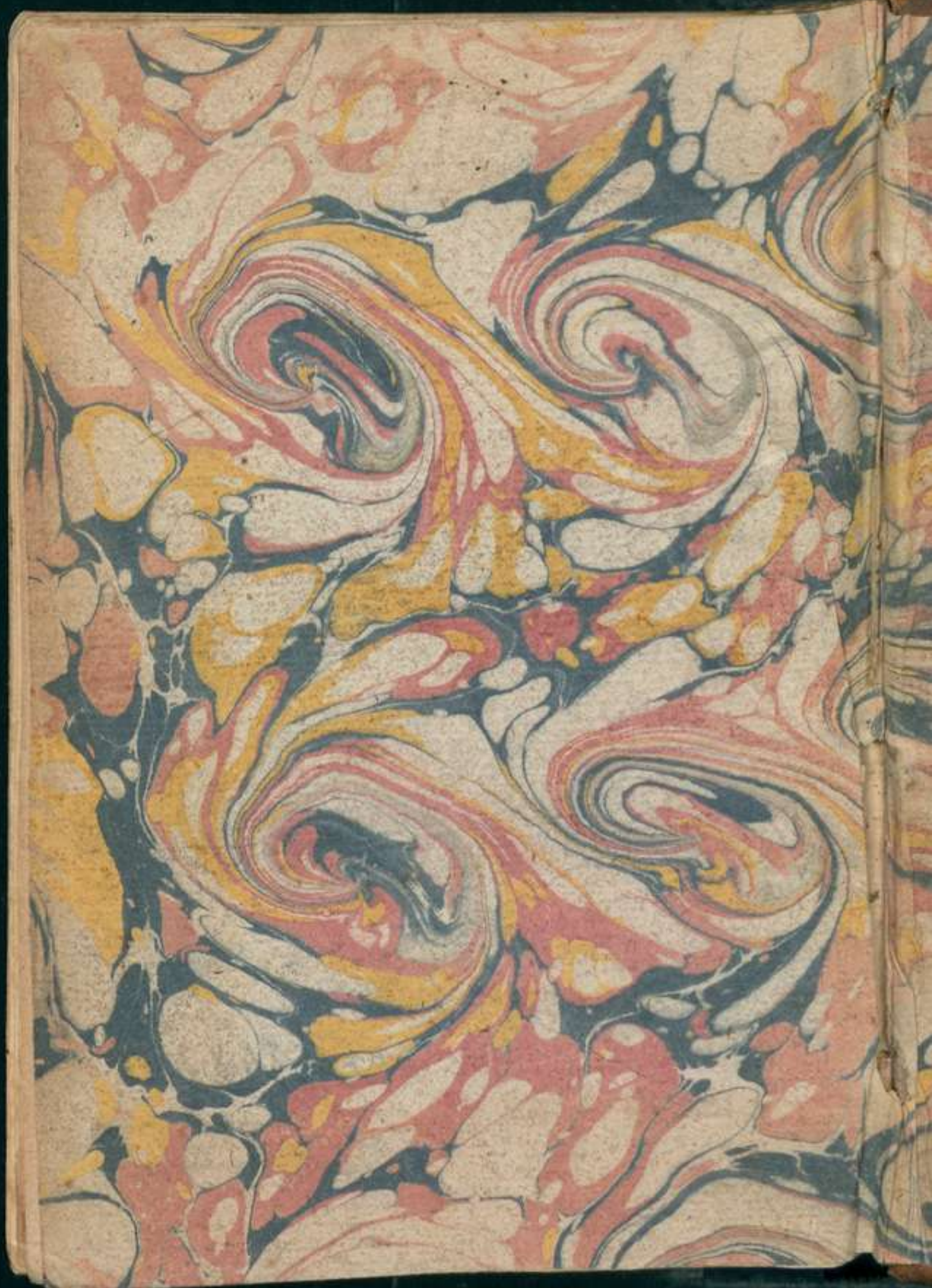
BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001960664

Reg. 148250

K-8°-446.

ct

rt

Reg. 148250

